

Galleria käden ulottuvilla

Näyttelytilojen siirtyminen virtuaalisiksi
ja sosiaaliseen mediaan

Jenna Marttila

Pro gradu -tutkielma

Sisustus- ja tekstiilimuotoilu

Tekstiili- ja vaatetusala

Lapin yliopisto

Kevät 2021

Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Työn nimi: Galleria käden ulottuvilla - Näyttelytilojen siirtyminen virtuaalisiksi ja sosiaaliseen mediaan

Näyttelytilojen siirtyminen virtuaalisiksi ja sosiaaliseen mediaan

Tekijä: Jenna Marttila

Koulutusohjelma/oppiaine: Sisustus- ja tekstiilimuotoilu

Työn laji: Pro gradu -tutkielma

Sivumäärä: 65+liitteet 29 sivua

Vuosi: 2021

Tiivistelmä:

Tutkielman aiheena tutkielma kartoittaa aikalaiskuvaa siitä, kuinka pandemia on saanut museot ja taidegalleriat siirtymään digitaalisille palvelimille. Tavoitteena on kyselylomakeaineiston pohjalta selvittää mitä ajatuksia virtuaalinäyttely konseptina herättää ja mitä ennakkoluuloja ja odotuksia kävijöillä on virtuaalisten näyttelyiden suhteen, sekä kuinka he suhtautuvat taidegallerioiden sosiaaliseen mediaan. Tarkastelussa on myös kuinka galleristit ovat kokeneet taidekentän muutoksen ja virtuaalisuuden lisääntymisen näyttelyiden sekä taidekokemuksen luomisessa. Tutkielman tavoitteena on vastata seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Mitä odotuksia ja ajatuksia taidenäyttelyissä kävijöillä on virtuaalinäyttelyihin liittyen? Miten galleristit kokevat virtuaalinäyttelyn tuomisen perinteisen fyysisen taidenäyttelyn rinnalle? Koetaanko, että sosiaalinen media voi laventaa taidekokemusta katsojalle?

Tutkimusta varten on kerätty aineistoa kyselylomakkeilla sekä tekemällä kirjallisuuskatsaus aihepiirin aikaisemmista tutkimuksista ja kirjallisuudesta. Tutkielman kyselylomakeaineistoihin, jotka on kerätty tammi- ja huhtikuussa 2021 vastauksia tuli 26 taidenäyttelyistä kiinnostuneilta ja kaksi fyysisen näyttelytilan edustajalta. Tutkielmaa varten on haastateltu myös online-gallerian ylläpitäjää.

Näyttelyn suunnittelijat kokevat, että virtuaalinäyttelyjen ylläpitäminen fyysisen näyttelyn rinnalla vaatii lisää töitä tai hyvää organisointikykyä. Taidenäyttelyssä kävijät kokivat, että virtuaalinäyttelyt ja -galleriat olisivat kätevä keino tutustua näyttelyyn omasta kodista käsin. Suurimmalla osalla ei ollut erityisen odotuksia näyttelyä kohtaan ja se koettiin sivutuotteena varsinaiselle fyysiselle näyttelylle. Tämän tutkimuksen tulosten perusteella vastaajista yli puolet koki, että sosiaalinen media voisi tuoda sisällöllään jotain lisää sekä fyysisiin-, että virtuaalinäyttelyihin. Sosiaalisen median koettiin tuovan vuorovaikutteisuuutta osaksi virtuaalinäyttelyä.

Tutkimusta voi myöhemmin hyödyntää esimerkiksi jatkotutkimukseen taidenäyttelyn kokemisen laajentamisesta virtuaalisille alustoille ja aineistoksi näyttelyvastaaville.

Avainsanat: virtuaaligalleria, taidegalleriat, taidenäyttelyt, poikkeusolot, digitalisaatio

Suostun tutkielman luovuttamiseen kirjastossa käytettäväksi X

Suostun tutkielman luovuttamiseen Lapin maakuntakirjastossa käytettäväksi X

University of Lapland, Faculty of Art and Design

The title of the master's Thesis: Gallery at your fingertips - Transition of exhibition spaces to virtual platforms and social media

Author: Jenna Marttila

Degree programme/subject: Interior and Textile Design

The type of the work: Master's Thesis

Number of pages: 65+attachments 29 pages

Year: 2021

Abstract:

The thesis maps a contemporary picture of how the pandemic has caused museums and art galleries to move to digital servers. The aim is to find out on the basis of the questionnaire material what thoughts the virtual exhibition raises as a concept and what prejudices and expectations visitors have about the virtual exhibitions, as well as how they react to the social media in the art galleries. It also looks at how gallerists have experienced a change in the art field and an increase in virtuality in the creation of exhibitions and art experience. The aim of the thesis is to answer the following research questions: What expectations and ideas do visitors have at art exhibitions in relation to virtual exhibitions? How do gallerists experience bringing a virtual exhibition alongside a traditional physical art exhibition? Can social media broaden the art experience for the viewer?

For the research, material has been collected through questionnaires and a literature review of previous research and literature in the field. Responses to the questionnaire materials collected in January and April 2021 came twenty-six from people interested in galleries and two representatives of physical exhibition spaces. The administrator of the online gallery has also been interviewed for the dissertation.

The designers of the exhibition feel that maintaining virtual exhibitions alongside a physical exhibition requires more work or good organizational skills. At the art exhibition, visitors felt that virtual exhibitions and galleries would be a convenient way to explore the exhibition from home. Most had no particular expectations for the exhibition and it was perceived as a by-product of the actual physical exhibition. Based on the results of this study, more than half of the respondents felt that social media could bring something more to their content in both physical and virtual exhibitions. Social media was felt to bring interactivity into the virtual exhibition.

The research can later be used, for example, for further research on extending the experience of art exhibitions to virtual platforms and as material for exhibition managers.

Keywords: virtual gallery, art galleries, art exhibitions, exceptional circumstances, digitization

I give my permission for the master's Thesis to be read in the library X

I give my permission for the master's Thesis to be read in the Provincial Library of Lapland X

Sisältö

1.	
Johdanto.....	6
1.1. Kulttuuritoiminta pandemian aikana.....	6
1.2. Tutkimuskohde, tavoite ja kysymyksenasettelu.....	7
1.3. Keskeiset käsitteet.....	8
2. Tutkimusaineisto.....	10
2.1 Aiemmat tutkimukset.....	10
2.2 Aineiston kokoaminen.....	10
2.2.1 Ensimmäinen kysely.....	11
2.2.2 Toinen kysely.....	12
2.3 Analyysimenetelmä.....	12
2.4 Tutkimuksen eteneminen.....	13
3. Gallerian merkitys.....	15
3.1 Galleria tilana.....	15
3.2 Syitä, miksi gallerioissa vierailaan.....	19
4. Virtuaaligalleriat.....	25
4.1 Virtuaaligalleriaan siirtyminen.....	30
4.2 Yleisön ajatuksia.....	33
4.3 Tulevaisuuden näkymät.....	37
5. Sosiaalinen media.....	40
5.1 Sosiaalisen median tulo.....	40
5.2 Yleisön ajatuksia.....	45

5.3 Sosiaalisessa mediassa toimiva galleria.....	48
6. Pohdinta.....	50
7. Tulosten luotettavuus ja jatkotutkimusmahdollisuudet.....	54
7.1 Tulosten luotettavuus.....	54
7.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet.....	55
8. Yhteenveto.....	56
9. Lopuksi.....	59

Lähteet

Liitteet

1. Johdanto

1.1. Kulttuuritoiminta pandemian aikana

Vuoden 2020 keväällä alkoi maailmalla leviämään COVID-19 tartuntataudin aiheuttama SARS-CoV-2-koronavirus. Globaalin pandemian leviämisen ehkäisemiseksi Suomen hallitus otti käyttöön valmiuslain (1552/2011).

”Rajoitetaan julkiset kokoontumiset kymmeneen henkilöön ja suositellaan välttämään tarpeetonta oleilua yleisillä paikoilla. Suljetaan valtion ja kuntien museot, teatterit, Kansallisooppera, kulttuuritalot, kirjastot, kirjastoautot, Kansallisarkiston asiakas- ja tutkijasalipalvelut, harrastustilat ja –paikat, uimahallit ja muut urheilutilat, nuorisotilat, kerhotilat, järjestöjen kokoontumistilat, vanhusten päivätoiminta, kuntouttava työtoiminta ja työkeskukset. Suositellaan yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden sekä uskonnollisten yhteisöjen toimivan samoin.”¹

Valmiuslain nojalla tehdyt rajoitustoimenpiteet vaikuttivat erityisen paljon kulttuuri- ja taidealoihin. Tutkielman kirjoitushetkellä toukokuussa 2021 rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet kulttuuri- ja taidetoimijoiden toimintaan jo noin vuoden ajan. Monet kuvataidetta esittävät tilat joutuivat sulkemaan liiketilansa tai rajoittamaan kävijöiden määrää. Tämä on aiheuttanut tulonmenetyksiä sekä organisaatioille, että taiteilijoille.² Osa gallerioista on siirtynyt ainakin osittain virtuaalisille alustoille. Monet tapahtumat, kuten konsertit ja taide- sekä museonäyttelyt on siirretty virtuaaliseen ympäristöön pandemian aikana ja on luotu paljon erilaisia selainpohjaisia alustoja online tapahtumien järjestämiseen. Esimerkiksi SemiLive striimialustan kautta voi järjestää niin maksullisia kuin maksuttomia livetapahtumia verkossa.³

¹ Opetus- ja kulttuuriministeriö/Sosiaali- ja terveysministeriö. Valtioneuvoston viestintäosasto tiedote 140/2020 2020.

² Suomen taiteilijaseura 2021.

³ Ks. www.semilive.fi.

1.2 tutkimuskohde, tavoite ja kysymyksenasettelu

Pro gradu -tutkielmani kartoittaa aikalaiskuvaa siitä, kuinka pandemia on saanut museot ja taidegalleriat siirtymään digitaalisille palvelimille. Tavoitteeni on kyselylomakeaineiston pohjalta selvittää mitä ajatuksia virtuaalinäyttely konseptina herättää ja mitä ennakkoluuloja ja odotuksia kävijöillä on virtuaalisten näyttelyiden suhteen, sekä kuinka he suhtautuvat taidegallerioiden sosiaaliseen mediaan. Tarkastelussa on myös kuinka galleristit ovat kokeneet taidekentän muutoksen ja virtuaalisuuden lisääntymisen näyttelyiden sekä taidekokemuksen luomisessa. Tutkimukseni on siis tarkoitus kartoittaa aikalaiskuvaa eli vallitsevaa tunnelmaa, tunteita ja ajatuksia sen ilmiön ympärille, että taidegalleriat ovat siirtyneet virtuaaliseen muotoon, joko nettiin tai sosiaaliseen mediaan.

Valitsin tutkimusaiheekseni virtuaaliset ja sosiaalisen median galleriat, koska erilaiset galleriat, näyttelyt ja museot ovat kiinnostaneet minua siitä lähtien, kun aloitin taideopinnot. Olen myös toiminut Rovaniemellä paikallisen kulttuuriyhdistyksen aktiivijäsenenä useita vuosia, joten oli mielenkiintoista lähteä tutkimaan pandemian vaikutuksia näyttelyiden järjestämiselle ja kokemiselle. Oma galleriamme suljettiin pandemian ajaksi, joten en voinut käyttää sitä osana tutkimusaineistoani. Tutkimuksessani olen kiinnostunut siitä, millaisena galleristit ovat kokeneet virtuaaligalleriaan siirtymisen sekä miten kävijät ovat vastaanottaneet ja kokeneet virtuaalinäyttelyt. Lisäksi olen kiinnostunut siitä, millainen osa taidekokemusta taidegallerian fyysinen näyttely on nykyaikana sosiaalisen median ollessa mukana taiteen jakamisessa ja vastaanottamisessa. Onko tulevaisuudessa yhtenä taiteen kokemisen muotona virtuaalinen taidenäyttely, jossa taiteen kokija ei koskaan näe alkuperäistä näyttelyä tai fyysisiä teoksia?

Pro gradu -tutkielmani perustuu tutkimusaiheen ajankohtaisuuteen tutkimushetkellä. Tutkimukseni kirjoitusajankohtana COVID-19 pandemia on vielä käynnissä ja vastaavanlaisia pandemioita tai muita luonnonkatastrofeja on mahdollista olla myös tulevaisuudessa⁴. Tutkimus on aiheeltaan kiinnostava

⁴ ks. Tuomioja 2021.

myös tulevaisuudessa tutkittaessa aikalaiskuvaa kulttuurikentän digitalisoitumisesta.

Tutkimukseni tavoitteena on löytää vastauksia kysymyksiin:

Mitä odotuksia ja ajatuksia taidenäyttelyissä kävijöillä on virtuaalinäyttelyihin liittyen?

Miten galleristit kokevat virtuaalinäyttelyn tuomisen perinteisen fyysisen taidenäyttelyn rinnalle?

Koetaanko, että sosiaalinen media voi laventaa taidekokemusta katsojalle?

Rajaan tutkimukseni käsittelemään virtuaalisia näyttelyitä niin, että jätän tutkimukseni ulkopuolelle virtuaalitodellisuuden ja lisätyn todellisuuden sekä muut virtuaaliympäristöjen muodot, johon katsoja tarvitsee tietokoneen tai matkapuhelimen lisäksi jotain erityistä elektroniikkaa.

Maantieteellisesti rajoitan tutkimukseni käsittelemään Suomen gallerioiden tilannetta aikavälillä 2019 maaliskuusta vuoden 2021 huhtikuuhun, sillä kyseisellä aikavälillä pandemia alkoi vaikuttamaan kulttuuritoimintaan ja sekä galleriat että yleisö alkoivat ottamaan enemmän käyttöönsä virtuaalinäyttelyitä.

1.3 Keskeiset käsitteet

Tässä kappaleessa määrittelen tutkimuksessani toistuvia keskeisiä käsitteitä.

Taidekokemuksella viitataan taidetta katsovan henkilön kokemukseen ja tuntemukseen, joita hän kokee katsoessaan taideteosta ja ajatuksia, joita taide hänessä herättää.

Näyttelykokemuksella tarkoitan tuntemuksia mitä taidenäyttelyssä käyvä henkilö kokee ollessaan näyttelyssä ja katsoessaan teoksia.

Virtuaaliympäristöllä viitataan tutkimuksessani internetin selaimien kautta nähtävään sisältöön. Jätän tutkimukseni ulkopuolelle virtuaalitodellisuuden ja

lisätyn todellisuuden, koska en halua jättää tutkimukseni ulkopuolelle henkilöitä, joilta mahdollisuudet näiden käyttöön puuttuvat.

virtuaalinäyttelyllä tarkoitan virtuaaliympäristössä toimivaa taidenäyttelyä. Tutkimuksessa samalla merkityksellä toistuvat myös sanat "online-näyttely ja virtuaalinen näyttely"

Virtuaaligalleria on virtuaaliympäristössä toimiva sivu, joka pitää yllä virtuaalisia näyttelyitä. Tutkimuksessa samalla merkityksellä toistuvat myös sanat "online-galleria ja virtuaalinen galleria"

sosiaalisella medially viitataan internetin palveluihin ja sovelluksiin, joissa yhdistyy käyttäjien välinen kommunikaatio ja oma sisällöntuotanto.

Käytän sanaa näyttelytilaa tässä tutkimuksessa kuvaamaan yleiskäsitettä mihin kuuluu gallerioiden-, museoiden ja kaikkien vastaavien tilat, joissa esitetään taidetta tai esineistöä.

2. Tutkimusaineisto

2.1 Aiemmat tutkimukset

Aikaisempia tutkimuksia virtuaaligallerioista ovat mm. Niko Elorannan (2014) opinnäytetyö *Elämyksellinen ja osallistava virtuaaligalleria. Kehittämisehdotuksia toteutuksen tueksi*. Annica Tanskasen (2015) opinnäytetyö *Virtuaaligalleria markkinointivälineenä. Rööperin Taidesalonki Oy*. Tiia Reinikaisen (2013) opinnäytetyö *Virtuaalinen galleriatila palvelukokemuksena* ja Minea Turtiaisen (2020) opinnäytetyö *Kartoitus vaihtoehtoisista toimintamalleista taidegallerioissa koronakriisin aikana* ja Kalle Kallion (2005) *Museoiden verkkonäyttelyt historian oppimateriaaleina*.

Aiemmissä tutkimuksissa aihetta on tarkasteltu erityisesti virtuaalinäyttelyn suunnittelun sekä elämyksellisen virtuaalinäyttelyn rakentamisen näkökulmista. Oma tutkimukseni tarkastelee aikaisemmista tutkimuksista poiketen sitä, kuinka galleristit ja yleisö ovat ottaneet vastaan muutoksen siitä, että galleriat siirtyvät virtuaalisiksi ja sosiaaliseen mediaan.

2.2 Aineiston kokoaminen

Tutkimusta varten keräsin aineistoa kyselylomakkeilla sekä tekemällä kirjallisuuskatsauksen aihepiirin aikaisemmista tutkimuksista ja kirjallisuudesta. Koska näyttelyihin liittyvä kirjallisuus on paljolti museologian alan kirjallisuutta, tekstissä käytetään usein esimerkkeinä museoita. Aihepiirin samankaltaisuuden vuoksi esimerkit ja käyttämäni tutkimukset soveltuvat kuitenkin muuhunkin näyttelytoimintaan. Kyselylomakeaineiston keräsin kahden kyselyn avulla. Ensimmäisen kyselyn osoitin gallerioissa kävijöille ja toisen galleriassa työskenteleville. Lähetin kysymyksiä myös sosiaalisessa mediassa galleria Colours Made Me Do It -online gallerian ylläpitäjälle.

Lähetin gallerioissa kävijöille suunnatun kyselyn Lapin yliopiston taiteidentiedekunnan sähköpostilistalle, Taideaineopiskelijoiden

facebookryhmään ja Kulttuuriyhdistys Valsan jäsenille. Kanavat valitsin sen perusteella, että uskoin kyseisissä kanavissa olevan paljon henkilöitä, joilla on tapana käydä usein näyttelyissä. Syyt oletuksiini olivat, että Lapin yliopiston taiteidentiedekunnan puolella on kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt, kulttuuriyhdistyksen jäsenet ovat itse usein järjestämässä näyttelyitä ja yhdistyksen tiloissa ylläpidetään Galleria Värinää.

Galleriat, joille lähetin kyselyn COVID-19 vaikutuksista ja virtuaalinäyttelyn rakentamisesta sekä ylläpitämisestä, valitsin sen perusteella, keiltä löytyy tutkimushetkellä virtuaalinen näyttely nettisivuillaan. Lähetin tutkimuksen otantaan sopiville gallerioille linkin kyselylomakkeeseen sähköpostitse. Molemmissa tiedonhankinnoissa käytin Survion kyselylomake palvelua, koska koin helpommaksi, että vastaukset tulevat samaan paikkaan, eikä niitä tarvitse keräillä enää myöhemmin sähköpostista. Lisäksi koin, että vastaajat saattavat vastata lomakekyselyyn heti avattuaan linkin, kun taas sähköpostiin vastatessa henkilö saattaa helpommin lykätä vastaamista tai jättää vastaamisen kesken, kun kysymyksiä on useampi.

Laadullisessa tutkimuksessa sähköpostihaastattelua kutsutaan etämetodiksi. Sähköpostihaastattelun etu on sen nopeus ja litterointiin verrattuna editoinnin määrä on pienempi. Mutta haittana on vastausten mahdollinen lyhyys ja helppo ohitettavuus. Koen, että samat hyvät- ja huonot puolet on myös virtuaalisella lomakekyselyllä. Koen, että sähköpostin kautta tiedon saaminen voi olla haasteellista, sillä on mahdollisuus, että vieraasta osoitteesta lähetetty sähköposti voidaan luokitella roskapostiksi ja vastaanottajalta jää tällöin saatu viesti ja sen sisältämä kysely huomaamatta.

2.2.1 Ensimmäinen kysely

Ensimmäinen kysely oli avoinna 2-22.1.2021 välisenä aikana.(Liite1)

Vastausten todellinen määrä on 26. Vastaajista 20 oli naisia, 3 oli miehiä ja 1 muun sukupuolisia; 1 ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Vastaajista vanhin oli syntynyt vuonna 1951 ja nuorin 1998.

Kyselylomake koostui viidestä osiosta. Ensimmäisessä kartoitin vastaajien taustatietoja, siis sukupuolen ja iän. Toinen osio keskittyi fyysisiin taidenäyttelyihin. Tässä osiossa kysyin muun muassa kuinka usein kyselyyn vastannut henkilö käy taidenäyttelyissä vuoden aikana ja miksi; sekä sitä millaisiin asioihin henkilö kiinnittää näyttelyissä huomionsa. Kolmas osio käsitteli virtuaalisia taidenäyttelyitä. Tässä osiossa kysyin muun muassa mihin asioihin henkilö haluaisi, että virtuaalinäyttelyissä kiinnitettäisiin huomiota ja millaisiksi mieltää virtuaaliset taidenäyttelyt. Neljännessä osiossa käsitelin taidegallerioiden sosiaalista mediaa. Tässä osiossa kysyin siitä miten he kokevat virtuaalinäyttelyiden ja sosiaalisen median erot ja voiko sosiaalisella medialla tukea taidenäyttelyiden sisältöä. Viidenteen osioon vastaajat saivat jättää muita huomioita ja ilmoittaa sähköpostiosoitteensa, mikäli tahtoivat saada valmiin tutkielman luettavakseen. Yhteenveto vastauksista löytyy liitteestä 2 (Liite2)

2.2.2 Toinen kysely

Toinen kysely oli avoinna 15.3-4.4.2021 välisenä aikana (Liite3)

Keräsin aineistoa pyytämällä haastateltavia vastaamaan kyselylomakkeella kahteentoista kysymykseen, jotka käsitelivät virtuaaligallerian ja sosiaalisen median ylläpitämistä ja yleisöltä tullutta vastaanottoa. Kysymykset lähetin kahdeksalle gallerialle, joista kaksi vastasi. Kysymysten muodostamisessa käytin apuna ensimmäisessä lomakekyselyssä saamiani vastauksia. Lomakkeessa kysyttiin esimerkiksi miksi he ovat ottaneet virtuaalisengallerian käyttöön, miten virtuaaligallerian tuleminen on vaikuttanut heidän työnkuvaansa ja minkälaisen vastaanoton virtuaaligalleria on saanut yleisöltä ja taiteilijoilta. Toisen vaiheen vastauksien yhteenveto löytyy liitteestä 4 (Liite4). Saman aihepiirin kysymyksiä lähetin myös sosiaalisessa mediassa toimivalle Colours Made Me Do It -online gallerialle. (Liite5).

Käytän tutkielmassani suoria lainauksia ja vastauksista. Olen korjannut lainauksista kirjoitus- ja lyöntivirheet, mutta muuten ne ovat alkuperäisessä muodossaan.

2.3 Analyysimenetelmä

Analyysimenetelmäksi valitsin laadullisiin tutkimusmenetelmiin kuuluvan fenomenologisen menetelmän, Tämän subjektiivisuutta ja henkilökohtaisten aistimusten, kokemusten ja elämysten pohtimisen merkitystä korostavan luonteen vuoksi. Menetelmä soveltuu tutkielmaani, sillä keräämäni tiedot koostuvat yksilöiden subjektiivisista kokemuksista ja ajatuksista tutkimusaiheeni kohtaan.⁵ Painotan tutkimuksessani muiden ihmisten kokemuksia, ymmärryksen muodostumista heidän kokemustensa kautta.⁶ Eletty todellisuus, inhimilliset elämäntavat ja sen rakenteet ovat oleellisia fenomenologisessa tutkimuksessa. Fenomenologiassa ei ole tarkoitus osoittaa olemassa olevien tutkimustulosten oikeellisuutta. Tutkimuksen ydin on pikemminkin kysyminen sekä kyseenalaistamisen tapa. Tarkastelun kohteena eivät niinkään ole teoreettiset ongelmat, arvoitukset tai käsitteet, vaan ennemminkin konkreettinen, eletty todellisuus, sekä "asiat itsessään".⁷ Fenomenologisen tutkimuksen katsotaan joissain tapauksissa paljastavan jotain yleisempää, yhteisössä tai yhteiskunnassa jaettua.⁸ laadullisena tutkimusmenetelmänä tämän tutkimusmenetelmän tavoitteena on lisätä ymmärrystä tutkittavasta aiheesta ja kuvata tutkittavaa ilmiötä.⁹

2.4 Tutkimuksen eteneminen

Tutkielmani koostuu johdannosta, aineistoluvusta, analyysiluvuista ja loppukoonnista.

Ensimmäisessä analyysiluvussa keskityn näyttelytiloihin. Käyn läpi taidegallerioiden, museoiden ja yleisesti näyttelytilojen merkitystä kävijöillensä. Luvussa käsitellään näyttelytilojen fyysistä ja henkistä olemusta sekä vaikutusta vapaa-ajan käyntikohteina

⁵ Jyväskylän yliopiston Koppa 2015a.

⁶ Jyväskylän yliopiston Koppa 2015b.

⁷ Lehtomaa, 2011, s. 163–166.

⁸ Laine, 2015, s. 32.

⁹ Tuomi & Sarajärvi, 2013, s. 85.

Toisen analyysiluvun keskiössä ovat virtuaaligalleriat. Käsittelen aluksi digitaalisen murroksen vaikutuksia siihen, miten näyttelytilat ovat siirtyneet verkkoon jo ennen pandemiaa ja miten pandemia on nopeuttanut virtuaaliseksi menemistä vuonna 2020. Käyn sitten tekstissäni läpi gallerioiden siirtymistä virtuaalinäyttelyihin sekä niihin liittyviä prosesseja ja kokemuksia. Käsittelen aihetta sekä galleriahenkilökunnan että kävijöiden kyselyvastausten pohjalta. Tässä osiossa käyn lopuksi läpi mitä ajatuksia ja kokemuksia kysymyksiin vastanneilla on virtuaaligallerioista.

Kolmannessa analyysiluvussa käsittelen sosiaalisen median tuloa yritystoimintaan ja näyttelytilojen käytäntöihin. Tutkin tässä luvussa sosiaalista mediaa taidegallerian ja näyttelytoiminnan osana. Käsittelen kysymyksiä kuten kuinka sosiaalinen media voisi laventaa taidekokemusta katsojalle ja miten gallerian pitäminen sosiaalisessa mediassa toimii.

Loppukoonnissa käsittelen tutkimuksessani toistuneita teemoja ja tutkimuskysymyksiini saamiani vastauksia, sekä teen yhteenvedon saamistani informaatioista.

3. Gallerian merkitys

3.1 Galleria tilana

Ihminen kokee ympäristönsä monella tapaa niin fyysisen rakenteen jäsentämisen mielessä kuin myös tunnesisältönä. Ympäristön voi kokea niin toiminnallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen merkitysten kautta. Niin kirkko, koulu ja museo ovat kaupungissa kohteita joihin kaupungin asukkailla on usein voimakkaita tunteita. Näihin rakennuksiin liitetään usein erilaisia merkityksiä, joista osa on henkilökohtaisia ja osa yleisesti jaettuja.¹⁰ Museot ja taidegalleriat koetaan usein kaupungille matkailuvalltina, jota mainostetaan ja pidetään arvossa. Esimerkiksi Riihimäen kaupunkilaisille tehdyn kyselyn mukaan 88% vastanneista koki, että paikalliset museot olivat joko erittäin tai melko tärkeitä kaupungin imagon ja houkuttelevuuden kannalta.¹¹

Taidemuseot ovat myös monesti näkyvä osa kaupungin katukuvaa. Usein taide ja arkkitehtuuri ovat olleet sivilisaation alusta alkaen symbioottisessa suhteessa. Taidemuseot ovat tehneet erikoisia arkkitehtuurillisia ratkaisuja ja museo rakennus on usein itsessään jo yhtä suuri nähtävyys kuin sen sisällä olevat taideteokset.¹² Esimerkiksi Helsingin Lasipalatsissa sijaitseva Amos Rex, sekä Turun keskustassa sijaitseva Turun taidemuseo ovat nähtävyyksiä jo pelkästään julkisivujensakin vuoksi.

Rakennetun ympäristön ja kulttuurin sekä arkkitehtuurin merkityksen määrittelyn ja tutkimuksen saralla Amos Rapaport on toiminut merkittävänä suunnannäyttäjänä. Hänen mukaansa jokaisen kulttuurin maailmankuva, elämäntavat, ihanteet, symboli- ja merkityssisällöt sekä valtarakenteet näkyvät myös rakennetussa ympäristössä. Rakennetuilla ympäristöillä viestitään tilaratkaisujen, erilaisten vihjeiden ja tyylin välityksellä kuinka niissä odotetaan toimittavan, kenelle tilat on tarkoitettu ja mikä tilassa on maallista ja mikä toisaalta

¹⁰ Aura, Horelli, Korpela 1997, 121.

¹¹ Kokko 2020.

¹² Lorenc, Skolnick, Berger 2010, 62.

pyhää.¹³ Näyttelytiloissa on usein selkeät kulkureitit, joilla pysytään katselemassa näytteillä olevia teoksia tai esineitä. Nämä esineet ovat tilan keskeinen ja tärkein asia. Näyttelyssä kävijät ovat oppineet ja tietävät, ettei näyttelyissä oleviin esineisiin kosketa ellei toisin ohjeisteta.

Näyttelyt voivat olla rakennettu näennäisen sattumanvaraisesti, aikakausittain, genreittäin tai taiteilijoiden mukaan. Näyttelytiloissa kävijät liikkuvat merkittyyjä reittejä muiden kävijöiden mukana. Usein reitti sisältää useanlaisia tiloja, jotka vievät näyttelyssä eteenpäin tarjoten näin hienovaraisen siirtymisen tilasta toiseen erilaisella valaistuksella, grafiikoilla ja esillepanoilla.¹⁴ Ympäristö hahmotetaan tilassa liikkumisen kautta.¹⁵ Esimerkki erilaisten tilojen hyödyntämisestä näyttelykokemuksen luomisessa ovat Ateneumin näyttelytilat, jotka jakautuvat useisiin huoneisiin. Tilojen läpi kulkiessaan vierailija kulkee kronologisessa järjestyksessä Ateneumin kokoelmien läpi.¹⁶ Ennen kaikkea museo määräytyy taide- ja esinekokoelmansa kautta, mutta pohditaan myös paljon museon merkitystä myös fyysisenä tilana. Se kuinka tätä tilaa käytetään ja millaisia mahdollisuuksia sen käyttäjille tarjotaan, riippuu museon painotuksista ja tavoitteista, joita se tiloilleen asettaa.¹⁷ Vaikuttava tekijä voi olla esimerkiksi onko tila ensisijaisesti vain näyttelykäyttöön vai järjestetäänkö tilassa tapahtumia tai esimerkiksi pedagogista toimintaa.

Museo ja taidegalleria eivät ole pelkästään katsojan vuoropuhelua taideteosten ja esineiden kanssa, vaan niiden kautta välitetään myös merkityksiä ja asenteita ripustamisen ja esillepanoon liittyvien valintojen kautta. Myös itse tilakäsite galleriassa tai museossa olemisesta vaikuttaa kokemukseen. Tila niin ajatuksena kuin fyysisestikin määrittää museovierailuja. Kirjassa *Taide keskellä elämää* Marja Sakari (2007) kirjoittaa, että museotila luo mahdollisuuden olla yhteisesti yksin ja että näyttelytilassa tuntemattoman voi kohdata tuttuna.¹⁸

¹³ Aura, Horelli, Korpela 1997, 41.

¹⁴ Lorenc, Skolnick, Berger 2010, 62.

¹⁵ Hällström 2011, 30.

¹⁶ Ks. Ateneum kansallisgalleria.

¹⁷ Sakari 2007, 104.

¹⁸ Sakari 2007, 104.

Edellä mainitussa kirjassa Marja Sakari on kertonut, että hän aloittaa yleensä paikalliseen kulttuuriin tutustumisen hakeutumalla museoon, mikäli sellainen paikkakunnalta löytyy. Varsinainen sisältö museossa ei ole niin tärkeää; museo tilassa kulkeminen, esineiden tai taideteosten maailmassa vaeltaminen tuottaa hänelle miellyttävän, tuttuuden ja turvan tunteen. Sakari kertoo, että tuntemattomien esineiden ja taideteosten keskellä hän tuntee paradoksaalisesti olevansa turvassa ulkopuolelta, mahdollisesti vieraalta ja oudolta maailmalta. Museossa voi pysähtyä ja olla omissa ajatuksissaan ilman, että tarvitsisi suoriutua jostain tai yrittää ymmärtää tai pohtia mitään erityistä. Näyttelytilassa ei tarvitse yrittää kommunikoida, mutta kommunikaatio tapahtuu silti. Tilassa kulkemisen ei tarvitse olla määrätietoista jonnekin samalla tavalla kuin kulkeminen on vierailta kujilla ja kaduilla. Voi vain ajatella ilman suorituspainetta huoneesta toiseen. Tila on rauhallinen ja voi katsella asioita ilman että tulee itse katsotuksi.¹⁹

Koska näyttelytiloilla on oma selkeä tarkoituksensa ja toimintamallinsa. Niin näyttelyssä käyvät henkilöt ovat useimmiten valmistautuneet tämän tietyn tarkoituksen täyttämiseen ja toimivat oman toimintamallinsa mukaisesti. He ovat henkisesti valmistautuneet kokemaan esillä olevaa taidetta sekä niihin liittyvää informaatiota. Henkilöt kuitenkin näkevät ja aistivat varsinaisten teosten lisäksi myös paljon muuta mitä tilassa on. Sekä teokset että tila ovat vuorovaikutuksessa niin toisiinsa kuin myös näyttelytilassa kävijään.²⁰

Kirjassa *Tilan kokemisen kulttuurihistoria* Leena Rossi (2004) viittaa Karjalaisen, Relphin ja Saarinkankaan (Karjalainen 1987b; Relph 1989, 29; Saarikangas 2002, 54-56) teksteihin siitä, kuinka yksilön omasta ympäristöstä tulevat elämykset, mielikuvat, kokemukset ja käsitykset pohjautuvat useimmiten näköaistiin jonka lisäksi myös kuulo-, haju- ja liikeaistimukset ovat niiden muodostamisessa tärkeitä. Yksilön toiminta, tiedot ja aikaisemmat kokemukset, sekä niihin liittyneet tunteet ja ajattelu vaikuttavat myös mielikuviin tilasta; tässä tapauksessa näyttelytilasta tai galleriasta. Jokaista kävijää ohjaa heidän oman

¹⁹ Sakari 2007, 103.

²⁰ Sakari 2007, 103.

kulttuurinsa arvot, asenteet sekä merkitykset.²¹ Taide ja kulttuuri voidaan nähdä itseisarvoina tai välinearvoina. Välineellisesti käytettynä taide on nähtävissä työkaluna esimerkiksi oman persoonallisuuden tai osaamisen kehittämisessä.²² Tästä näemme esimerkkejä myös seuraavan luvun vastauksissa, kun vastanneet kertovat syitä miksi he käyvät katsomassa näyttelyitä.

Ruotsissa Ja Suomessa tehtyjen tutkimusten mukaan kulttuurin harrastaminen, erityisesti museoissa käyminen lisää terveyttä ja elinvuosia sekä ylläpitää työkykyä. Kulttuurin harrastamisen on todettu muun muassa alentavan verenpainetta ja stressihormonien tasoa.²³ Kontrolloiduissa kokeissa on havaittu, että taiteella on terveyttä edistäviä vaikutuksia. Useammassa tutkimuksessa on havaittu, että kulttuuria harrastavien kesken on parempi terveys verrattuna kontrolliryhmiin, kun sosioekonomiset tekijät on vakioitu.²⁴

Kulttuuri harrastukset vapaa-ajan toimintana edistävät työssä jaksamista.²⁵ Taide- ja kulttuuri toiminnalla on ainakin seuraavat neljä tapaa lisätä ihmisen hyvinvointia.

1. Taiteelliset elämykset ja taidenautinnot sellaisenaan antavat elämään merkityksiä ja tyydyttävät inhimillisiä tarpeita. Taide virkistää aisteja ja rikastuttaa elämys maailmaa.

2. Taiteella ja kulttuuri toiminnalla on todettu yhteys hyvään terveyteen, parempaan työkykyyn ja hyvän elämän kokemuksiin.

3. Kulttuuritoiminta ja taide harrastukset edistävät yhteisöllisyyttä ja verkostoja, jotka auttavat hallitsemaan elämää paremmin.

4. Taiteen, arkkitehtuurin ja sisustamisen avulla tehdään elinympäristö viihtyisämmäksi. Kaunis ympäristö ja luonto virkistävät ja voivat edesauttaa kuntoutumisessa.²⁶

²¹ Rossi 2004, s.235; Karjalainen 1987b; Relph 1989, 29; Saarikangas 2002, 54-56.

²² von Brandenburg 2003, 2007, 182.

²³ Hällström 2011, 28; Hyypä 2007, 155-156.

²⁴ Hyypä 2007, 155-156.

²⁵ Viitanen 1999, Bardy; Hyypä 2007, 155-156.

²⁶ Liikanen 2003, von Brandenburg 2007, 182.

Kulttuurin harrastaminen ja sosiaalinen osallistuminen liittyvät vahvasti hyvään mielenterveyteen. Edistääkö sosiaalisuus mielenterveyttä ja mielenvireyttä vai onko kyseessä päinvastainen vaikutus suunta? Laajassa brittejä koskevassa tutkimuksessa tutkittiin pitkittäistutkimuksia eli ihmisen mielenterveyden muuttumista useiden vuosien ajan kulttuuriharrastusten mittaamisen jälkeen. Tutkimukset olivat tukeneet olettamusta, että kulttuuriharrastus edistäisi hyvää mielenterveyttä.²⁷ Vielä on kuitenkin keskeneräisiä tutkimuksia, joissa tutkitaan, että kulttuurin harrastaminen ja sosiaalinen osallistuminen liittyisivät kognitiivisen kyvykkyyden säilymiseen ja henkisentylsistymisen hidastumiseen. Useissa seniori-ikäisistä tehdyt tutkimukset viittaisivat tähän suuntaan mutta vaikutus suunnan tieteellinen varmistaminen keski-ikäisillä ja nuorilla olisi tärkeää. Sillä se osoittaisi, että mielenvireyttä ja mielenterveyttä voitaisiin ylläpitää ja edistää lisäämällä kulttuuri- ja taide tilaisuuksia.²⁸

Sosiaalisuus on yksi vahvasti näyttelyissä käyntiä leimaava osa alue. Kansainvälisten tutkimusten mukaan esimerkiksi museoissa kävijät haluat ensisijaisesti, että museossa vietetty aika on ensisijaisesti mukavaa yhdessäoloa perheen tai ystävien kanssa.²⁹ Sosiaalisuus ja ystävien kanssa yksi vietetty aika mainittiin myös kyselyn vastauksissa ja näyttelyissä käyminen koettiin erityisesti sosiaalisena tapahtumana ja yhdessäolon muotona. Virtuaalimuseot ja -näyttelyt eivät täytä samalla tavalla museolle ominaista sosiaalisen yhdessäolon luonnetta. Tärkeä osa museossa käyntiä ovat seura, liikkuminen tilassa sekä tilassa olevat muut ihmiset.³⁰

3.2 Syitä, miksi gallerioissa vierailaan

Kyselyyn vastanneista yhdeksän vastasi käyneensä taidenäyttelyissä vuoden aikana kymmenen kertaa tai useammin ennen COVID-19 pandemiaa ja sen tuomia rajoituksia. Yksi vastasi käyneensä seitsemästä yhdeksään kertaan

²⁷ Pevalin & Rose 2003; Hyyppä 2007, 155-156.

²⁸ Hyyppä 2007, 156-157.

²⁹ Hällström 2011, 21.

³⁰ Hällström 2011, 99.

vuodessa ja kahdeksan kävi taidenäyttelyissä neljästä seitsemään kertaan ja vastaajista kahdeksan kävi katsomassa taidenäyttelyitä kolme kertaa tai harvemmin vuodessa.

Leena Rossin (2004) kirjoittaman artikkelin mukaan ympäristö suhteeseen kuuluu myös tuottava puoli, tähän puoleen kuuluu se mitä henkilö tekee ympäristössään, ympäristölleen sekä ympäristönsä vaikutuksesta tai sen innoittamana. Seurauksena innostuksesta voi olla esimerkiksi tieteellinen tai taiteellinen tuotanto.³¹

Syitä taidenäyttelyssä käymiseen oli monia erilaisia. Yleisin vastauksissa toistuva asia oli kuitenkin inspiraation hakeminen. Jopa kahdeksan vastanneista koki muiden tekemän taiteen näkemisen olevan inspiroivaa, uusia ajatuksia herättävää ja saavansa teosten näkemisestä elämyksiä värien käytöstä ja uutta.

1) Yliopistolla taidenäyttelyt ovat helposti saatavilla. Näyttelyistä saan inspiraatiota ja innostun muiden visuaalisista oivalluksista, parhaimmillaan taide koskettaa ja liikuttaa, ja tuo iloa ja kulttuuria arkeen. Näyttelyt tarjoavat tilaisuuden viettää laatu-aikaa itsensä ja ajatustensa kanssa inspiroivassa ympäristössä

2) Vietän aikaa, nautin taiteesta, etsin inspiraatiota

Myös elämysten saaminen mainittiin monissa vastauksissa. Taidenäyttelyssä käymisen koettiin antavan erilaisen kokemuksen vastapainoksi muulle kuvatulvalle mitä ympärillä aina on. Näyttelyssä voi todella pysähtyä taiteen äärelle. Taide koettiin virkistävänä ja ajatuksia herättävänä sekä iloa ja oivalluksia tuovana. Koettiin myös että taiteen avulla hahmottaa maailmaa ja kulttuuria. Taidenäyttelyssä käyminen koettiin ylipäätään hyvänä ajanvietteenä ja rentoutumisen keinona.

3) Pidän taiteesta ja sen katselusta. Taidenäyttelyssä käyminen antaa erilaisen kokemuksen ympäristön muulle kuvatulvalle. Siellä voi oikeasti pysähtyä taiteen äärelle

³¹ Rossi 2004, 235.

4) Se virkistää!

5) Saadakseni inspiraatiota, tekemistä tai taide-elämyksiä.

Vastanneista moni kävi taidenäyttelyissä myös opintojensa tai työnsä puolesta. Näiden vastausten yleisyys kyselyssä selittyy sillä mihin kanaviin olin laittanut kyselyn. Oletettavasti suuri osa vastanneista joko opiskelevat taiteiden tiedekunnassa Lapin yliopistossa, harjoittaa itse taiteellista tuotantoa tai on muuten sen kanssa tekemisissä.

6) Työn puolesta, mutta myös toimii itsellä kakkosena latautumisessa ja inspiroitumisen lähteenä luonnossa kulkemisen jälkeen.

7) Kurssityöskentelyn vuoksi (taidenäyttelyllä on joko luentoja tai kurssiin liittyvä näyttely), omaksi iloksi, taidenäyttelyn työpajan vuoksi (joko järjestämään niitä tai osallistumaan niihin)

Muutamissa vastauksissa viitataan myös siihen, että käy katsomassa erityisesti omien tuttujensa tai kavereidensa tekemää taidetta. Tai käy taidenäyttelyissä, jos kyseessä on erityisesti kiinnostava vastaajan tuntema taiteilija.

8) Tuttujen töitä katsomassa

9) Kavereiden näyttelyissä ja jos on joku kiinnostava tuntemani taiteilija

Yksi vastaajista on myös kertonut, kuinka näyttelyssä käyminen on alkanut hänellä jo lapsena, kun hänen perheensä on vienyt häntä katsomaan näyttelyitä.

10) Perheeni on vienyt minua jo lapsena näyttelyihin. Koen, että näyttelykäynnit antavat ajatuksia ja rikastavat elämää. Taide on tärkeää ja sen kokeminen kuuluu kaikille! Opiskelen myös taidealaa.

Monissa vastauksissa kerrotaan, että taidetta käydään katsomassa ihan vain taiteen vuoksi. Taide ja visuaalisuus koetaan tärkeinä asioina ja niistä halutaan saada elämyksiä. Taide koetaan myös ns. henkireikänä ja oman taiteilijuuden koetaan kehittyvän taidetta seuraamalla.

11) Taiteen kokemisen ja näkemisen vuoksi

12) Taide on minulle henkireikä, sen kautta saan jatkuvasti inspiraatiota ja oma taiteilijuus kehittyy myös seuraamalla taidetta yleensäkin.

13) Taiteen kokemisen ja näkemisen vuoksi

Taidenäyttelyyn mennessä kyselyyn vastanneet kertovat kiinnittävänsä huomion enimmäkseen taideteoksiin. Teosten esillepano on tärkeässä osuudessa siinä miten taidenäyttelyä katsotaan. Eräs vastanneista kiinnittää huomionsa ensimmäisenä huoneen keskellä olevaan teokseen, sillä se luo tunnelman ja tilan tunnun. Ensisijaisesti teoksissa katsotaan nimenomaan teosten sisältöä ja visuaalisuutta. Kokonaisuuteen mikä teoksilla luodaan, sekä tunnelmalla koetaan olevan suuri merkitys.

14) Museo huoneen keskellä olevaan teokseen koska se luo huoneessa tunnelmaa ja tilantuntua

15) Kiinnitän huomiota teosten kokoon ja väreihin ensimmäisenä. Sen jälkeen koitan huomata, minkälaisen tunteen teos herättää minussa. Olkoon positiivinen tai negatiivinen, koitan tunteen herätyksen myötä selvittää, että miksi heräsi esim. positiivinen tunne ja miksi negatiivinen. Haluan kehittää kykyäni tarkastella taidetta, mutta haluan myös oppia itsestäni uusia asioita tällä tavalla (sitä tiä vaikka ennen ajatteleman asia tulee vastaan).

16) Tietysti teoksiin. Myös valaistukseen, koska se vaikuttaa teoksiin ja tilan tunnelmaan

Myös taustatiedot teoksesta kiinnostavat näyttelyssä kävijöitä. Mahdolliset tiedot tekijästä, teoksesta ja sen historiasta halutaan tietää. Myös hyvät esittelytekstit ja teos nimet nähdään positiivisena.

17) Pidän hyvistä teosnimistä, valaistuksen ei kuulu estää teoksen näkemistä ja hyvät esittelytekstit ovat makuuni

18) Taiteeseen ja sen yksityiskohtiin, mutta myös mahdolliseen taustatietoon tekijästä, teoksesta, teoksen historiasta

Teosten lisäksi kävijät kertovat kiinnittävänsä erityisesti huomiota valaistukseen. Myös näyttelyn yhteneväisyys tai yhteneväisyyden puuttuminen huomataan. Siitä kuinka näyttely on rakennettu oli kiinnostuneita jopa 81 % kyselyyn vastanneista.

19) Ripustus, valaistus, annetun informaation määrä

20) Asettelu, Kehystys, valaistus, tunnelman luominen, äänet, ripustus

Kävijät kiinnittivät huomiota siihen, kuinka teokset on laitettu esille sekä tila ratkaisuihin ylipäätään. Erityisesti taulujen ripustamiseen monet vastanneista kiinnittävät huomiota. Tilan toivotaan olevan helppokulkuinen ja siisti. Tilan tuntu ja tunnelma ovat asioita, jotka koetaan tärkeäksi ja jotka huomioidaan. Ratkaisujen pitää olla sellaisia, jotka tukevat teoksia. Miten teokset heräävät eloon, kun niitä pääsee katselemaan kauan ja eri etäisyyksiltä.

21) Tunnelmaan tilassa, teosten mittasuhteisiin ja teosten etäisyyttä toisiinsa. Mutta erityisesti kiinnostaa myös, miten teokset heräävät eloon kun niitä katselee tarpeeksi kauan ja eri etäisyyksiltä eri valossa

22) Tilan tuntu on iso tekijä mihin kiinnitän huomiota. Miten teokset suhtautuvat yleensä kokonsa puolesta ja millä tavalla esim. valaistus muuttaa katsojan perspektiiviä tai ohjaa sitä.

23) Nimilappujen/numeroinnin asetteluun, valotukseen, näyttelyn läpi kulkevan "polun" toimivuuteen ja seinällä roikkuvien teosten ripustustyyliin (esim. roikkuuko teos seinällä vaijereilla, vai onko asetettu naulojen/ruuvien varaan sinne

24) Ripustus ja ripustuksella luotu tunnelma, se mitkä teokset valitaan vierekkäin ja mikä on huoneen ns. teema

25) Kokonaisuuteen, ripustukseen, valaistukseen, kuratointiin, tilalliseen kokemukseen jne.

Myös muihin näyttelyssä käyviin ihmisiin kiinnitetään huomiota ja taidenäyttelyssä käymisen koetaan olevan sosiaalinen tapahtuma.

26) Näyttelykokonaisuudessa huomio kiinnittyy teosten asetteluun tilassa ja niiden välisiin suhteisiin. Toisinaan seuraan myös ihmisten käyttäytymistä näyttelytilassa. Samoja asioita tulee pohdittua myös silloin, jos teen itse näyttelyä.

27) Teoksiin ja ihmisiin, taidenäyttely on usein myös sosiaalinen tapahtuma.

Kyselyyn vastanneista kolme ei ottanut taiteilijasta selvää etukäteen, kolme otti taiteilijasta selvää aina ja kaksikymmentä otti taiteilijasta selvää joskus ennen näyttelyyn menemistä. Taidenäyttelystä otti selvää etukäteen yhdeksäntoista joskus, kuusi otti selvää aina ja yksi ei ottanut koskaan etukäteen selvää taidenäyttelyistä, joissa vieraili. Joten usein taidenäyttelyyn mennään käymään tietämättä tarkemmin, että millaisia teoksia tai taiteilijaa ollaan menossa katsomaan. Nämä asiat näyttelystä opitaan vasta ollessa näyttelyssä. Tästä voisi päätellä, että näyttelyissä käyminen olisi usein spontaani teko tai, että näyttelyissä käydään riippumatta siitä, että millaista taidetta tai kenen näyttely on kyseessä. Varsinainen näyttelyissä käymisen painopiste voikin olla nimenomaan näyttelyissä itsessään käyminen eikä tavoitteena ole nähdä mitään spesifiä näyttelyn sisältöä.

4. Virtuaaligalleriat

Globalisoituminen ja digitalisoituminen ovat aiheuttaneet muutoksia, jotka edellyttävät toimijoilta mediataitoja ja verkostoitumista.³² COVID –19 pandemian vuoksi toimijat ovat tarvinneet nopeaa omaksumiskykyä innovatiivisuutta joustavuutta ja nopeaa ongelmien ratkaisukykyä. Ylen haastattelussa Galerie Forsblomin viestintävastaava Nina Suni kertoo , että yllättävä ja poikkeuksellinen tilanne hallituksen tekemän linjauksen vuoksi pakotti taidealan kehittämään uusia toimintamalleja. Sunin mukaan virtuaalisuus on saanut tärkeän roolin ja muutoksia näyttelykalenteriin ei juurikaan tehty, kun näyttelyt olivat auki virtuaalisesti. Galerie Forsblom tarjosi näyttelyistä virtuaalimateriaalia sekä 3D-kuvaa, jota he jakoivat eteenpäin. Suni kertoo, että viestinnän merkitys kasvoi ja että heidän on pitänyt kotimaisen yleisön lisäksi tavoittaa myös kansainvälinen yleisö.³³

Digitaalisuus ja vuorovaikutteiset palvelut mahdollistavat uudenlaisen lähestymistavan tiedon tuotantoon ja edistävät tiedon leviämistä uusien kanavien kautta. Digitaalisessa muodossa oleva galleria yhdistettynä paikkatietoon ja mobiililaitteeseen avaa uusia mahdollisuuksia esimerkiksi kulttuurimatkailulle ja elämysten tuottamiselle. Tuotteistaminen ja sisällöntuotanto kannustavat uudenlaisen palvelu- ja yritystoiminnan syntymiseen.³⁴ Tieto- ja viestintäteknologian murros on vaikuttanut yhteiskunnassa esimerkiksi taidemuseoiden toimintaympäristön muutoksiin. Tiedon tallennus ja siirtäminen käy yhä nopeammin, tiedon jakelukanavat muuttuvat yhä monipuolisemmiksi ja yhteisön odotukset kasvavat. Taidemuseoiden on toimittava ja näyttävä digitaalisessa maailmassa ja museot sekä näyttelytilat ovat joutuneetkin suuntaamaan resursseja laajojen digitointi hankkeiden toteuttamiseen. Kehityksen nopean tahdin vuoksi uusia hankkeita suunnitellaan jatkuvasti. Tämä on tarjonnut joillekin taidemuseolle mahdollisuuden laajentaa ympäristökumppaneiden verkostoansa esimerkiksi korkeakoulujen ja median

³² Karvonen, Teräs, Mattila, Kukko 2007, 8-9.

³³ Mankkinen 2020.

³⁴ Karvonen, Teräs, Mattila, Kukko 2007, 10.

suuntaan. Internetin tarjoamat monipuoliset mahdollisuudet tiedostetaan taidemuseoissa ja gallerioissa yleisesti ja erityisesti taidemuseot ovat viime vuosien aikana toteuttaneet esimerkiksi museopedagogisia palveluita suoraan internetiin.³⁵

”Museot vaikuttajina” tarve- ja tavoitekartoituksessa vuonna 2007 korostettiin verkkopalveluiden lisääntymisen positiivisia vaikutuksia. Ne esimerkiksi lisäävät kulttuuriperinnön saavutettavuutta sekä edistävät museoiden välistä yhteistyötä. Museot voivat toimia luotettavina ja laadukkaina tiedon tuottajina internetissä ja verkko asiakkuudet houkuttelevat uusia kävijöitä myös museoon.³⁶

Digitaaliseksi meneminen ja virtuaalisuus lisää saavutettavuutta. Näyttelyiden saavutettavuutta mietittiin myös eräässä kyselyyn tulleessa vastauksessa, jossa tuotiin ilmi ajatus siitä, kuinka virtuaaliset näyttelyt toisivat kulttuurin ja näyttelytoiminnan myös henkilöiden käsiin, jotka eivät fyysisesti pääse paikalle nämä henkilöt voivat olla esimerkiksi seniorikansalaisia tai liikuntarajoitteisia, mutta kuten COVID-19 pandemia on osoittanut muillekin ihmisryhmille virtuaalisen gallerian näkeminen voi tulla tarpeelliseksi. Taiteilija Kukka Pitkänen ja Ars Hämeen toimitusjohtaja Sirpa Taulu uskovat, että virtuaalinäyttelyt saavat lisää yleisöä esimerkiksi nuorista ja niistä, jotka muuten eivät tulisi galleriaan.³⁷

Osassa museoita on ollut teoksia ja näyttelyitä katsottavissa omilla nettisivuillansa jo ennen vuotta 2020. Esimerkiksi Ateneumilla on nettisivuillansa näyttelyarkisto, joka sisältää menneistä näyttelyistä tietoja ja videoituja kuraattorikierroksia. Keväästä 2020 lähtien monet pienemmätkin galleriat ovat ottaneet käyttöönsä aiempaa enemmän virtuaalinäyttelyitä ja sosiaalisen median kanavia.

Ylen haastattelussa suomen taiteilijaseuran viestintäpäällikkö Rosa Kuosmanen kertoo, että COVID-19 on vaikuttanut siihen että digitaalisten alustojen merkitys ja saavutettavuus ovat korostuneet näyttelytoiminnassa entisestään. Näyttelyiden esittelyt ovat kattavampia kuin aiemmin ja esimerkiksi verkko-

³⁵ Westergård 2009, 53-54; Ks. Karvonen, Teräs, Mattila, Kukko 2007.

³⁶ Westergård 2009, 53-54 ; Ks. Karvonen, Teräs, Mattila, Kukko 2007.

³⁷ Kononen, 2020.

opastukset ovat lisääntyneet. Suomen taiteilijaseuran virtuaalinäyttelyjen määrä on kasvanut merkittävästi ja virtuaalinen tekeminen ja jakaminen näkyvät selvästi lisääntyneen.³⁸

Mitä paremmin museo ja näyttelytilat pystyvät ottamaan huomioon yleisönsä ja sidosryhmiensä toiveet ja tarpeet sitä paremmat julkisyhteisön toiminnan edellytykset niillä on. Edellytykset määräytyvät siitä kuinka hyödyllisinä kansalaiset ja yleisö niitä pitävät.³⁹ Ylelle tehdyssä haastattelussa Taulu kertoo, että taiteilijoiden haastattelut verkossa ovat lisääntyneet ja kuvia sekä kännykkävideoita jaetaan paljon, mutta hän kokee että ammattimaiseen tekemiseen on vielä matkaa. Tällä hetkellä yksittäisten taiteilijoiden osaaminen ja harrastuneisuus ratkaisevat sen, kuinka paljon virtuaalisuutta hyödynnetään taiteen esittämisessä. Hänen mukaansa digiloikkia on tehty, mutta siihen on vielä matkaa, että virtuaalisuutta saadaan hyödynnettyä monipuolisesti. Taulun mukaan ”Nyt otetaan valtava loikka eteenpäin kun teknologiaa yritetään omaksua nopeasti”⁴⁰

YK:n ihmisoikeuksien julistuksen 27. Artiklan mukaan ”*jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteesta sekä päästä osalliseksi tieteen edistyksen mukanaan tuomista eduista.*⁴¹ Kansalaisten yhdenvertaisuuden vuoksi museoiden toiminnan tulokset kuuluvat jo siten kaikille.

Virtuaalinäyttelyt ovat osa tarpeiden huomioon ottamisesta. Ja kuten edellä mainitsin; virtuaalinäyttely edistäisi, että kaikilla olisi parempi mahdollisuus päästä osaksi nauttimaan kulttuurista.

Ira Westergård (2009) pohtii kirjassa *Tulevaisuuden museo*, kuinka internetin tuleminen osaksi jokapäiväistä elämäämme on vaikuttanut kulttuuripuolen yhteisön odotuksiin sekä vaatimuksiin. Tieto halutaan saada kaikesta nyt ja heti ja ennen kaikkea oman näyttöpöytäteen ääreltä. Museot ja kulttuurialan edustajat

³⁸ Kononen, 2020.

³⁹ Hällström 2011, 8.

⁴⁰ Kononen, 2020.

⁴¹ YK:n ihmisoikeuksien julistus.

voivat vaikuttaa siihen, että luotettavaa tietoa on tarjolla. Museoiden ja muiden näyttelyiden kysymyksenä onkin nyt, miten digitalisoituvassa maailmassa kasvanut nuori yleisö saavutetaan? Miten saadaan houkuteltua kävijät näyttelyyn, jos elämyksiä ja tietoa on tarjolla internetissä ilmaiseksi? On siis pystyttävä rakentamaan siltoja uusien kävijäryhmien suuntaan sekä kurottava umpeen kuilua virtuaalitodellisuuden ja museon edustaman fyysisen todellisuuden välillä. Taidemuseoiden alalla ei olla kuitenkaan halukkaita luopumaan ajatuksesta, että virtuaalisuus korvaisi aidon teoksen näkemisen fyysisessä näyttelytilassa.⁴²

Nykyisessä muodossaan internet on tiedonhakuun käytännöllinen, mutta taiteeseen tutustumisen välineenä kirjassa *Tulevaisuuden taidemuseo* Anne Aurasmaa vertaa internettiä matkaoppaan lukemiseen sen sijaan että menisi itse paikan päälle. Toinen Auramaan käyttämä vertaus on Rene Magritten teos: ”Ceci n'est pas une pipe”, tämä ei ole piippu, 1928 – 1929. Siis tämä on kuva piipusta.⁴³

”Kun Magritten piippu esitellään netissä, piippu on jo varsin moninkertaisesti virtuaalinen, Magritten maalaus teknisesti ottaen eli saivarrellen hieman vähemmän siis vaikkapa: piipusta ensin maalaus, josta otettu kuva, joka välitetty sähköisesti digitaaliselle näytölle.”⁴⁴

Kuitenkin osana virtuaalinäyttelyä tai kotisivua maalaus on myös aito; se on osana aitoa kokonaisuutta ja tarkoitettu nähtäväksi sekä koettavaksi juuri tuon välineen ja sen mukanaan tuomien mahdollisuuksien ja rajoitusten kautta. Myös kokemus on aito. Kokemisessa kysymys on oikeastaan siitä mitä osia kokemuksesta kukin tunnistaa ja myöntää itselleen ja mille antaa kokemuksessa arvoa.⁴⁵ Aurasmaa kertoo tekstissään kuitenkin, kuinka tunteita herättävä kokemus oli nähdä Berninin (1621 – 1622) Plutoa jo Prosperpinaa esittävä teos galleria Borghesessa Roomassa. Vaikka teoksen oli nähnyt kuvista teoksen yksityiskohdat, kuten Pluton ra'at kädet Prosperpiinan herkällä iholla, niin kuviin

⁴² Westergård 2009, 54.

⁴³ Aurasmaa 2009, 69-70.

⁴⁴ Aurasmaa 2009, 69-70.

⁴⁵ Aurasmaa 2009, 69-70.

ei voi saada samaa läsnäoloa mitä teoksesta tulee paikan päällä nähtyä. Paikan päällä Aurasmaa koki teoksen katsomisen suorastaan vaikeana, ahdistavana ja hän häpesi tuijotustaan. Kuvasarjoista saatikka yksittäisistä kuvista on mahdoton saada nähtyä teosta samanlaisena kokonaisuutena kuin paikan päällä nähtynä.⁴⁶ Myös Galerie Forsblomin viestintävastaava Nina Suni pohtii Ylen haastattelussa, että vaikka galleria on siirtynyt virtuaaliseksi, niin hän kokee että taide koetaan sydämellä ja sielulla eikä videon tai 3D-kuvan perusteella synny sataprosenttisesti sellaista kokemusta. Hän pohtii että ehkä taideteoksen henkinen puoli jää virtuaalinäyttelyissä taustalle.⁴⁷

”Mielestäni taide koetaan sydämellä ja sielulla, eikä tällainen kokemus synny sataprosenttisesti videon tai 3D-kuvan perusteella. Ehkä se taideteoksen henkinen puoli jää tällaisissa tapauksissa taustalle.”⁴⁸

Taiteilija Kukka Pitkänen kertoo kuinka COVID-19 virus on pistänyt taiteilijat miettimään virtuaalisia mahdollisuuksia taiteen esittelyyn yleisölle. Taiteilijoiden tekemä digiloikka näkyy sosiaalisessa mediassa esimerkiksi Instagramissa ja YouTubessa. Pitkänen kertoo että digitaalisuus tuo erilaisia kohtaamismahdollisuuksia, taiteilija voi kertoa töistään eri tavoin ja kokija voi katsoa taidetta itselleen sopivana hetkenä. Virtuaalinäyttelyä voi kierrellä kaikessa rauhassa, zoomata teoksiin ja palata katsomaan näyttelyssä mitä itse haluaa Pitkänen luettelee Yle Uutisille tehdyssä haastattelussa huhtikuussa 2020.⁴⁹ Vuonna 2005 kirjoittamassaan pro gradu– tutkielmassa Kalle Kallio oli tuonut esille hyviä ajatuksia siitä, kuinka verkkonäyttelyitä tulisi kehittää enemmän uusien näkökulmien antajina, ajatusten herättäjinä ja kysymysten esittäjinä. Verkkonäyttelyissä kannattaisi nimenomaan hyödyntää verkkoteknologian mahdollistamia ominaisuuksia kuten kuvien suurentamista, multimediaa, liikkuvaa kuvaa, ääntä sekä pelejä. Käyttäjälähtöisyys mahdollistaa

⁴⁶ Aurasmaa 2009, 72.

⁴⁷ Mankkinen 2020.

⁴⁸ Mankkinen 2020.

⁴⁹ Kononen, 2020.

paremmin henkilökohtaisen palautteen antamisen sekä käyttäjien välisen vuorovaikutuksen.⁵⁰

Nykyaikana myös kestävä kehitys on huomioonotettava seikka näyttelyiden rakentamisessa. Tässäkin suhteessa virtuaalinen näyttely on täysin tervetullut, yleisön ei tarvitse matkustaa nähdäkseen näyttely. Jos virtuaalinäyttelyitä rakennetaan niin ettei fyysistä tilaa käytetä ollenkaan niin teoksia ei tarvitse rahdata näyttelytilaan tullakseen nähdyksi.

Esimerkiksi museopro.fi:stä löytyvässä vuodelta 2015 olevassa artikkelissa pohditaan fyysisten näyttelyiden rakentamisen kannattavuutta taloudellisessa mielessä.⁵¹ Samana vuonna ilmestynyt museokortti on myöhemmin nostanut Suomessa museoiden ja näyttelykävijöiden määrän moninkertaiseksi, jolloin monien museoiden ja näyttelytilojen taloudellinen tilanne on muuttunut parempaan päin.⁵²

4.1 Virtuaaligalleriaan siirtyminen

Helsingissä sijaitsevan Galleria Kuvituksen kuraattori Veera Pekkinen näkee mahdollisena, että taide kokemuksia aletaan hakea enemmän netistä ja virtuaaligalleria olisi pakollinen fyysisen gallerian rinnalle. Gallerian saama palaute virtuaalinäyttelyiden järjestämisestä on ollut ainoastaan positiivista.

28) Kyllä näen. Kokemuksemme ja saamamme palaute virtuaalinäyttelyiden järjestämisestä on ollut ainoastaan positiivista. Virtuaalinäyttelyimme koostuvat erilaisista osista: Tekstit, kuvagalleria, 360 asteen virtuaalikierrros galleriatilassa ja podcast, joka avaa näyttelyn ja taiteilijan taustoja.

Galleria Kuvituksen toiminta siirtyi verkkoon maaliskuussa 2020 kun pandemia alkoi. Galleria järjestää virtuaalisena kaikki näyttelyt, joita eivät pysty avaamaan tilassa fyysisesti. Virtuaalisesti näyttelyt jäävät sivuille verkkoon toistaiseksi.

⁵⁰ Hällström 2011, 99; Kallio 2005.

⁵¹ Kallio 2005b.

⁵² Rinta-Tassi 2020; Ks. Museokortti.fi.

Henkilökunta katsoo niiden olemassaolon hyödyttävän taiteilijoita myös sen jälkeen, kun näyttely on päättynyt.

Galleria Kuvituksen virtuaalinäyttelyt koostuvat erilaisista osista: teksteistä, kuvagalleriasta. 360 asteen virtuaalikierrroksesta galleriatilassa ja podcastista, jossa avataan näyttelyn ja taiteilijan taustoja.

Galleria kuvituksen virtuaaliset näyttelyt ovat olleet sekä fyysisiä näyttelyitä korvaavia, että uudennlaisiin näyttelykokemuksiin tähtääviä. Näyttely ripustetaan fyysiseen tilaan ja kuvataan sieltä verkkonäyttelyn kuvamateriaaliksi. Galleria järjestää myös uudenlaista näyttelykokemuksen tuottamista esimerkiksi animaatioiden ja audiomateriaalin avulla.

29) Virtuaaliset näyttelymme ovat olleet sekä fyysistä näyttelyä korvaavia että uudennlaisiin näyttelykokemuksiin tähtääviä. Verkkonäyttelyn kuvamateriaali kuvataan galleriatilassa, eli näyttely ripustetaan tilaan ja siitä jaettava kuvamateriaali on näin ollen perinteistä. Toisaalta tähtäämme uudenlaisten näyttelykokemusten tuottamiseen esimerkiksi animaatioiden ja audiomateriaalin (podcast) kautta.

Virtuaalinäyttelyjen tuottamisessa lisätöitä aikaisemman esittelytyön ohelle on tuonut audiomateriaalin tuottaminen. Gallerian toiminta sosiaalisessa mediassa on pitkälti etukäteen ajastettua ja järjestelmällistä. Galleria kuvituksella on käytössä sosiaalisen medioiden kanavina Instagram, Facebook, Spotify ja Acast.

Galleria kuvitus on saanut virtuaalinäyttelyistä yleisöltä positiivista palautetta. Yleisö on ollut iloisia siitä, että näyttelyt on onnistuttu järjestämään myös digitaalisesti ja, että näyttelystä on saatu aikaan niin ehjä kokonaisuus myös virtuaalisesti.

30) Olemme saaneet yleisöltä positiivista palautetta. Näyttelyitä on kuvailtu mm. sanoilla "upea kokonaisuus", "mielenkiintoinen" ja "ehjä kokonaisuus". Lisäksi on kuvailtu: "Ihanaa, että näyttelyn järjestäminen onnistui myös digitaalisesti", "Voi todeta, että virtuaalinäyttely myös toimii", "Toteutus toimii mainiosti, kiitos että

keksitte tavan saada työt esille kaikesta huolimatta.", "hieno, kokonaisvaltainen tapa toteuttaa virtuaaligalleria!", "Tämä oli ilo ja nautinto näin virtuaalisestikin" jne

Taiteilijat olivat aluksi jännittyneitä ja pettyneitä siitä, että heidän näyttelynsä järjestettiin virtuaalisesti. Erityisesti taiteilijoita harmitti näyttelyn avajaisien pois jääminen. Avajaiset on yritetty korvata mm. Facebookin kautta järjestettävässä livestream-avajaisilla, jolloin galleriassa paikalla ovat olleet taiteilija ja kuraattori. Virtuaalinäyttelyn kautta gallerian myynti on ollut hyvä ja jopa yllättänyt sekä kuraattorin että taiteilijat.

31) Taiteilijat olivat aluksi jännittyneitä ja pettyneitä koska odotetun näyttelyajan korvasi verkkonäyttely. Jokaisen kanssa on keskusteluissa tullut esille, että pettymys koski erityisesti avajaisien pois jäämistä. Olemme yrittäneet korvata asian mm. Facebookin livestream-avajaisilla galleriasta, jolloin paikalla on ollut taiteilija ja kuraattori. Gallerian myynti on ollut virtuaalinäyttelyissä hyvä ja yllättänyt meidät sekä taiteilijat. Sen myötä hekin ovat olleet tyytyväisiä.

Virtuaaliset livestream-avajaiset on otettu käyttöön myös Galleria Koneessa, kertoo Ars Hämeen toimitusjohtaja Sirpa Taulu Ylen haastattelussa. Heidän ensimmäisissä YouTubessa pidetyissä avajaisissa oli paikan päällä taiteilija Kukka Pitkänen, kuvaaja sekä yksi gallerian edustaja. Etäyhteydellä Youtuben kautta vieraita oli likemmäs sata ja avajaiset saivat positiivisen vastaanoton Taulun mukaan. Pitkänen kertoo että hänestä tuntui tärkeältä, että näyttelyn avajaiset järjestettiin.⁵³

Kiteen turisti-informaatiossa elokuusta 2020 asti toimineen *Nightwish story* -näyttelyn suunnittelija kokee, että taidekokemuksia aletaan hakea enemmän netistä ja virtuaalisista gallerioista. Hän kokee myös, että nämä toimivat hyvin rinnakkain; mutta hiukan eri sisällöillä. Sekä fyysisen näyttelyn, että virtuaalisen näyttelyn yhtäaikainen ylläpitäminen vaatii kahden kokonaisuuden hallintaa.

⁵³ Kononen, 2020.

32) Kyllä. Rinnakkain toimivat hyvin; mutta hiukan eri sisällöillä - toisaalta tämä vaatii kahden kokonaisuuden hallintaa.

33) Näyttelystä on tehty myös virtuaalinen versio pandemian vuoksi mutta myös kansainvälisten fanien toiveiden huomioimiseksi. Virtuaalinen näyttely jää pysyvästi nettisivuille asiakaskunnan laajuuden vuoksi. Maailmanlaajuisen kattavuuden vuoksi kahden kokonaisuuden yhtäaikainen ylläpitäminen on ollut parempi, vaikka siinä on ollut enemmän työtä.

34) Enemmän työtä...mutta samalla myös parempi maailmanlaajuinen kattavuus

35) Korona, kiinnostavuus ja kansainvälisten fanien toiveet

36) Pysyvä - asiakaskuntamme on maailmanlaajuinen.

Vaikka galleristeilla tuntuu olevan yleisesti ottaen riittäneen ymmärrystä hallituksen päätöstä kohtaan ja motivaatiota siirtää toimintansa virtuaaliseksi, niin kaikki eivät ole kuitenkaan halunneet siirtyä virtuaaliseen galleriatoimintaan. Esimerkiksi taiteilijavetoisessa Galleria Rankassa ollaan ihmetelty fyysisten gallerioiden väliaikaista sulkemispäätöstä, sillä taidegallerioissa ei juurikaan ole niin suurta tungosta muulloin kuin avajaispäivänä, jolloin olisi voitu toimia annettujen ohjeiden mukaan totesi taiteilija Mikko Paakkola Galleria Rankaista Ylelle antamassaan haastattelussa. Galleria Rankka ei myöskään ole siirtänyt toimintaansa virtuaalisille alustoille. Paakkola toteaa, että vaikka netti tukee heidän päivittäistä toimintaansa niin se ei ole heille taiteen esittämiselle mikään ensisijainen muoto. Paakkolan mukaan, jos COVID-19 rajoituksia jouduttaisiin jatkamaan yhtä tiukkoina pidempään olisi Galleria Rankalla vain yksi vaihtoehto, eli sulkea koko galleria.

"Putiikki kiinni. Ei olisi mitään järkeä jatkaa toimintaa, jota ei pysty ylläpitämään. Taiteen ensisijainen muoto on olla olemassa

artefakteina. Ja jos panoksia ei ole olemassa, ei pelaaminenkaan ole mahdollista”⁵⁴

4.2 Yleisön ajatuksia

Sanat virtuaalinen taidenäyttely ja virtuaalinäyttely herättivät kyselyyn vastanneilla monenlaisia tunteita. Enemmän se kuitenkin nähtiin mahdollisuutena esimerkiksi saavutettavuuden kannalta. Monet vastaajat kertoivat kuitenkin selkeästi, että kävisivät mieluummin fyysisessä näyttelyssä virtuaalisen sijaan. Ajatuksena virtuaalinäyttelyt koettiin myös haastavina tai hankalina, eikä niin lähestyttävänä kuin fyysisistä näyttelyä. Nämä herättivät myös ajatuksia tietokone ruudun tuijottamisesta.

37) Kiva ajatus ja tuo taide-elämykset kaikkien saataville, mutta onhan taide ihan eri asia näytöltä kuin oikeasti katsottuna ja koettuna

38) Kuvia teoksista netissä. Ei vastaa näyttelykokemusta tosielämässä, mutta toisaalta helpompi päästä paikalle.

39) Mieluummin menisin paikan päälle, sillä virtuaalinen näyttely on harvoin yhtä vakuuttava. Tämän hetken maailmantilanteessa virtuaalinäyttely on kuitenkin turvallisempi vaihtoehto

40) Haastava konsepti, joitain virtuaalitodellisuudessa toteutettuja juttuja olen nähnyt. Kokemus jää valjuksi, koska teoksen luo ei pääse tai sitä ei hahmota kuin normaalisti.

41) Tulee aika negatiivinen mielikuva. Teosten kokoa ei hahmota. Teosten äärelle ei pysähdy samalla tavalla. Teosten yksityiskohdat eivät välttämättä erotu. Katselukulmaa ei saa muutettua. Jne

42) Huomaan että pidän fyysisessä tilassa tapahtuvaa taidenäyttelyä jotenkin "arvokkaampana" kuin virtuaalista, vaikka en ole virtuaalinäyttelyihin edes vielä tutustunut. Ehkä siksi että itselläni

⁵⁴ Mankkinen 2020.

taidenäyttelyssä käymiseen liittyy toive arjesta irtaantumisesta, ja se on helpompaa jos poistuu fyysisesti omasta kodista toiseen tilaan. Vierailu museossa tai galleriassa tuntuu eri lailla kokonaisvaltaiselta elämykseltä, siihen liittyy usein ehkä kahvilassa käymistä tai muuta matkustamista.

Konseptina virtuaalinäyttelyt nähtiin nykyaikaisena ja uusina asioina ja ne assosioitiin pandemiaan, vaikka virtuaalinäyttelyjä on konseptina ollut jo ennen 2000-luvun alkua.

43) Harmitus, kun nyt se assosioituu pandemiaan

44) Nykyaika, sosiaalinen media, virtuaalinen taide.

45) Nyky-aika, digitaalisuus, etä

Moni vastanneista kuitenkin myös ilmaisi mielenkiintoa virtuaalinäyttelyitä kohtaan ja he kokivat tämän mahdollisuutena enemmän kuin uhkana.

46) Avoimen positiivisia, olisi hauska nähdä millaisia teokset ovat kaksiulotteisina, mutta myös herättää kiinnostuksen nähdä teokset kolmiulotteisena

47) Saa mielenkiinnon heräämään ja alkaa kuvittelemaan, miten se toteutetaan

48) Saavutettavuus lisääntyy, erilaiset taiteen esittämisen tavat varmaankin mahdollistuvat

49) Ekana tulee mieleen joidenkin arkeologisten museoiden virtuaaliset kierrokset heidän tiloissaan, jos sinne ei yleisöä saa päästä. Konseptina minusta hyvä ja olisi ihanaa, jos taidenäyttelyitä pääsisi käymään myös muissa konteksteissa virtuaalisesti katsomaan etenkin näin korona aikanaa.

50) Virtuaalinäyttelyitä pitäisi olla tarjolla enemmän, asiakkaat, jotka eivät helposti pääse itse näyttelyyn voisivat silti tutustua taiteeseen. Esim.vanhukset tai liikuntarajoitteiset.

Kyselyyn vastanneista alle puolet olivat käyneet katsomassa virtuaalista näyttelyä. Näyttelyitä nähneistä vain viisi osasi nimetä näyttelyn tai gallerian minkä sivuilla näyttely oli pidetty.

Virtuaalisessa näyttelyissä oli käyty nimenomaan pandemian aikana, koska varsinaiseen näyttelyyn ei ole päässyt itse paikan päälle. Myös välimatkat mainittiin, että voi olla mahdotonta matkustaa esimerkiksi Helsinkiin katsomaan itseä kiinnostavaa näyttelyä. Virtuaalisesti näyttelyt koettiin toisaalta myös helpoiksi, koska niitä voi katsoa omalta näytöltä. Muutamia vastanneista kiinnosti myös erityisesti näyttelyn tekninen toteutus.

51) Huomioin ensimmäisenä, että miten teokset on esitelty (onko pelkkä valokuva teoksesta, onko videomateriaalia, VR:ää, 360-asteen kuvaa näyttelytilasta, äänimaisemaa tai esim. livestriimausta paikanpäältä) Huomioin myös, kuinka paljon informaatiota teoksesta on asetettu esille. Joskus voi olla liikaa ja joskus liian vähän

52) Onko "liikkuminen" helppoa, onko näyttelyn katsominen interaktiivista, miten teokset on kuvattu, pääseekö aiheeseen syventymään

Kysyttäessä, mihin vastaajat kiinnittävät virtuaalisessa näyttelyssä huomiota on huomattavissa, että kaikilla vastaajista on erilainen käsitys siitä, mitä virtuaalinäyttelyllä tarkoitetaan. Monella vastaajista oli kuitenkin ajatuksena, että tilassa pääsee kävelemään tai että virtuaalinäyttelyssä on fyysistä tilaa imitoiva tila. Informaation määrään ja saamiseen kiinnitettiin myös huomiota.

53) Laatuun, miten tarkat kuvat on ja erityisesti jos tuossa pystyy "kävelemään"

54) Löytyykö teoksista riittävästi infoa, pystyykö tarkastelemaan läheltä, onko tila mallinnettu hyvin/aidosti

55) Onko "liikkuminen" helppoa, onko näyttelyn katsominen interaktiivista, miten teokset on kuvattu, pääseekö aiheeseen syventymään.

Aineiston perusteella virtuaalisissa näyttelyissä käyneet toivoisivat, että virtuaalisten näyttelyiden suunnittelussa/toteutuksessa kiinnitettäisiin huomiota näyttelyn selkeyteen ja toimivuuteen, mahdollisuuteen tarkastella teoksia lähemmin ja kolmiulotteisten teosten kohdalla mahdollisuuteen kiertää teosten ympäri. Vastaajilla ei ollut selkeää linjaa, että toivottaisiinko enemmän että teokset olisivat vain yksinkertaisesti valkoisella pohjalla ilman ylimääräisiä häiriötekijöitä, vai haluttaisiinko teosten olevan kolmiulotteisessa tilassa, jossa kävijä voisi esimerkiksi hiiren avulla liikkua.

56) Erityisesti siihen, miten näyttely toimii (sivuston/ohjelman toimivuus ja helppokäyttöisyys). Toivoisin myös sellaisia tapoja teosten esittämiseen, että niitä on mahdollista tarkastella monesta eri kulmasta/suunnasta

57) Teosten esittelyn laatuun. Esim. jos on valokuva teoksesta virtuaalinäyttelyssä: olisi hyvä olla mahdollista suurentaa kuvaa todella paljon, jotta näkee mm. tekstuurit teoksessa. Silloin saa laajasti tietoa ja havaintoja teoksesta, vaikka sitä pääsee vain yhdestä kuvakulmasta tarkastelemaan (suoraan edestä)

58) Että ei ole muuta sisältöä, joka häiritsee. Mitä selkeämpi ja simppelempi, sen parempi. En tykkää 360-kuvista tai videoista. Mieluummin katselisin vain teoksia valkoisella taustalla. Mediateokset toki sellaisenaan, koko näytöllä.

59) Siihen ettei olisi pelkästään kuvat teoksista tyhjällä alustalla, vaan että jotain muita elementtejä olisi otettu mukaan.

4.3 Tulevaisuuden näkymät

Taiteilijaseurassa uskotaan virtuaalitekemisen ammattimaistumiseen ja yleistymiseen pandemian jälkeenkin. Keskeistä kuitenkin on, että virtuaalinäyttelyt voisivat tuottaa taiteilijalle tuloja näkyvyyden lisäksi. Kuosmanen on sitä mieltä että taiteilijoilla on hyvät valmiudet teosten esittelyyn verkossa mutta uusille alustoille tarvitaan lisää tietoa ansaintalogiikan ja hyvien käytäntöjen

kehittämisestä. Hän sanoo että ei ole täysin mahdoton ajatus että COVID-19 jälkeen taidekentällä uransa alkutaipaleella olevat taiteilijat saisivat parempaa näkyvyyttä virtuaalinäyttelyiden avulla ja nimekkäimmät taiteilijat laittaisivat virtuaalinäyttelynsä maksumuurin taakse⁵⁵

Virtuaalisuuden avulla esimerkiksi museoilta olisi mahdollisuus laajentaa palveluitansa tiedon jakamisessa ja käsittelyssä esimerkiksi työ- ja tutkimustarpeisiin. Virtuaaligallerian yhteyteen olisi tulevaisuudessa mahdollista tarjota esimerkiksi Yleisölle mahdollisuus ottaa museon kokonaisuus ja kokoelma haltuunsa, käsitellä itse tarjottuja tiedostoja, taidetta ja mielipiteitä.⁵⁶

Tulevaisuuden museo kirjassa Mari Hatakka kertoo Kehykseltä saamasta tehtävästä haastatella ns. tavallisia ihmisiä aiheesta 'tulevaisuuden taidemuseo'. Haastateltavat kaipasivat tietoa sekä taiteilijoista ja teoksista laajemmassa kontekstissa siltä ajalta missä teokset ovat syntyneet. Eräs vastaajista muisteli Kreetalaisen museon nuorta opasta, joka oli keskustellut esillä olevien näyttelyiden lisäksi myös näyttelyyn liittyvistä aikakausista ja jopa maan historiasta tänä ajankohtana. Myös temaattisia näyttelijöitä pidettiin hyvinä, ne tuntuivat auttavan ihmisten kaipuusta erilaisten yhteyksien hahmottamiseen. Erityisen kiinnostuneita oltiin erilaisien tyylien ja taiteilijoiden yhteyksistä.⁵⁷

Jo Hatakan tekemässä kyselyssä toivottiin, että sähköinen esittäminen mahdollistaisi interaktiivisuutta toisten suhteen esimerkiksi niin, että teoksia tai niiden sähköisiä versioita voisi muokata itse. Eräs vastaajista ehdotti myös, että internetissä näyttelyn yhteydessä voisi olla samanlainen suositustoiminto kuin esimerkiksi kirjakauppojen nettisivuilla. Siten näyttelykäynnin jälkeen kävijälle voitaisiin suositella esimerkiksi muita kävijää mahdollisesti kiinnostavia teoksia tyyllillä ”jos pidit tästä teoksesta tai taiteilijasta saattaisit pitää myös tästä”. Kyseinen vastaaja ehdottaa, että oman lempiteoksensa tai taiteilijansa mukaan

⁵⁵ Kononen 2020.

⁵⁶ Aurasmaa 2009, 66.

⁵⁷ Hatakka 2009, 244.

voisi saada vinkkejä myös muista taiteilijoista tai teoksista sekä esimerkiksi lukuvinkkejä aiheesta.⁵⁸

Myös minun tekemääni kyselyyn tuli vastauksia, jossa toivottiin interaktiivista kokemusta sekä muitakin toimintoja, kuin vain teosten katsomista kuvista tai näytöllä olevasta 3D tilasta. Näyttelykokemusta haluttiin viedä pidemmälle ja päästä mahdollisesti jopa itse taidenäyttelyä virtuaalisesti.

60) Mieleen tuli, että jos jotain Amos Rexissä olleen teamLab näyttelyn tyylistä sisältöä pystyisi kokemaan kotoa, niin olisi kyllä pirun siistiä. Tai kun sehän oli melko interaktiivista kokemista, niin ehkä saman kaltaista pystyisi simuloimaan vaikka hiirtä klikuttelemalla tai omien kuvien/piirrosten/väritysten siirtämistä johonkin käyttöliittymään ja näin siirtämistä osaksi taidenäyttelyä. Olisi ihanaa päästä kokemaan muun maailman näyttelyitä, vaikka itse asuisi niistä kaukana. Ajatus innostaa.

61) Olen kiinnostunut miten virtuaalinen näyttely veisi näyttelyn kokemisen pidemmälle. Olisikohan VR-laseilla mahdollista tuoda tilan tuntua?

⁵⁸ Hatakka 2009, 246.

5. Sosiaalinen media

5.1 Sosiaalisen median tulo

Viime vuosisadan aikana erityisesti länsimaissa ihmisten elämää läpäiseväksi tekijäksi on tullut media. Nykyään media on läsnä niin arjessa, kuin kuvissa sekä työssä että vapaa-ajalla. Tätä muutosta on nimitetty kulttuurin medioitumiseksi. Tästä voidaan erottaa kaksi ulottuvuutta. Ensinnäkin mediateknologian valtava lisääntyminen, toiseksi ihmisten kokemusten muuttuminen mediavälitteisiksi.⁵⁹ Sosiaalisen median käytöllä galleriat ja muut näyttelytilat voivat saada toimintakenttensä www- sivustoja laajemmalle virtuaalisessa maailmassa. Se avaa uusia näkymiä kulttuurin esittämiseksi, ymmärtämiseksi ja arvostamiseksi. On muistettava, että internet ja virtuaalinen ympäristö tarjoavat monia mahdollisuuksia, mutta toisaalta myös loistavat mahdollisuudet saattavat hukkuu sinne. Vaikka uudet virtuaaliset työkalut voivat laajentaa näyttelytilojen sisällön ja niiden sisältämän tiedon jakamista, ne tuovat myös kilpailijan näille. Sisällön vastaanottajasta ja sen tulkitsijasta saattaakin tulla haastaja, joka asettaa kyseenalaiseksi esimerkiksi nettisivujen tai sosiaalisen median profiilin sisällön. Täytyy muistaa, että koskaan aikaisemmin ei ole näin suurella joukolla ihmisiä kuin nyt ollut mahdollista jakaa mielipiteitä, tuottaa tietoa ja kertoa tunteistansa sekä koota omia merkitys kokonaisuuksia näin laajan yleisön nähtäväksi.⁶⁰

Käyttäjälähtöiselle sosiaaliselle medialle tyypillistä ovat usein toiminnallisuus, jakaminen ja osallisuus. Erityisesti luovuus korostuu tässä aikakaudessa. Sosiaalinen media on digitaalisen aikakauden ilmiö. Sosiaalisessa mediassa olevat voivat tuottaa -, muokata - ja kommentoida, sekä keskustella ja jakaa aineistoja ja luoda verkostoja keskenään. Sosiaalisesta mediasta on tullut sosiaalinen tila, jossa voi liikkua haluamallaan tavalla ja sen kehitys kulkee suuntaan, joka mahdollistaa käyttäjillensä suuremman kontrollin siihen, että

⁵⁹ Herkman 2001, 18.

⁶⁰ Hällström 2011, 108.

millaisia sisältöjä millä tavalla missä ja milloin hän haluaa kyseistä mediaa käyttää.⁶¹

Sosiaaliset mediat edellyttävät organisaation edustajan läsnäoloa, asiakkaiden tai muiden sidosryhmien kysymyksiin vastaamista, yrityksen edustamista ja läsnäoloa yhteisössä. Mitä enemmän yritys osallistuu sitä varmemmin internet kiittää ja antaa yrityksen haluamia tuloksia.⁶²

Sosiaalisen median sovellukset ja palvelut kehittyvät jatkuvasti. Uusia sovelluksia tulee ja ne leviävät aikaisempien sovellusten avaamia teitä. Uusista mielenkiintoisista sosiaalisen median palveluista todennäköisimmin kuulee muista sosiaalisista medioista, jossa yhteisöt puhuvat, arvostelevat, kehittävät, jakavat, hyväksyvät tai jättävät uusia sosiaalisten medioiden muotoja.⁶³

Jos yrityksen tuottama sisältö on tarpeeksi hyvää, päivitykset ja linkit jatkavat leviämistä muiden sosiaalisessa mediassa olevien henkilöiden kautta. Ottamalla kontaktia yhteisöihin, kiittämällä linkkien jakamisesta ja vastaamalla linkin herättämiin kommentteihin ja kysymyksiin julkisesti saa luotua suhteita kohderyhmään ja muihin yrityksiin.⁶⁴

Sosiaalisen median kautta käyttäjänsä löytävät henkilöitä, yrityksiä ja yhdistyksiä, jotka ovat kiinnostuneita samoista asioista ja aihepiireistä eli sosiaalisista objekteista. Nämä ovat syy avata yhteys ja pitää yhteyttä yllä. Taidemuseoiden ja -gallerioiden tapauksessa sosiaalinen objekti on todennäköisesti taide tai näyttelytiloissa tapahtuvat muut mahdolliset tapahtumat. Sosiaalisessa mediassa gallerian on sosiaalisen objektin avulla mahdollista luoda suhteita aihepiiristä kiinnostuneisiin ihmisiin riippumatta fyysisestä etäisyydestä. Sosiaalisen median sisällöllä voi siis ajatella laajemmin kuin vain oman kaupunkinsa ja lähialueiden rajat.⁶⁵

⁶¹ Hällström 2011, 107.

⁶² Forsgård & Frey 2010, 40.

⁶³ Forsgård & Frey 2010, 37.

⁶⁴ Forsgård & Frey 2010, 71.

⁶⁵ Forsgård & Frey 2010, 22.

Sosiaalisen median kanavien kautta avautuu uusia mahdollisuuksia luoda suhteita ihmisiin ja liiketoiminnan kannalta kiinnostaviin tahoihin, jotka ovat kiinnostuneita yrityksen tarjonnan ja toiminnan kannalta olennaisista asioista. Yhteyden ottaminen on helpompaa, kun sosiaalisen median kautta voi etsiä ja seurata kiinnostavia henkilöitä ja tahoja ja on mahdollista nähdä mistä ja miten he puhuvat sekä mitkä ovat heidän kiinnostuksen kohteensa. Nämä tiedot tekevät kontaktin avaamisen luontevammaksi ja helpommaksi ja lisää oikeanlaisen lähestymisen ja siten myös onnistumisen todennäköisyyttä. Yhteiset sosiaaliset objektit ovat keskeinen elementti suhteiden luomisessa. Jos esimerkiksi galleria haluaa saada ja syventää suhteitansa sidosryhmiin, on voitava avautua keskustelemaan laajemmista aiheista kuin vain itsestänsä ja omasta osaamisestaan.⁶⁶

Christina Forsgård & Juha Frey (2010) kuvaavat kirjassansa sosiaalista mediaa suhdemarkkinoinniksi. On tärkeää huomata, että esimerkiksi viestien ja kampanjoiden ulottaminen sosiaaliseen mediaan ei ole suhdetoimintaa vaan yksipuolista mainostamista. sosiaalisessa mediassa kannattaa painottaa läsnäoloa, kuuntelemiseen, vastaamiseen sekä kohderyhmälle arvokkaan sisällön tuottamiseen ja jakamiseen.

”Mitä laajemmalla rintamalla ja avoimella asenteella organisaatio on mukana yhteisöllisessä mediassa , sitä suuremmalla todennäköisyydellä tuloksena on suhteita, jotka aikaansaavat ja ylläpitävät molemminpuolista ymmärrystä organisaation ja sen yleisöjen välillä .”⁶⁷

Mitään tiettyä toimintamallia ei gallerioille sosiaaliseen mediaan ole, vaan jokaisen on suunniteltava itsellensä sopiva suunnitelma kokonaisuuden rakentamiseen, ylläpitoon, hallintaan ja kehittämiseen. On otettava myös huomioon se, että uusien palveluiden tuleminen usein poistaa vanhoja. Kaikki palvelut myös kehittävät tuotteitansa ja tuovat mukaan uusia ominaisuuksia. Sosiaalisten medioiden palveluissa kehitetään yhä enemmässä määrin

⁶⁶ Forsgård & Frey 2010, 23.

⁶⁷ Forsgård & Frey 2010, 15.

yrittäjäprofiilien sekä yritysten vaativien tarpeiden palvelemiseen. Sosiaalisen median ansaintamallin merkittävä rooli on yrityksille suunnatuissa palveluissa ja työkaluissa. Vaikka kuluttajille monet palvelut ovat ilmaisia, niin yritykselle nämä palvelut tarjoavat valtavia määriä kuluttajatietoja, joita voi käyttää markkinointiin.⁶⁸

Tehokkain keino nykyaikana levittää tietoa näyttelystä on sosiaaliset mediat. Pääasiallinen sosiaalinen yhteisöllisyyden muoto on mediaan liittyvä arkipäiväinen keskustelu kuten esimerkiksi ”oletko nähnyt näyttelyn?” ja ”mitä mieltä olit näyttelystä?”. Tällaiset mediaa käsittelevät keskustelut usein muodostavat tärkeän osan sosiaalista vuorovaikutusta. Tällaiset keskustelut ovat museoille ja näyttelytoiminnalle tärkeitä, sillä niin sanottu puskaradio ja suusta–suuhun–menetelmä ovat tehokkaimpia keinoja tiedon levittämiseen.⁶⁹

Vielä nykyaikanakin monet pitävät sosiaalisessa mediassa olemista ajanhukkana ja yksi yleinen vastaargumentti sosiaalisesta mediasta kohtaan on, että virtuaaliympäristössä oleminen ja sosiaaliseen mediaan kuuluminen johtaa epäsosiaaliseen käytökseen ja vähentää tosielämässä tapahtuvia kontakteja. Kuitenkin valtaosa verkkoyhteisöissä ja sosiaalisessa mediassa olevista henkilöistä ovat sosiaalisesti erittäin aktiivisia ja kiinnostuneita sekä toisista ihmisistä, että heitä ympäröivästä maailmasta. Voisi sanoa, että tosielämän kohtaamisten ja tilaisuuksien järjestäminen on nykyaikana helpompaa kuin koskaan. Nimenomaan kohtaamisten ja tilaisuuksien järjestämiseen sosiaalista mediaa käytetään. Tosielämässä tapahtuvat kohtaamiset ovat luonnollista jatkoa sille, mitä verkossa on keskusteltu ja jaettu. Jos esimerkiksi sosiaalisessa mediassa galleria ottaa kontaktia seuraajakuntaansa tai sosiaalisessa mediassa olevaan yhteisöön, tällöin on todennäköisempää, että yhteisön jäsenet ovat kiinnostuneita näkemään gallerian myös fyysisesti. Internet ei ole irrallinen todellisuudesta vaan todellisen elämän luontainen jatke.⁷⁰

⁶⁸ Forsgård & Frey 2010, 38-39.

⁶⁹ Hällström 2011, 9.

⁷⁰ Forsgård & Frey 2010, 86.

Sosiaalisessa mediassa gallerioiden kannattaisi luoda oma ryhmä ja hashtageja muiden tekemien lisäksi. Esimerkiksi tulevaa tapahtumaa käsittelevä Facebook tapahtuma, oman gallerian Instagramprofiili tai Tiktok tili voivat olla hyvä tapa uusien kontaktien luomiseen. Sosiaalisen median palvelut ovat tehokkaita kanavia lisätietojen ja päivitysten jakamisessa. Facebook tapahtuman ansiosta voi nähdä jo etukäteen ainakin osan tapahtumaan osallistuvista ja tehdä arvion osallistujien määrästä. Gallerian omat hashtagit ja niiden käyttö auttaa löytämään galleriaan liittyvää sisältöä sosiaalisen median informaatiotulvasta. Oman paikkansa löytäminen sosiaalisessa mediassa ei ole projekti vaan prosessi. Sosiaaliset mediat muuttuvat jatkuvasti ja paras sosiaalisen median kanava ja toimivin tapa eivät olekaan ehkä samat huomenna kuin mitä ne ovat tänään. Sosiaalisen median kanavia ja uusia trendejä kannattaakin seurata jatkuvasti, pohtia, testata ja tasapainoilla sekä kokeilla rohkeasti, että mikä toimii omalle kohdalle.⁷¹

Uusi mediateknologia hakee useimmiten funktiota, jotka ovat ihmiskunnan historiasta tuttuja pikemmin kuin radikaaleja tai mullistavia, sillä ihminen muuttuu pitkällä aikavälillä hitaammin kuin teknologia. Mediateknologia kehittyy kuitenkin nykyään sellaista tahtia, että uusi mediasukupolvi syntyy muutaman vuoden välein. Uuden sukupolven kokemus mediamaailmasta on aivan toisenlainen kuin edeltävillä sukupolvilla. Eriäinen medioiden käyttö muovaa sukupolvien näkemys- ja toimintatapoja.⁷² Kuitenkin sukupolvesta riippumatta mediavyöry on aiheuttanut sen, että myös kokemuksemme maailmasta ja tapamme ymmärtää ja hahmottaa sitä välittyvät nykyaikana yhä useammin jonkin median kautta. Media tuottaa informaatiota esimerkiksi television ja internetin välityksellä, se tuottaa myös fantasioita, unelmia sekä mielihyvää viihteen keinoilla. Mediasta on tullut myös yksi keskeinen yhteisöllisyyden kokemisen paikka.⁷³

Siinä missä on koettu, että virtuaalinäyttely ei voi tuoda samaa sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta kuin fyysinen näyttely, niin sosiaaliset mediat ovat tuoneet mahdollisuuden näihin kokemuksiin. Monet kyselyyn vastanneista

⁷¹ Forsgård & Frey 2010, 81-82.

⁷² Herkman 2001, 19.

⁷³ Herkman 2001, 19.

kertoivatkin haluavansa, että gallerioiden sosiaalista mediaa käytettäisiin erityisesti keskustelualustana sekä vuorovaikutuksen keinona kävijän ja näyttelyn järjestäjän sekä taiteilijan välillä.

Christina Forsgårdin ja Juha Freyn kirjassa sanotaankin hyvin, että ”Verkko on tapahtumien etkot ja jatkot”.⁷⁴

5.2 Yleisön ajatuksia

Vain 39% vastaajista seurasi taidegallerioita sosiaalisessa mediassa. Suurin syy gallerioiden seuraamattomuudelle ei kuitenkaan ollut varsinaisesti gallerioissa itsessään, vaan itsessään sosiaalisen median käytössä. Vastanneista kaikki eivät käyttäneet sosiaalista mediaa tai kokeneet että haluavat käyttää sosiaalisessa mediassa niin paljon aikaa. Osalle ei ole tullut mieleenkään käyttää sosiaalista mediaa tähän tarkoitukseen. Vastauksista käy myös ilmi, että taiteen kokemiseen halutaan ottaa oma aikansa ilman että sitä tulee nähtyä kaikkia kanavia pitkin. Ei koeta luontevaksi katsella gallerioita digitaalisesti, vaan halutaan kokea gallerian sosiaalinen puoli ja materiaalisuus.

62) En seuraa, koska ei ole tullut mieleen moinen mahdollisuus

63) Joskus seurasin, mutta nykyään olen koettanut rauhoittaa sosiaalisen median käyttöäni ja karsin omasta mielestäni ylimääräiset asiat pois

64) En halua täyttää arkeani taiteella liikaa. Haluan, että minulla on valittu hetki päivästä, jolloin siirryn taiteen ääreen

65) En koe luontevaksi kihdata gallerioita digitaalisesti. Minulle taidenäyttelyissä käymiseen liittyy vahvasti sosiaalinen puoli ja materiaalisuus, että mennään paikan päälle ja kohdataan myös ihmisiä. Voisin kuitenkin ajatella katselevani virtuaalisia näyttelyitä näin korona-aikaan

⁷⁴ Forsgård & Frey 2010, 86.

Taidegallerioiden sosiaalista mediaa seuranneet kertoivat syyksi, että haluavat pysyä ajan tasalla siitä, mitä galleriassa on meneillään. Sosiaaliseen mediaan usein tulee tiedot erilaisista tapahtumista ja näyttelyistä mitä galleriassa on tai mitä galleriaan on suunnitteilla.

66) Saa tietoa uusista näyttelyistä ja avajaisista, myös mikä on pinnalla.

67) Saadakseni tietoa meneillään olevista näyttelyistä ja tapahtumista

Taidegallerioiden sosiaalisen mediaan kaivattiin nimenomaan sosiaalista kanssakäymistä. Sosiaalisessa mediassa haluttiin näkyvän gallerian ja näyttelyiden perustiedot, mutta moni vastanneista halusi, että sosiaalista mediaa käytettäisiin myös kertomaan tarkemmin taiteilijasta, jonka näyttely on esillä, otoksia taideteoksista, ns. nippelitietoa teoksista sekä ”behind the scenes” -meininkiä.

68) Kuvia avajaisista ja ihmisistä. Taiteilijaesittelyjä ja uutisia taidemaailmasta.

69) Houkuttelevia näkökulmia ja keskustelunaloituksia taiteen esille tuomien aiheisiin liittyen

70) Aukioloajat, taiteilija infoa lyhyesti ja ytimekkäästi, sneak peakkeja näyttelystä, jotain osallistavaa tai galluppeja yms

71) Tausta juttuja taiteilijoista, teoksista esim. niiden synnystä

Vastaajista 81% koki, että sosiaalinen media voisi tuoda sisällöllään jotain lisää virtuaalinäyttelyihin. Sosiaalisen median koetaan tuovan vuorovaikutteisuutta osaksi virtuaalinäyttelyä. Kävijät voivat käydä keskustelua sosiaalisen median alustoilla, jakaa kokemuksiansa, kysellä teoksista ja saada lisätietoa taiteilijasta. Sosiaalisessa mediassa voisi ensin mainostaa tapahtumaa tai näyttelyä ja tapahtuman kautta näyttelyn jälkeen tapahtumasta voitaisiin keskustella sosiaalisessa mediassa. Galleria saisi luotua sosiaaliseen mediaan kävijöillensä oman yhteisön tunnetta.

72) Ainakin innostaa vieraillemaan näyttelyssä ja tarjoamaan lisätietoa teoksista ja tekijöistä. Ehkä tieto virtuaalisen näyttelyn rakentamisprosessista voisi myös sitouttaa tutustumaan virtuaalinäyttelyyn.

73) Sosiaalinen media luo ensivaikutelman virtuaalinäyttelystä sen kävijälle, jos hän esim. seuraa kyseisen näyttelyn eri someja. Se vaikuttaa sitten itse virtuaalinäyttelyn kokemukseen. Some tuo myös vuorovaikutteisuutta virtuaalinäyttelyihin. Kävijä voi myöhemmin postata omaan someen käynneensä virtuaalinäyttelyssä ja tэгätä taidemuseon postaukseen tai jakaa tämän postauksen taidemuseon omalla hästägillä #

74) Sitä ajatustenvaihtoa teoksista ja niiden teemoista, jota ei tule, jos selaa näyttelyä yksin

Fyysisiin näyttelyihin 73% koki että sosiaalinen media voisi tuoda jotain lisää. asiat mitä kyselyyn vastanneet ehdottivat, että sosiaaliseen mediaan voisi näyttelyn suhteen laittaa ovat samoja kuin virtuaalisen näyttelyn osalla. Kävijät toivoisivat, että gallerian sosiaalisen median kautta käytäisiin keskustelua gallerian, taiteilijan sekä kävijöiden välillä. Nämäkin vastaukset tukevat ajatusta, että näyttelyssä käyminen, sekä taiteen kokeminen koetaan ja halutaan olevan sosiaalinen tapahtuma. Koska virtuaalinäyttelyssä itsessään ei ole samanlaista sosiaalista puolta kuin fyysisessä, niin näyttelyn sosiaalinen kanssakäyminen voitaisiin käydä sosiaalisessa mediassa.

75) Somen kautta on helppo tuoda esiin esim. taiteilijan omia tulkintoja teoksistaan ja kertomuksia teoksen luomisesta

76) Sisällyttämällä näyttelyihin esim. jotain kuvahaasteita tai muuta sellaista. Kannustamaan kävijöitä jakamaan kokemuksia

78) Voisi etukäteen tutustua, kysyä kysymyksiä ja jälkikäteen palata näyttelyn tunnelmiin. Tietoa taiteilijoista ja teemoista.

79) Keskustelua ja näkökulmia

5.3 Sosiaalisessa mediassa toimiva galleria

Sosiaalista mediaa on alettu käyttämään muutenkin kuin vain taustatietojen taiteilijan esittelyyn. Instagram sovelluksessa toimii esimerkiksi Colours Made Me Do It -virtuaaligalleria, jolla ei ole ollenkaan fyysistä näyttelytilaa tai erillistä virtuaalikierrosta muistuttavaa, esimerkiksi 3d mallinnusta. Taiteilija voi hakea näyttelyaikaa gallerian Instagram -profiiliin, jossa teokset ovat esillä väliaikaisesti. Näyttelyn jälkeen teokset poistetaan ja Instagram -tilille jätetään kolmen kuvan sarja, joka on toiminut näyttely julisteena.⁷⁵

Kesäkuussa vuonna 2020 perustetun Colors Made Me Do It -onlinegallerian ylläpitäjä kertoo perustaneensa tilin, koska huomasi, että taiteilijan on vaikea saada teoksia näkyviin ellei olet taiteellista tutkintoa tai aiempia meriittejä. Hän halusi matalan kynnyksen gallerian, joka ottaisi kaikki taiteilijat mukaan riippumatta heidän aiemmista kokemuksistaan. Palaute, mitä hän on saanut galleriastaan, on ollut pelkästään positiivista.⁷⁶

80) Huomasin ettei ilman taiteellisen alan tutkintoa kovin helposti saa näkyvyyttä töilleen. Joten perustin Instagram-sivun, joka ottaisi kaikki taiteilijat kokemuksesta riippuen mukaan. Perustin sivuston kesäkuussa 2020 positiivisella vastaanotolla.⁷⁷

81) Mitä palautetta olen saanut vastaan tästä niin positiivista pelkästään - tottakai mielipidettä yhtä monta kun katsojaakin muttei minulle asti ole tullut muuta kuin kannustamista sivustolle.⁷⁸

Ylläpitäjä ei usko, että virtuaalisten taidenäyttelyiden ja gallerioiden tuleminen vaikuttaisi fyysisten gallerioiden ja näyttelyiden suosioon. Hänen mukaansa virtuaalisesti taidenäyttelyt ovat kuitenkin vain pintaraapaisuja, joita jakaa mahdollisimman laajalle katsojakunnalle. Virtuaaligallerioiden suosion hän kuitenkin näkee yleistyvän. Hän kokee, että on mahtavaa päästä kotoa käsin ihaillemaan kuuluisien taiteilijoiden taideteoksia ja näkemään gallerioita, vaikka

⁷⁵ JM >GY . 5.4.2021, Ks. Lähdeluettelo.

⁷⁶ JM >GY . 5.4.2021

⁷⁷ JM >GY . 5.4.2021

⁷⁸ JM >GY . 5.4.2021

kokemus ei olekaan sama. Virtuaaligalleriat ovat matalan kynnyksen kulttuuria, jota hän toivoo ehdottomasti lisää kaikille.⁷⁹

82) No kyllä näen! Teknologia on jo niin kehittynyt, että on mahtavaa päästä kotoa käsin ihailee kuuluisien taiteilijoiden taideteoksia ja mahtavia gallerioita. Ei se toki kokemus ole samanlainen kun paikan päällä ollessa mutta matalan kynnyksen kulttuuria ehdottomasti lisää kaikille.⁸⁰

83) En usko. Virtuaaliset taidenäyttelyt ovat pintaraapasuja, mutta tärkeintä onkin taidetta jakaa mahdollisimman laajalle katsojakunnalle. Minusta on tärkeää tutustuttaa taiteilijoiden taidetta, näkökulmia ja ajatuksia taiteen harrastajille kuin uusille taiteesta innostuneille.⁸¹

⁷⁹ JM >GY . 5.4.2021

⁸⁰ JM >GY . 5.4.2021

⁸¹ JM >GY . 5.4.2021

6. Pohdinta

Näyttelytilat ovat digitalisoituneessa yhteiskunnassa enemmän kuin vain tilat, jossa on taidetta. Mahdollisuudet näyttelytilojen monipuolisille vaikutusmahdollisuuksille ovat niin valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla. Paikallisella tasolla näyttelytilat voivat tuottaa kaupungin tai paikkakunnan sisällä kulttuuritoimintaa, pitää fyysisiä näyttelyitä sekä muita tapahtumia, säilyttää ja kartoittaa kokoelmia tai toimia esimerkiksi taidelainaamona, kuten Rovaniemellä sijaitseva Lapin taiteilijaseuran ylläpitämä Napagalleria. Virtuaalisuuden ja sosiaalisen median avulla näyttelytilat saavat myös helpommin valtakunnallisen yleisön esimerkiksi virtuaalinäyttelyillä. Virtuaalinäyttelyiden ja sosiaalisten medioiden kautta museo tai galleria voi verkostoitua laajemmalle, sekä viedä paikallista tietoa, taitoa ja taidetta valtakunnallisesti tai jopa kansainvälisesti eteenpäin.

Museot voivat olla sekä opettavaisia, että viihdyttäviä ja monien erityisesti tiedeaiheisten museoiden tiloista on tullut kävijöitä aktiivisia ja monipuolisia. Esimerkiksi Rovaniemellä sijaitsevassa Arktikumissa on paljon tehtävää lapsille ja lapsenmielisille. Saamissani vastauksissa sekä niissä vastauksissa joita Hatakka oli tulevaisuuden museo kyselyyn saanut, kävi ilmi, että monet myös taidemuseoissa ja näyttelyissä käyvät tuntuvat kaipaavan toimintoja, joita he voisivat itse toteuttaa. Tämän tutkimuksen perusteella saaduissa tuloksissa tämä toiminnallisuuden kaipuu näkyy erityisesti siinä mitä vastaajat haluaisivat sosiaalisessa mediassa keskustelujen lisäksi voida tehdä. Kävijät haluaisivat usein voida itse vaikuttaa näyttelyyn ja he haluavat kertoa omia tulkintojansa siitä, mitä he ovat nähneet näyttelyssä ja mitä he kokevat tärkeinä. Voisiko taidenäyttelyissä ottaa mallia enemmän tiedeaiheisista museoista, esimerkiksi Heurekasta ja Arktikumista, joissa toiminnallisuus on ollut esillä jo kauan ja luoda taidenäyttelyihin samankaltaista toimintaa? Näitä toimintoja voisi toteuttaa varsinkin virtuaalinäyttelyiden yhteyteen. Hatakan tekemässä kyselyssä monissa vastauksissa näyttelyistä haluttiin myös saada paljon lisätietoa ja kontekstia. Vastaajia kiinnosti laajempi käsitys kyseisestä taideteoksesta, aikakaudesta ja tekijöistä. Ihmisiä kiinnostaa tutkia taidetta. Voisiko virtuaalinäyttelyitä tehdä

nopeammalla aikataululla esimerkiksi sen pohjalta, mitkä asiat kiinnostavat yleisöä silloisella hetkellä. Vuonna 2020 esimerkiksi Netflix sarja Bridgeton sai paljon huomiota ja kiinnostusta, joka todennäköisesti herätti yleisön kiinnostuksen myös aikakauteen, johon sarja sijoittui. Olisiko siis mahdollista, että virtuaalinäyttely voisi kohdata yleisön tarpeen tämän tietyn aikakauden estetiikannälkään tekemällä esimerkiksi virtuaalisen kokoelmanäyttelyn aikakauden teoksista, puvuista ja arkkitehtuurista? Näyttelyn yhteyteen voisi saada informaatiota aikakauden taiteilijoista sekä käytännöistä. Virtuaalinäyttelyillä olisi mahdollista reagoida nopeammin kuin fyysisillä näyttelyillä, joille on rajoitetut tilat, aikataulut sekä mahdollisesti jonotuslista näyttelytiloihin. Näyttelytiloista erityisesti museot voisivat reagoida aikakauden ilmiöihin ja olla luotettava tiedonlähde esimerkiksi kertomalla asiasta ilmiöiden taustalla pelkkien teosten esittelyiden lisäksi. Tietoa museo on antanutkin aina ja se on museon tehtävä, joka korostuu modernina aikakautena, kun kaiken tiedon halutaan olevan käden ulottuvilla.

Yhdessäkään kyselyyn tulleista vastauksista ei mainittu digitaalisia teoksia, vaikka digitaalinen taide on nykyaikana yleistä nähtävää monissa sosiaalisen median kanavissa. Monet taiteilijat tuottavat teoksiansa virtuaalisessa muodossa erilaisilla piirto- ja mallinnusohjelmilla, jolloin teokset on suunniteltu näyttöpäätteeltä katsottaviksi. Teosten ollessa suunniteltu näyttöpäätteeltä katsottaviksi ja koettaviksi, niin vertailukohtaa fyysiseen kohteeseen ei ole. Monelle digitaalista taidetta ja 3D mallinnuksia tekeväälle taiteilijalle verkkonäyttely olisikin erinomainen keino saada teokset näkyville suuremmalle yleisölle kokoelmina. Teokset esitellään usein nykyisin yksittäisinä kuvina valkoista taustaa vasten samalla tavalla kuin ne olisivat portfolioissa. Koen että esimerkiksi 3D mallinnetut tilat voisivat olla erityisempi tapa laittaa teokset esille. 3D mallinnetussa tilassa teoksia pääsisi katsomaan tavalla, joka muistuttaisi enemmän perinteistä näyttelyä. Se haluaako taiteilija perinteisen tyyllisen näyttelyn digitaalisille teoksille, on kuitenkin makukysymys. Esimerkiksi 3D taiteilijat, kuten esimerkiksi Vernon James Manlapaz ja Vadim Soloviev ovat usein käyttäneet teoksensa taustana videoita tai mallinnuksia jo olemassa olevista paikoista, joihin 3D elementit on lisätty.

Olin yllättynyt myös siitä, että kyselyyn tulleissa vastauksissa virtuaalinen näyttely ajateltiin joko neutraalille alustalle tai että teokset ovat galleriassa tai galleriaa muistuttavassa tilassa joka olisi luotu digitaalisesti. Kukaan vastaajista ei esimerkiksi maininnut, että esiteltävät teokset olisi esitelty tilassa, joka olisi sopiva teoksen teemaan. Teoksia ei ajateltu kuvattavan luonnossa tai muussa epätavallisessa tilassa, joka poikkeaisi totutusta näyttelykokemuksesta. Vaikka monet vastanneista, sekä teoriakirjallisuus viittasi, että näyttelyissä käymisessä kyse on muustakin kuin varsinaisen teoksien näkemisestä ja kävijät kaipaavat tunnelmaa ja osallistumisen tunnetta. Niin virtuaalinäyttelyä katsottaessa vastanneet kuitenkin tuntuivat kokevan, että näyttelyissä käymisen syyn olevan erityisesti teoksissa, eikä niin paljon tunnelmassa verrattuna fyysiseen näyttelyyn. Virtuaalinäyttelyiden teoksia haluttiin voida tarkastella mahdollisimman monipuolisesti visuaalisesti, mutta varsinaisen virtuaalisen ympäristön tai siihen luodun tunnelman ei haluttu antaa vaikuttavan taidekokemukseen. Teokset ajateltiin sisätiloihin eikä esimerkiksi veistospuistomaisesti ulos.

Tutkimuksen kirjoitusaikana on luotu palveluita virtuaalinäyttelyiden rakentamisen ympärille, kuten esimerkiksi Artsteps ja Artgence. Myös ainoastaan virtuaalisia näyttelytiloja on perustettu lyhyen ajan sisään. Esimerkiksi ensimmäinen Suomalainen täysin virtuaalinen museo ”Digimuseo.fi”, sekä täysin virtuaalinen taidegalleria nimeltä Virtuaaligalleria. Virtuaalinäyttelyiden mahdollisuuksien määrä on tällä hetkellä vain noususuuntainen ja tutkimustani voisi käyttää pohjatietona ja jatkaa tutkimusta erilaisiin mahdollisuuksiin mitä virtuaalinäyttelyillä olisi nyt ja tulevaisuudessa. Esimerkiksi vr-todellisuuden käyttö tai vastauksessa 73) mainittu kävijän osallistumismahdollisuus näyttelyyn. Myös Hatakan Kehykselle tehdyssä tutkimuksessa oli paljon vastauksia, jotka soveltuisivat käytettäväksi virtuaalinäyttelyillä luotuihin taide-elämyksiin.

Koen, että fyysinen galleria, virtuaaligalleria ja sosiaalinen media samalla käyttäjällä hyödyttävät toisiaan ja luovat toisillensa edullisen jatkumon. Esimerkiksi, jos matkustava henkilö haluaisi löytää itseänsä kiinnostavan gallerian ja näyttelyn, niin hän voisi jo ennen matkalle lähtöä käydä internetissä selaamassa virtuaaligallerioita, joissa voisi olla kiinnostava näyttely käynnissä.

löydettyään kiinnostavan näyttelyn virtuaalisesti tämä henkilö voi olla myös kiinnostunut näkemään teokset kokonaisuudessaan paikan päällä fyysisessä näyttelyssä. Jos kävijä kiinnostuu galleriasta ja sen toiminnasta, niin hän voi alkaa seuraamaan galleriaan sosiaalisessa mediassa, jolloin hän saa tietää uusista näyttelyistä ja tapahtumista, sekä gallerian toiminnasta laajemmin. Galleria hyötyy tästä jatkumosta ja saa luotua sosiaalisen median avulla yleisöstään yhteisön, jolloin kävijöitä saa sitoutumaan paremmin käymään galleriassa useammin ja osallistumaan tapahtumiin, joita siellä järjestetään.

7. Tulosten luotettavuus ja jatkotutkimusmahdollisuudet

7.1 Tulosten luotettavuus

Tutkimusmateriaalia tarkastellessa joistain kyselyyn vastauksista oli huomattavissa, että vastaajalla oli mielessään jokin tausta-ajatus, minkä pohjalta hän vastasi, mutta hän ei missään vaiheessa kirjoittanut sitä minulle tiedettäväksi. Esimerkiksi kysymykseen 22. (Millaista sisältöä taidegallerian sosiaaliseen mediaan toivoisit?) tullut vastaus:

” Olen ollut ihan tyytyväinen nykyiseen.”

Kyselyä analysoitaessa saattoi myös huomata, että vastaajat ovat arvottaneet näyttelyitä ajatuksella joko tai. Ja vastaajista muutama tuntui sekoittavan ajatuksen virtuaalinäyttelystä ja sosiaalisesta mediasta. Mutta koska kysely on tehty nimettömänä niin en voinut kysyä vastaajilta tarkennuksia tai tarkentaa, että mitä minä kysymyksellä olin tarkoittanut. Vastauksissa näkyy myös, että suurella osalla vastaajista kokemusta virtuaalinäyttelyihin ei juurikaan ole tai niistä on päätetty jo valmis käsitys, jota ei haluta laajentaa. Vastausten perusteella virtuaalinäyttelyn ajatellaan monissa vastauksissa olevan ikäänkuin jäljennös fyysisestä näyttelystä. Vastausten luotettavuutta heikentää, että virtuaalinäyttelyissä käyneiden määrä ei täsmännyt esimerkiksi kysymysten 16 ja 17 vastaajien määrään.

Voi myös olla, että tutkimuksessa ja siten myös kyselylomakkeissa käytetty virtuaaligalleria -termi ja, että ennen virtuaalinäyttelyn osuutta kyselyssä ollut fyysisen galleriatilan pohdita oli saattanut johdatella vastaajia ajattelemaan vain sisätiloja kysyttäessä virtuaalinäyttelyiden mahdollisuuksia ja rajata siten minkälaisia ajatuksia vastaajilla oli virtuaalinäyttelyistä. Kyselytutkimuksessa on aina myös riskinä, että ymmärtää väärin, että mitä vastauksella on tarkoitettu tai, että vastaaja ei ole ymmärtänyt kysymystä samalla tavalla kuin olin sen tarkoittanut.

7.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Tutkielmaani kirjoittaessa huomasin, että lähdekirjallisuutta etsiessäni ei löytynyt muuta kirjallisuutta taidenäyttelyiden tai -gallerioiden historiasta kuin Ateneumiin, Kiasmaan tai Sinebrychoffin -museoon liittyviä teoksia tai yksittäisien vanhojen taidegallerioiden tai -salonkien historiikkeja. Yleisteosta Suomalaisen taidegallerioiden historiasta tai muutoksista nykypäivään ei löytynyt. Tutkimustani voitaisiin jalostaa osaksi isompaa kokonaisuutta, jossa käsiteltäisiin suomen gallerioiden historiaa laajemmin kuin vain taidemuseoiden näkökulmasta. Tutkimuksessa voitaisiin käsitellä taidegallerioita aloittain niiden tulosta Suomeen käymällä läpi muutoksia joita taidegalleriat ovat konseptina käyneet. Näyttelytilojen fyysiset muutokset, kuinka taidemuseoista siirryttiin yksityisiin gallerioihin, joissa esiteltiin kokoelmien lisäksi myös aikalaisten taidetta ja miten salongeista siirryttiin ns. white box ajatteluun gallerioiden suunnittelussa. Ja kuinka galleriat ovat siitä siirtyneet virtuaaliseen muotoon.

Jatkotutkimuksessa voisi myös käsitellä näyttelytilan roolia taiteen esittämisessä ja taide-elämyksen tuottamisessa. Miten tärkeää on yhdistää tila kokemus ja taide kokemus. Luvussa 3.1 mainitsin kuinka tilaa hahmotetaan kuulo-, haju- ja näköaistilla. Miten nämä aistit saadaan hyödynnettyä näyttelytilassa ilman että se vaikuttaisi negatiivisesti taiteen kokemiseen? Kuinka näyttelytila voisi korostaa taidetta olematta varsinainen white box , vaan moniaistisesti kokemus varsinaisen taiteen rinnalle.

Virtuaalinäyttelyitä voisi tutkia pidemmälle myös tarkastelemalla käsitystä siitä, mitä varsinaisesti pidetään virtuaalinäyttelynä verrattuna muihin kuvien esittelyihin internetissä tai sovelluksissa. Koetaanko että taidenäyttelyn tarvitsee olla staattinen näyttely myös virtuaalisesti vai voiko kokonaisuus olla laajempi. Kuinka laajaksi tämä kokonaisuus voi mennä, että se koetaan vielä taidenäyttelynä? Missä menee virtuaalisen näyttelyn rajat verrattuna fyysiseen taidenäyttelyyn? Tutkimuksessa voisi perehtyä siihen, miten teosten esittäminen esimerkiksi taiteilijan omilla nettisivuilla tai sosiaalisessa mediassa eroaisi siitä, että mitä pidettäisiin varsinaisena taidenäyttelynä, joka toisi taiteilijalle niin sanotusti meriittejä. Mitä kaikkia keinoja taidenäyttelyn pitämiseen on?

8. Yhteenveto

Tutkielman alussa esitin kysymyksiä, joihin hain tutkielmaa tehdessäni vastauksia. Tässä luvussa käyn läpi saamani vastaukset. Konseptina virtuaalinäyttelyt herättivät vastaajissa enimmäkseen positiivisia ajatuksia Virtuaalinäyttelyiden ajatuksesta pidettiin, sillä sen ajateltiin tuovan galleria omalle tietokoneelle ja sitä voisi katsella kaikessa rauhassa ja COVID-19 viruksen aikaan turvassa. Näin ollen poikkeusoloinakaan ei tarvitse luopua näyttelyissä käymisestä. Virtuaalinäyttelyt tuovat galleriat ja museot niidenkin henkilöiden ulottuville, jotka eivät näyttelyyn olisi itse päässeet fyysisesti paikalle. Esimerkiksi seniorikansalaiset, vammaiset tai henkilöt, joille julkiset paikat tai liikkuminen tuottavat vaikeuksia. Virtuaalinäyttelyjen pidettiin hyvänä ideana myös pitkien välimatkojen vuoksi, jolloin näyttely jäisi muuten välistä sen takia, että ei haluaisi vain näyttelyissä käymisen vuoksi matkustaa esimerkiksi Rovaniemeltä Helsinkiin.

Virtuaalinäyttelyitä kohtaan koettuja ennakkoluuloja oli esimerkiksi ajatus siitä, että virtuaalinäyttelyissä käyminen ei olisi sujuvaa eikä taiteesta pääsisi nauttimaan samalla tavalla kuin fyysisessä näyttelyssä kierrellessä. Virtuaalinäyttelyistä koettiin puuttuvan esimerkiksi sosiaalinen aspekti, mitä fyysisissä näyttelyissä on. Fyysisissä näyttelyissä voi saada tunteen, että tekee jotain tavallisuudesta poikkeavaa samalla tavalla kuin kävisi kahvilassa tai söisi ulkona, kun taas nähdäkseen virtuaalisen näyttelyn ei tarvitse poistua edes tietokoneelta, saati käydä ulkona. Tämän vuoksi virtuaalinäyttelyä ei nähdä niin erityisenä kokemuksena kuin fyysistä näyttelyä.

Tutkimuksen perusteella kävijät olettavat, että virtuaaliset näyttelyt olisi rakennettu 3D mallinnukseen tai tehty 360 valokuvien avulla. Tila muistuttaisi siis galleriatilaa itsessään ja tilassa liikuttaisiin ensimmäisen persoonan näkökulmasta, kuin oltaisi tilassa sisällä. Toinen ajatus oli, että näyttely(tila) virtuaaligalleriassa muistuttaisi portfolioa. Tällöin kuvat teoksista olisivat yksinkertaista taustaa vasten ilman häiriötekijöitä tai liikkumista.

Sosiaaliseen mediaan suhtauduttiin itsessään jo hyvin ristiriitaisesti, sillä monet henkilöistä eivät halunneet käyttää aikaansa sosiaalisessa mediassa enempää kuin he käyttävät jo nyt. Monet jopa haluaisivat vähentää sosiaalisen median käyttöä arjessansa. Tämän vuoksi kiinnostusta gallerioiden tai muiden näyttelytilojen sosiaaliseen mediaan ei ollut. Toisaalta henkilöt, jotka käyttivät sosiaalista mediaa, olivat kiinnostuneita. Sosiaaliseen mediaan toivottiin gallerian ja näyttelyn perustietojen lisäksi sisältöä myös toiminnasta näyttelyn gallerian takana, taiteilija esittelyitä ja kertomuksia teoksista sekä näyttelystä, joka on esillä sillä hetkellä. Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella vastaajat olivat kiinnostuneita, että sosiaalisessa mediassa voisi toteuttaa sitä sosiaalista puolta näyttelyissä käymisestä, mikä virtuaalinäyttelyssä jäisi kokematta. Sosiaalisessa mediassa voisi käydä muiden näyttelyssä käyneiden kanssa keskustelua teoksista ja näyttelystä. Ajateltiin myös, että galleria voisi sosiaalisessa mediassa ylläpitää keskusteluita ja kysellä kävijöiltä mielipiteitä ja ajatuksia mitä heissä heräsi näyttelyyn liittyen.

Galleristien kokemukset taidekentän muutoksiin ja virtuaalisuuden lisääntymiseen taidenäyttelyiden, sekä taidekokemusten luomisessa oli, että virtuaalisuus taide kentällä on tullut jäädäkseen ja tulee todennäköisesti myös lisääntymään tulevina vuosina. Virtuaaligallerian suunnitteleminen ja ylläpitäminen koettiin lisätyönä, mutta galleristit ovat saaneet näyttelyssä kävijöitä sekä taiteilijoilta paljon kehuja ja kiitosta virtuaalinäyttelyiden luomisesta.

Tutkielman alussa esitin tutkimuskysymyksinäni kolme kysymystä. Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenäni kysyin: Mitä odotuksia taidenäyttelyissä kävijöillä on virtuaalinäyttelyihin liittyen? Taidenäyttelyssä kävijät kokivat, että virtuaalinäyttelyt ja -galleriat olisivat kätevä keino tutustua näyttelyyn omasta kodista käsin. Suurimmalla osalla ei ollut erityisiä odotuksia näyttelyä kohtaan ja se koettiin sivutuotteena varsinaiselle fyysiselle näyttelylle. Muutamilla vastaajilla oli enemmän ideoita ja odotuksia näyttelyitä kohtaan. Heitä kiinnosti erityisesti, kuinka niistä voisi tehdä osallistavampia ja monipuolisempia.

Toisena tutkimuskysymyksenäni esitin: Miten galleristit kokevat virtuaalinäyttelyn tuomisen perinteisen fyysisen taidenäyttelyn rinnalle? Näyttelyn suunnittelijat

kokevat, että virtuaalinäyttelyiden ylläpitäminen fyysisen näyttelyn rinnalla vaatii lisää töitä tai hyvää organisointikykyä. Pitää olla myös järjestelmällinen, että virtuaalinäyttelyn ylläpitäminen toimisi mahdollisimman automaattisesti. Galleria Kuvitus oli ottanut käyttöön virtuaalinäyttelyn yhteyteen muitakin ominaisuuksia kuin 360-kuvilla luodun tilan. Kuvituksessa oli käytössä esimerkiksi myös Acast palvelu, jonne ladattiin aina podcast-jakso näyttelyyn liittyen.

Kolmantena tutkimuskysymyksenä esitin kysymyksen: Koetaanko, että sosiaalinen media voi laventaa taidekokemusta katsojalle? Tämän tutkimuksen tulosten perusteella vastaajista yli puolet koki, että sosiaalinen media voisi tuoda sisällöllään jotain lisää sekä fyysisiin-, että virtuaalinäyttelyihin. Sosiaalisen median koettiin tuovan vuorovaikutteisuutta osaksi virtuaalinäyttelyä. Näyttelyssä käyneet voivat käydä keskustelua ja jakaa kokemuksiansa sosiaalisen median alustoilla, kysellä teoksista ja saada lisätietoa taitelijasta. Sosiaalisen median kautta voisi saada kaikki näyttelyyn liittyvät tiedot yhdestä paikasta helposti. Näyttelyä tai tapahtumaa voisi ensin mainostaa sosiaalisen median kautta. Näyttelystä voisi käydä keskustelua ja pohdintaa sosiaalisessa mediassa näyttelyn aikana. Luodessaan yhteistä tekemistä ja keskustelua kävijöillensä säännöllisesti galleria saisi luotua sosiaaliseen mediaan kävijöillensä oman yhteisön tunnetta. Saamieni tulosten perusteella sosiaalinen media siis voi laventaa taidekokemusta katsojalle.

yhteenvetona voisi ajatella, että fyysinen galleria, virtuaaligalleria ja sosiaalinen media luovat toisilleen edullisen jatkumon. Kävijä voi löytää fyysisen gallerian virtuaaligallerian kautta ja kävijän kiinnostuessa galleriasta ja sen toiminnasta, niin hän alkaa seuraamaan galleriaa sosiaalisessa mediassa, jolloin hän saa tietoa uusista näyttelyistä ja tapahtumista sekä gallerian toiminnasta. Tämä jatkumo hyödyttää galleriaa ja Galleria saa luotua sosiaalisen median kautta yleisöstään yhteisön, jolloin kävijät sitoutuva paremmin käymään galleriassa ja osallistumaan siellä järjestettäviin tapahtumiin ja näyttelyihin.

9. Lopuksi

Tarkastelin tutkielmassani näyttelytiloissa kävijöiden sekä niitä ylläpitävien tai suunnitellen henkilöiden mielipiteitä, näkemyksiä ja ajatuksia siitä, kuinka virtuaalisia palvelimia on alettu käyttämään taide- ja museonäyttelyiden järjestämiseen ja ylläpitämiseen. Tutkin myös näiden henkilöiden suhtautumista, ajatuksia ja toiveita, siitä kuinka taidegalleriat käyttävät sosiaalista mediaa ja kysyin sosiaalisessa mediassa taidegalleriaa ylläpitävältä henkilöltä ajatuksia taidegallerioiden menemisestä virtuaaliseen muotoon. Tutkielman materiaalin tein kyselylomake haastattelun muodossa, sekä lähettämällä haastateltavalle kysymyksiä sosiaalisen median kautta. Tutkimukseni kerää tietoa aikalauskuvasta suomen näyttelytilojen ja gallerioiden siirtymisestä virtuaalinäyttelyiksi ja sosiaaliseen mediaan.

Kyselylomakkeesta saamiani vastauksia tulkitsin laadullisiin menetelmiin kuuluvan fenomenologisen tutkimusmetodin avulla ja vertasin niitä tutkimusmateriaalina käyttämästäni kirjallisuudesta saamaani informaatioon. Tutkimus materiaaleja niin käsittelevien lukujen alussa käsittelin tutkimuskohdetta teoriassa ja yleisemmällä tasolla. Tämän jälkeen alaluvuissa käsittelin aihepiiristä tekemiäni kyselyiden vastauksia.

Kyselylomakkeita suunnitellessani olin ajatellut rajaavani tutkimuksen taidegallerioihin, sillä olin ajatellut tehdä tutkielmaani taiteellisen osuuden ja järjestää taidenäyttelyn fyysisesti ja virtuaalisesti kyselylomakevastausten pohjalta. Aloitettuani tutkielman jouduimme kuitenkin pistämään kulttuuriyhdistys Valsan Galleria Värinän kiinni valmiuslain (1552/2011) vuoksi, joten en voinut järjestää näyttelyäni.

Kirjallisuuskatsauksessa huomasin myös, että aiheeseen liittyvä kirjallisuus painottui museoihin ja museologiaan, joten lavensin tutkimustani koskemaan näyttelytiloja laajemmassa merkityksessä vielä sen jälkeen, kun olin saanut kyselytulokset. Tämän vuoksi kyselyni tuloksissa puhutaan vain taidegallerioissa käymisestä, näiden virtuaaligalleriasta ja sosiaalisesta mediasta, vaikka tutkimuksessani kirjoitin myös museotiloista sekä museoiden näyttelyistä, sekä

näyttelytiloista yleisesti. Huomasin myös, että kirjallisuudessa ei oikeastaan löytynyt taidenäyttelyiden tai -gallerioiden historiasta muuta, kuin Ateneumiin, Kiasmaan tai Sinebrychoffin -museoon liittyviä teoksia tai yksittäisiä vanhojen gallerioiden tai taidesalonkien historiikkeja. Yleisteosta Suomalaisten taidegallerioiden historiasta tai muutoksista nykypäivään ei löytynyt.

Halusin tutkimuksessani tuoda esille näyttelytilojen merkityksen sekä fyysisesti että henkisesti kävijöillensä sekä tilan ylläpitäjille. Koin saamieni vastaukset melko yksipuolisena ja olisin toivonut mielikuvituksellisempia vastauksia, että mitä ihmiset odottavat virtuaalinäyttelyitä tulevaisuudessa tai mitä heille tulee virtuaalinäyttelyistä mieleen. Koin monet vastauksista jopa vähän vanhanaikaisina jo tutkielmani kirjoitusvaiheessa. Halusin pohdinnassani laentaa ajatusta siitä miten virtuaalinäyttelyitä ja sosiaalista mediaa voitaisiin hyödyntää, että ne palvelisivat mahdollisimman hyvin sekä kuluttajaa, että organisaatiota.

Ymmärrän nyt paremmin näyttelytilojen suunnittelua, kävijöiden odotuksia sekä syitä käydä näyttelyssä. Minulla on nyt myös kattavampi näkemys siitä, että mitä ajatuksia galleristeilla sekä suunnittelijoilla on virtuaaligallerioista ja sosiaalisesta mediasta näyttelytoiminnassa. Aihepiirin kirjallisuus antoi minulle paljon ajateltavaa ja informaatiota siitä, kuinka monipuolisia välineitä virtuaaligalleria sekä sosiaalinen media voisivat olla gallerioille ja museoille. Syvällisempi analyysi tutkimuskohteesta ja ajankuvan selkeästä laatimisesta olisi vaatinut teemahaastatteluja kyselyiden lisäksi tai niiden sijaan.

LÄHDELUETTELO

Painamattomat lähteet:

Arkistot ja opinnäytetyöt

Kallio, K. (2005). Museoiden verkkonäyttelyt historian oppimateriaaleina. Helsingin yliopisto, Kasvatustieteen laitos, kasvatustiede. Pro gradu–tutkielma: <http://www.helsinki.fi/~kekallio/gradu2.pdf>,

Haastattelut ja suulliset tiedonannot

Colours Made Me Do It -Online gallerian ylläpitäjä GY > JM. Haastattelut Jenna Marttila. haastattelu Instagram-sovelluksen kautta 5.4.2021. Haastattelijan muistiinpanot.

Painetut lähteet ja Kirjallisuus

Aura, S., Horelli, L., & Korpela, K. (1997). Ympäristöpsykologian perusteet. Porvoo ; Helsinki ; Juva. WSOY.

Aurasmaa, A. (2009). Taidemuseoiden toimintaympäristö. Teoksessa Pettersson, S., & Valtion taidemuseo. Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet, KEHYS. (toim.), Tulevaisuuden taidemuseo. (s. 59-75) Helsinki. Valtion taidemuseo, KEHYS.

von **Brandenburg, C.**, (2003, 2007). Taide ja työhyvinvoinnin edistäminen - tehokkuusajattelua vai elämänlaadun parantamista?, Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). Taide keskellä elämää. (s. 179-187)Helsinki. Like : Kiasma.

Forsgård, C., & Frey, J. (2010). Suhde : Sosiaalinen media muuttaa johtamista, markkinointia ja viestintää. Helsinki. Infor.

Hatakka, M. (2009). Museoleisön ajatuksia tulevaisuuden taidemuseosta. Teoksessa Pettersson, S., & Valtion taidemuseo. Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet, KEHYS. (toim.), Tulevaisuuden taidemuseo. (s. 234-250) Helsinki. Valtion taidemuseo, KEHYS.

Herkman, J. (2001). Audiovisuaalinen mediakulttuuri. Tampere. Vastapaino.

Hyypä, M. (2007). Elinvoimaa kulttuurista, Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). (toim.), Taide keskellä elämää. (s 155-159) Helsinki. Like : Kiasma.

Hällström, J. a. (2011). Näyttelyviestintä. Helsinki. Suomen museoliitto, Vammalan kirjapaino.

Karjalainen (1987b), Viitattu tekstissä Rossi, L. (2004). Turun muuttuvat kadut 1890-1939. Teoksessa Laitinen, R.(toim.),Tilan kokemisen kulttuurihistoriaa (s155-182) Turku : Turun yliopisto, 2004.

Karvonen, M., Teräs, U., Mattila, M. and Kukko, E. (2007). Museot vaikuttajina Tarve- ja tavoitekarttoitus : Museovirasto 2007, <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/museot-vaikuttajina.pdf>. Luettu 20.11.2020

Kokko, Tiina,(2020). Kysely: Riihimäen museoilla on tärkeä merkitys kaupungin imagolle: YLE Uutiset 30.6.2020, <https://yle.fi/uutiset/3-11425641>. Luettu 20.4.2021

Kononen, Heidi, (2020). YouTube- avajaisia ja virtuaalinäyttelyitä – korona pakotti taidekentän digiloikkaamaan, mutta ammattimaisuuteen on vielä matkaa: Yle Uutiset 6.4.2020, <https://yle.fi/uutiset/3-11289070>. Luettu 10.10.2020

Laine, T. (2015). Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Valli R. & Aaltola J. (toim.), Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin (s. 29–51). Jyväskylä: PS-kustannus.

Lehtomaa, M. (2011). Fenomenologinen kokemuksen tutkimus: Haastattelu, analyysi ja ymmärtäminen. Teoksessa Perttula J. & Latomaa T. (toim.), Kokemuksen tutkimus: merkitys – tulkinta – ymmärtäminen(s. 163–194) (4. painos). Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Liikanen (2003). Viitattu tekstissä von Brandenburg, C. (2007), Taide ja työhyvinvoinnin edistäminen - tehokkuusajattelua vai elämänlaadun parantamista?. Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). (toim.), Taide keskellä elämää. (s. 179-187) Helsinki. Like : Kiasma.

Lorenc, J., Skolnick, L., & Berger, C. (2010). What is exhibition design?. Mies. RotoVision.

Mankkinen, Jussi, (2020). Taidegalleriat suuntaavat kohti normaalia – kaikkien gallerioiden mielestä hallituksen sulkemispäätös ei ollut paras mahdollinen ratkaisu, Yle Uutiset 27.6.2020, <https://yle.fi/uutiset/3-11422057>. Luettu 23.1.2021

Rinta-Tassi, Minna (2020). "Superonnistuminen", "fantastinen vuosi" – suomalaiset jonottavat nyt museoihin, ja Museokortti rikkoo ennätyksiä: Yle Uutiset 2.1.2020, <https://yle.fi/uutiset/3-11140148>. Luettu 20.4.2021

Relph (1989), 29, Viitattu tekstissä Rossi, L. (2004). Turun muuttuvat kadut 1890-1939. Teoksessa Laitinen, R.(toim.),Tilan kokemisen kulttuurihistoriaa (s155-182) Turku : Turun yliopisto, 2004.

Rose & Pevalin (2003). Viitattu tekstissä Hyyppä, M. (2007). Elinvoimaa kulttuurista. Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). (toim.), Taide keskellä elämää. (s 155-159) Helsinki. Like : Kiasma.

Rossi, L. (2004). Turun muuttuvat kadut 1890-1939. Teoksessa Laitinen, R.(toim.),Tilan kokemisen kulttuurihistoriaa (s155-182) Turku : Turun yliopisto, 2004.

Saarikangas (2002). 54-56, Viitattu tekstissä Rossi, L. (2004) Turun muuttuvat kadut 1890-1939. Teoksessa Laitinen, R.(toim.),Tilan kokemisen kulttuurihistoriaa (s155-182) Turku : Turun yliopisto, 2004.

Sakari, M. (2007). Museo mahdollisuuksien tilana. Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). (toim.), Taide keskellä elämää. (s. 103-106) Helsinki. Like : Kiasma.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2013). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi (11. uudistettu laitos). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomioja,E. (2021). Tulevaisuuden varjossa-Selviääkö ihmiskunta?, Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Viitanen (1999). Viitattu tekstissä Hyypä, M. (2007) Elinvoimaa kulttuurista. Teoksessa Bardy, M., Kiasma (museo), & Kiasma (museo). (toim.), Taide keskellä elämää.(s 155-159) Helsinki. Like : Kiasma.

Westergård, I. (2009). Taidemuseoiden toimintaympäristö 2000-luvulla. Teoksessa Pettersson, S., & Valtion taidemuseo. Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet, KEHYS. (toim.), Tulevaisuuden taidemuseo. (s.45-58) Helsinki. Valtion taidemuseo, KEHYS.

Verkkolähteet. Kaikki lähteet tarkistettu 30.4.2021

Ateneum kansallisgalleria, Saapuminen ja esteettömyys: Ateneumin taidemuseo. <https://ateneum.fi/saapuminen-ja-esteettomyys>. Luettu 21.4.2021

Jyväskylän yliopisto (2015a). Fenomenologia — Jyväskylän yliopiston Koppa: koppa.jyu.fi 23.4.2015, <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tieteenfilosofiset-suuntaukset/fenomenologia>. Luettu 13.1.2021

Jyväskylän yliopisto (2015b). Fenomenologinen tutkimus — Jyväskylän yliopiston Koppa: koppa.jyu.fi 23.4.2015, <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/fenomenologinen-tutkimus>. Luettu 13.1.2021

Kallio, K. (2015). Kannattaako näyttelyitä rakentaa?: www.museopro.fi. 15.4.2015, <https://www.museopro.fi/fi/nakokulmat.php?aid=14698&k=14295>.

Luettu 20.2.2021

SemiLive (2021). SEMILIVE // Live streams: www.semilive.fi. Luettu 19.4.2021

Suomen Taiteilijaseura (2020). Kulttuurin kenttä tarvitsee nyt nopeita tukitoimia – Myös kuvataiteen toimiala vaikeuksissa: Suomen Taiteilijaseura

17.3.2020, [https://www.artists.fi/fi/ajankohtaista/uutiset-ja-](https://www.artists.fi/fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tapahtumat/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos)

[tapahtumat/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos](https://www.artists.fi/fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tapahtumat/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos). Luettu

20.11.2020

Valtioneuvosto (2020). Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. [online] Valtioneuvosto. Available at: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi> [Accessed 3 Jan. 2021].

Kyselyyn ja haastatteluun vastanneiden gallerioiden yhteystiedot

Galleria Kuvitus, <https://kuvittajat.fi/galleria-kuvitus>, Hämeentie 28, Helsinki, Finland

Nighwish Story, <https://nightwishstory.com/>, Kiteentie 13, 82500 Kitee, Finland

Colous Made Me Do It, <https://www.instagram.com/coloursmademedoit/>

Aiheesta tehdyt tutkimukset:

Eloranta, N. (2014) Elämyksellinen ja osallistava virtuaaligalleria. Kehittämisehdotuksia toteutuksen tueksi.

Reinikaisen, T. (2013) Virtuaalinen galleriatila palvelukokemuksena

Tanskanen, A. (2015). Virtuaaligalleria markkinointivälineenä: Rööperin Taidesalonki Oy.

Turtiaisen, M. (2020) opinnäytetyö Kartoitus vaihtoehtoisista toimintamalleista taidegallerioissa koronakriisin aikana

Kansikuva

rawpixel.com,

[Background psd](https://www.freepik.com/psd/background)
created by rawpixel.com - www.freepik.com

Liite 1

Taidekokemukset näyttelyssä, etänä ja sosiaalisessa mediassa

Taidekokemukset näyttelyssä, etänä ja sosiaalisessa mediassa

Taustatiedot

1 Sukupuoli

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

- Nainen Mies Muu En halua kertoa

2 Syntymävuosi

Taidenäyttelyissä käynti

3 Kuinka usein käyt taidenäyttelyssä vuoden aikana (ennen koronaa)?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

- 3 kertaa tai harvemmin 4-7 kertaa 7-9 kertaa 10 kertaa tai useammin

4 Miksi käyt taidenäyttelyissä?

5 Mihin asioihin kiinnität huomiota taidenäyttelyssä ja miksi?

6 Otatko etukäteen selvää taiteilijasta?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä Joskus En

7 Otatko selvää näyttelystä muuten?

Vastaamisohje: *Näyttelyn teema yms.*

Kyllä Joskus En

8 Käytkö näyttelyn opastetuilla kierroksilla, jos on mahdollisuus?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä En

9 Oletko kiinnostunut kuinka näyttely on rakennettu?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä En Vastaus 3

10 Jos vastasit aiempaan kysymykseen kyllä, niin mihin asioihin kiinnität näyttelyssä huomiota teosten lisäksi?

Virtuaalinen taidenäyttely

Kyselyssä tarkoitetaan virtuaalisella näyttelyllä taidenäyttelyä, joka on katsottavissa internetin selaimen kautta.

11 Mitä ajatuksia sana "virtuaalinen taidenäyttely" tai "virtuaalitaidenäyttely" herättää?

12 Oletko käynyt katsomassa virtuaalitaidenäyttelyitä esimerkiksi Ateneumin nettisivuilla?

Vastaamisohje: Jos vastaat "En". Voit jättää vastaamatta kysymyksiin 13-18. Mutta jos kysymykset herättävät ajatuksia, niin voit halutessasi vastata niihin.

Kyllä En

13 Mitä näyttelyitä olet katsonut?

14 Miksi käyt virtuaalisessa näyttelyssä?

15 Mihin asioihin kiinnität huomiota virtuaalisessa näyttelyssä?

16 Otatko etukäteen selvää taiteilijasta?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä Joskus En

17 Otatko etukäteen selvää näyttelystä muuten

Vastaamisohje: *Näyttelyn teema yms.*

Kyllä Joskus En

18 Haluatko virtuaalinäyttelyn opastettuna vai katsoa teoksia itsenäisesti?

Vastaamisohje: *Opastettu näyttely tarkoittaa esimerkiksi videota, jossa taiteilija tai amanuenssi kertoo teoksista.*

Opastettuna Itsenäisesti

19 Mihin asioihin haluaisit että virtuaalinäyttelyissä kiinnitettäisiin huomiota?

Sosiaalinen media

20 Seuraatko taidegallerioita sosiaalisessa mediassa?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä En

21 Miksi seuraat/et seuraa?

22 Millaista sisältöä taidegallerian sosiaaliseen mediaan toivoisit?

Vastaamisohje: *Jos et seuraa taidegallerioita sosiaalisessa mediassa, niin mikä saisi seuraamaan?*

23 Onko sosiaalisen median sisältö mielestäsi osa näyttelykokemusta virtuaalinäyttelyssä?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä Ei

24 Voisiko sosiaalisen median sisällöllä tuoda jotain lisää virtuaalinäyttelyihin?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä Ei

25 Mitä lisää sosiaalinen media voisi tuoda virtuaalinäyttelyihin?

26 Voisiko sosiaalisen median sisällöllä tuoda jotain lisää fyysisiin taideäyttelyihin?

Vastaamisohje: *Valitse yksi vastaus*

Kyllä Ei

27 Mitä lisää sosiaalinen media voisi tuoda fyysisiin näyttelyihin?

Lopuksi

28 Tässä voit kertoa lisää ajatuksiasi taidenäyttelyistä, virtuaalinäyttelyistä tai muusta aiheeseen liittyvästä, jos haluat.

29 Jos haluat saada valmiin Pro gradu -tutkielman luettavaksi, jätä sähköpostiosoitteesi tähän.

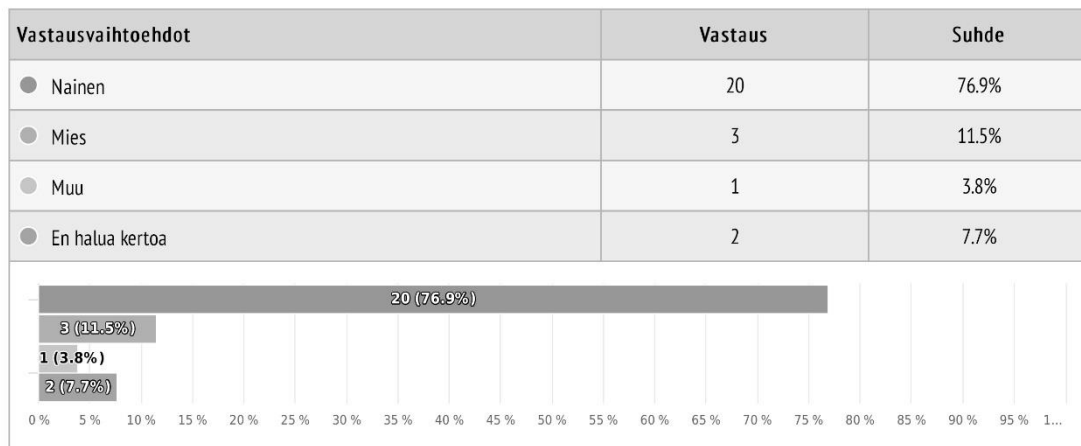
Liite 2

Taidekokemukset näyttelyssä, etänä ja sosiaalisessa mediassa

Tulokset

1 Sukupuoli

Yksi vastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

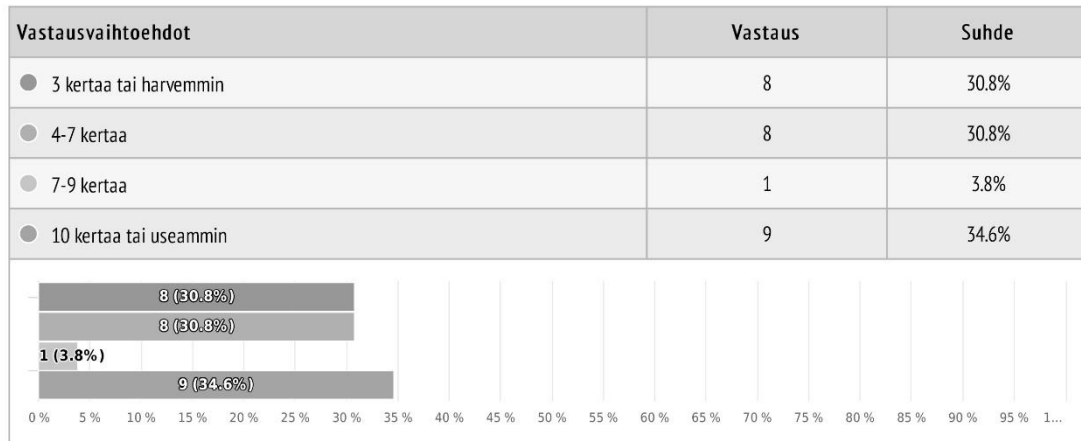
2 Syntymävuosi

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- (2x) 1991
- 1978
- 1996
- 1987
- 1985
- 1997
- (3x) 1992
- 1974
- 1995
- 1981
- 1968
- 1984
- 1965
- (3x) 1990
- (4x) 1998
- (2x) 1994
- 1951

3 Kuinka usein käyt taidenäyttelyssä vuoden aikana (ennen koronaa)?

Yksi vastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

4 Miksi käyt taidenäyttelyissä?

Tekstivastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Inspiroituakseni, oppiakseni uutta
- Kiinnostus
- Mukavaa ja inspiroivaa nähdä muiden tekemää taidetta
- Saadakseni oppia ja elämyksiä värien käytöstä
- Koska nautin taidemuseoista ja taiteen kokemisesta.
- Yliopistolla taidenäyttelyt ovat helposti saatavilla. Näyttelyistä saan inspiraatiota ja innostun muiden visuaalisista oivalluksista, parhaimmillaan taide koskettaa ja liikuttaa, ja tuo iloa ja kulttuuria arkeen. Näyttelyt tarjoavat tilaisuuden viettää laatu-aikaa itsensä ja ajatustensa kanssa inspiroivassa ympäristössä.
- Taiteen kokemisen ja näkemisen vuoksi
- Pidän taiteesta ja sen katselusta. Taidenäyttelyssä käyminen antaa erilaisen kokemuksen ympäristön muulle kuvatulle. Siellä voi oikeasti pysähtyä taiteen äärelle.
- Työn puolesta, mutta myös toimii itsellä kakkosena latautumisessa ja inspiroitumisen lähteenä luonnossa kulkemisen jälkeen
- Se on hyvää ajanvietettä, hienoa nähdä taitelijoiden töitä ja näkemyksiä sekä inspiroitua niistä
- Perheeni on vienyt minua jo lapsena näyttelyihin. Koen että näyttelykäynnit antavat ajatuksia ja rikastavat elämää. Taide on tärkeää ja sen kokeminen kuuluu kaikille! Opiskelen myös taidealaa.
- Kurssityöskentelyn vuoksi (taidenäyttelyllä on joko luentoja tai kurssiin liittyvä näyttely), omaksi iloksi, taidenäyttelyn työpajan vuoksi (joko järjestämään niitä tai osallistumaan niihin).
- Se virkistää!
- Taide on minulle henkireikä, sen kautta saan jatkuvasti inspiraatiota ja oma taiteilijuus kehittyy myös seuraamalla taidetta yleensäkin
- Kokeakseni uutta
- Visuaalisen elämyksen takia ja on mukavaa, jos teokset saavat pohtimaan jotain aihetta. Taidenäyttelyt ovat mukavaa ajanvietettä.
- Olen kiinnostunut, se on luonnollinen osa kulttuuriarkeani.
- Sivitämääkseni ja viihdyttääkseni itseäni. Taide tuo iloa ja oivalluksia.

- Vietän aikaa, nautin taiteesta, etsin inspiraatiota
- Taide on minulle tärkeää, olen kiinnostunut näkemään mitä taidekentällä tapahtuu, nautin taidenäyttelyistä, jotkin näyttelyt kuuluvat opintoihini
- Tuttujen töitä katsomassa
- Kavereiden näyttelyissä ja jos on joku kiinnostava tuntemani taiteilija
- Taidenäyttelyt tuovat elämään iloa, arvostan taidetta ja haluan inspiroitua taiteesta. Taiteen avulla hahmotan maailmaa ja kulttuuria.
- Ne kiinnostavat monella tavalla, esim. Oma henkilökohtainen kiinnostus, sekä omaan alaani liittyvä. Eri taiteilijoiden töiden näkeminen.
- Saadakseni inspiraatiota, tekemistä tai taide-elämyksiä.
- Taide on elämys.

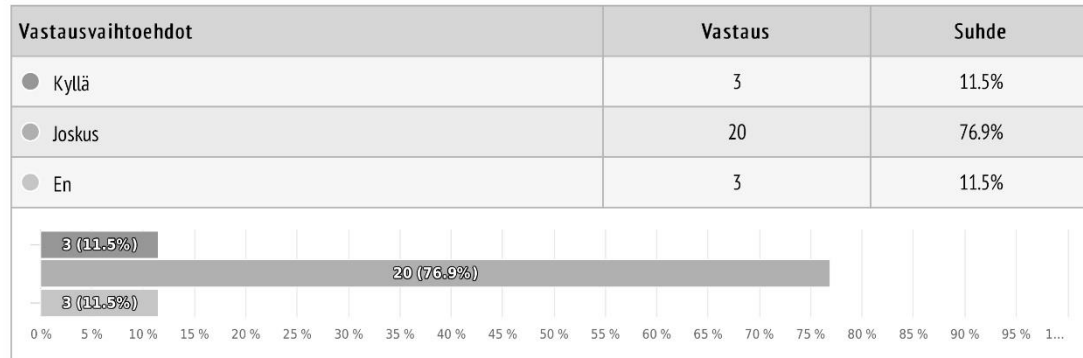
5 Mihin asioihin kiinnität huomiota taidenäyttelyssä ja miksi?

Tekstivastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Teoksiin
- Aiheeseen ja taiteilijaan, valitsen käydyt näyttelyt niiden perusteella. Itse näyttelyssä teosten lisäksi niiden asetelun, näyttelytilan yleiseen miljööseen, teosten kuvauksiin ja taustatietoihin. Tahdon saada kokonaisvaltaisen kokemuksen.
- Teoksiin ja ihmisiin, taidenäyttely on usein myös sosiaalinen tapahtuma.
- Teosten laatuun ja puhuttelevuuteen
- Kiinnitän huomiota teosten kokoon ja väriihin ensimmäisenä. Sen jälkeen koitan huomata, minkälaisen tunteen teos herättää minussa. Olkoon positiivinen tai negatiivinen, koitan tunteen herätyksen myötä selvittää, että miksi heräsi esim. positiivinen tunne ja miksi negatiivinen. Haluan kehittää kykyäni tarkastella taidetta, mutta haluan myös oppia itsestäni uusia asioita tällä tavalla (sitä tiiä vaikka ennen ajattelematon asia tulee vastaan).
- Teokset itsessään, rytmiltään teoksiin sopiva ripustus, valaistus, helpokulkuisuus, teosesittelyt jotka eivät selitä liikaa mutta tarjoavat vihjeitä omille tulkinnoille.
- Pidän hyvistä teosnimistä, valaistuksen ei kuulu estää teoksen näkemistä ja hyvät esittelytekstit ovat makuuni
- Tahdon nähdä millä tekniikalla työ on saatu aikaiseksi.
- Teoksiin, kuratointiin, esillepanoon, kokonaisuuteen, valaistukseen, taiteilijaesityihin, teosesittelyihin, julisteisiin jne
- Teokset jotka herättävät minussa tunteita/ajatuksia tai ovat tunnetun taiteilijan teoksia tai sellaisia joista olen lukenut etukäteen
- Itse teoksiin ja taiteilijoihin, myös käytännön toimivuuteen, informaatioon.
- Tietysti teoksiin. Myös valaistukseen, koska se vaikuttaa teoksiin ja tilan tunnelmaan.
- Museon huoneen keskellä olevaan teokseen koska se luo huoneessa tunnelmaa ja tilantuntua
- Teoksiin, niiden esillepanoon ja näyttelytilaan.
- Teokset ja niiden esillepano, tilan tunnelma, kokonaiskokemus. Reitti. En tykkää jos on sekavaa.
- Kokonaisuus - teosten sijoittelu, tila. Teosten tulisi keskustella niin keskenään kuin tilankin kanssa hyvässä balanssissa.
- Kiinnitän huomiota taiteilijan kädenjälkeen ja miten taiteilija on saanut tilaan tunnelman ja tuntuman näyttelystä.
- Ripustus, teokset, kokonaisuus, aihe, tunnelma
- Värit ja aiheet
- Teoksissa huomion kiinnittää usein värien käyttö ja kokonaissommitelma, kiinnostava teos on jollain tapaa poikkeuksellinen, dynaaminen, energinen. Rythmi ja toisto kiinnostavat. Erikoinen tai erikoisella tavalla käytetty materiaali tai pinnan tekstuuri kutsuu tarkastelemaan teosta lähempää. Lähemmässä tutkailussa huomion kiinnittävät huolella toteutetut yksityiskohdat. Myös teoksen aihe kiinnittää huomion, esimerkiksi ihmisiä esittävät teokset vetävät usein puoleensa.
- Taiteeseen ja sen yksityiskohtiin, mutta myös mahdolliseen taustatietoon tekijästä, teoksesta, teoksen historiasta
- Väriihin. Värit kuvaavat hyvin esim. taideteoksen tunnelmaa
- Onko näyttely yhtenäinen. Kiinnitän huomiota myös millaista sanomaa taideteokset tuovat. Tunnelma on myös tärkeä osa
- Ripustukseen ja tietty töihin
- Taulujen asettelu , vaikuttaa paljon esille tuomiseen.
- Itse töiden lisäksi myös kokonaisuus vaikuttaa: miten näyttely on rakennettu, millaisen kokonaisuuden työt luovat jne.

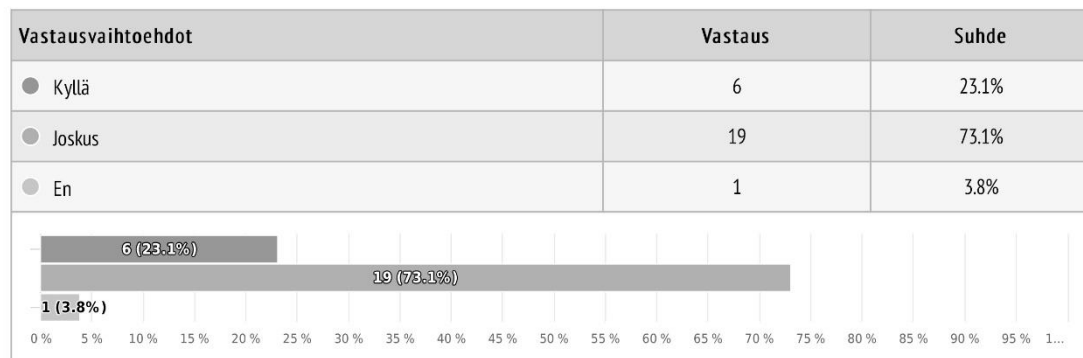
6 Otatko etukäteen selvää taiteilijasta?

Yksi vastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

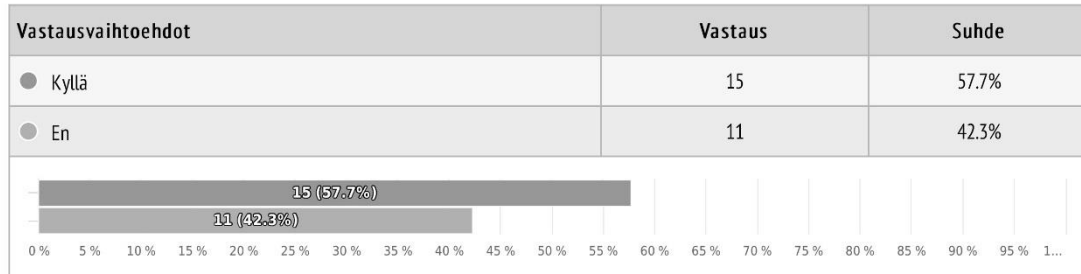
7 Otatko selvää näyttelystä muuten?

Yksi vastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

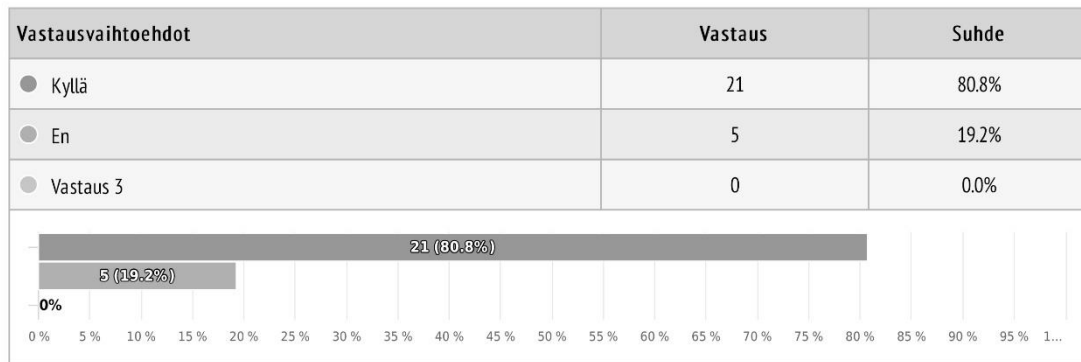
8 Käytkö näyttelyn opastetuilla kierroksilla, jos on mahdollisuus?

Yksi vastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

9 Oletko kiinnostunut kuinka näyttely on rakennettu?

Yksi vastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

10 Jos vastasit aiempaan kysymykseen kyllä, niin mihin asioihin kiinnität näyttelyssä huomiota teosten lisäksi?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Asetteluun, teoksista annettuun taustatietoon ja miten ja missä muodossa se on tuotu esille
- ripustukseen ja mahdollisiin muihin ratkaisuihin, selkeyteen ja siisteyteen.
- Valaistukseen, esittelyyn ja toki ripustukseen mikäli se on huono
- Siihen, miten teokset aseteltu esille ja millä kenoilla niitä korostetaan. Tilaratkaisuilla on myös väliä teosten katselun ja tunnelman kannalta
- Teemat eri tiloissa.
- Asetteluun, atmosfääriin
- Tekniikkaan, audiovisuaaliseen suunnitteluun (valot, projisoinnit, äänimaailma esim.)
- Ripustus, valaistus, annetun informaation määrä
- Näyttelykokonaisuudessa huomio kiinnittyy teosten aseteluun tilassa ja niiden välisiin suhteisiin. Toisinaan seuraan myös ihmisten käyttäytymistä näyttelytilassa. Samoja asioita tulee pohdittua myös silloin jos teen itse näyttelyä.

- Valaistukseen ja sommitteluun
- Jos tilassa on häiritsevää tekniikkaa tms. Helppokulkuisuus on tärkeää.
- Teosten valmistaminen ja näyttelyn teeman käsittely, perustelut ripustusta koskevien valintojen takana jos jotain erityisratkaisuja
- Tunnelmaan tilassa, teosten mittasuhteisiin ja teosten etäisyyttä toisiinsa. Mutta erityisesti kiinnosta myös miten teokset heräävät eloon kun niitä katselee tarpeeksi kauan ja eri etäisyyksiltä eri valossa
- Tilan tuntu on iso tekijä mihin kiinnitän huomiota.. Miten teokset suhtautuvat yleensä kokonsa puolesta ja millä tavalla esim valaistus muuttaa katsojan perspektiiviä tai ohjaa sitä.
- Ripustus ja ripustuksella luotu tunnelma, se mitkä teokset valitaan vierekkäin ja mikä on huoneen ns. teema
- Kokonaisuuteen, ripustukseen, valaistukseen, kuratointiin, tilalliseen kokemukseen jne..
- (5x)
- Ripustus, kokonaisuus, aihe, tunnelma
- Veistosten luomisprosessiin
- Asettelu, Kehystys, valaistus, tunnelman luominen, äänet, ripustus
- Nimilappujen/numeroinnin asetteluun, valotukseen, näyttelyn läpi kulkevan "polun" toimivuuteen ja seinällä roikkuvien teosten ripustustyyliin (esim. roikkuuko teos seinällä vajereilla, vai onko asetettu naulojen/ruuvien varaan sinne).
- Ripustus, valo, tila, äänimaailma

11 Mitä ajatuksia sana "virtuaalinen taidenäyttely" tai "virtuaalitaidenäyttely" herättää?

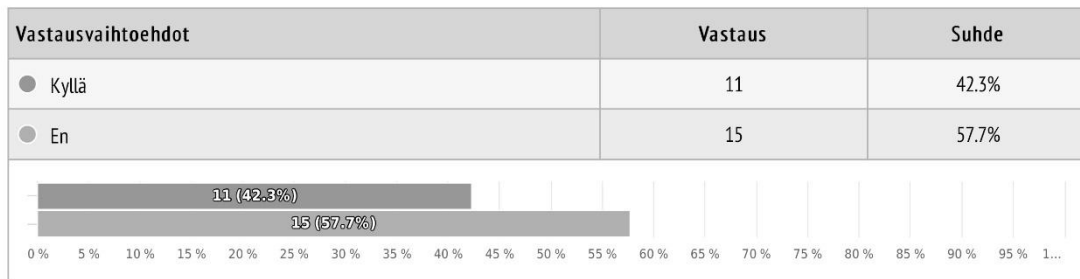
Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Mielenkiinnon herättää
- Uusi tapa
- Ensimmäinen mielikuva on video, joka esittelee näyttelyn netissä
- Saavutettavuus lisääntyy, erilaiset taiteen esittämisen tavat varmaankin mahdollistuvat
- Ei niin kiinnostava kuin konkreettinen
- Ekana tulee mieleen joidenkin arkeologisten muuseoiden virtuaaliset kierrokset heidän tiloihinsa, jos sinne ei yleisöä saa päästää. Konseptina minusta hyvä ja olisi ihanaa jos taidenäyttelyitä pääsisi käymään myös muissa konteksteissa virtuaalisesti katsomaan etenkin näin korona aikana.
- Virtuaalinen taidenäyttely on tarkasteltavissa sähköisen viestimen avulla tai sitten fyysisessä näyttelytilassa on lisättyä teknologiaa mukana, kuten virtuaalilasit tai lisättyä todellisuutta (AR), joiden kautta teoksia voi tarkastella.
- Etäinen konsepti
- Uhka ja mahdollisuus! En ole itse vielä tutustunut virtuaalitäyttelyihin. Luulen että ne ovat kolmiulotteisia virtuaalitaloja? En oikein tiedä mitä lisäarvoa se tuo suhteessa kuvaan näytöllä, jos kyseessä on esim. valokuva tai muu tasossa oleva teos tai video. Ehkä jos teos on kolmiulotteinen?
- Kiva ajatus ja tuo taide-elämykset kaikkien saataville, mutta onhan taide ihan eri asia näytöltä kuin oikeasti katsottuna ja koettuna
- Harmitus, kun nyt se assosioituu pandemiaan
- Haastava konsepti, joihin virtuaalitodellisuudessa toteutettuja juttuja olen nähnyt. Kokemus jää valjuksi, koska teoksen luo ei pääse tai sitä ei hahmota kuin normaalisti.
- Nykyaika, sosiaalinen media, virtuaalinen taide.
- Pääsyn helppous, visuaalisen laadun heittelehtiminen (kuten kuvan tarkkuus), katselun vapaus
- Kuvia teoksista netissä. Ei vastaa näyttelykokemusta tosielämässä, mutta toisaalta helpompi päästä paikalle.
- Ei herätä oikein mitään, ei kiinnosta niin paljoa kuin tavallinen näyttely. Tulee mieleen tietokoneuuden tuijottaminen
- Mieluummin menisin paikan päälle, sillä virtuaalinen näyttely on harvoin yhtä vakuuttava. Tämän hetken maailmantilanteessa virtuaalitäyttely on kuitenkin turvallisempi vaihtoehto.
- Mahdollisuus, mutta ei niin immersivinen kokemus
- Tulee aika negatiivinen mielikuva. Teosten kokoa ei hahmota. Teosten äärelle ei pysähdy samalla tavalla. Teosten yksityiskohdat eivät välttämättä erotu. Katselukulmaa ei saa muutettua. Jne.

- Näyttelykäynti kotona.
- Hyviä ja paljon mahdollisuuksia
- Voin katsoa teoksia netissä, kuten vaikkapa taidekirjastakin tai käsityölehdessä.
- Avoimen positiivisia, olisi hauska nähdä millaisia teokset ovat kaksiotteisina, mutta myös herättää kiinnostuksen nähdä teokset kolmiulotteisena
- Nyky-aika, digitaalisuus, etä
- Saa mielenkiinnon heräämään ja alkaa kuvittelemaan, miten se toteutetaan.
- Hieman epäileviä, koska niistä on kehoja kokemuksia

12 Oletko käynyt katsomassa virtuaalitaidenäyttelyitä esimerkiksi Ateneumin nettisivuilla?

Yksi vastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

13 Mitä näyttelyitä olet katsonut?

Tekstivastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- olen osittain katsonut muutamia
- En muista nimiä. Selaisin joltain yleiseltä listalta löytyviä virtuaalinäyttelyitä.
- Jonkun koulun taideopiskelijoiden näyttely
- Muutamia
- Ateneum, Tornion kuvataideseuran virtuaalinäyttely 2020
- Valokuvamuseon yhden opastetun näyttelyn viime keväänä. Lastenhoitaja kuvaaja
- Googlen palvelussa jotain ulkomaalaisia museoita
- En mitään
- Mm. Rovaniemen Korundilla oli seppo.io:n(?) avulla luotu eräänlainen taidenäyttely, jolla pääsi tutustumaan osiin teoksista ja tekemään myös pieniä tehtäviä niihin liittyen.
- Esimerkiksi Contextile International Exhibition 2020. Dinosauruksia 3D:na esittelevä näyttely. Lisäksi youtube videoita taidenäyttelyistä. En muista nimiä.
- Ei harmainta muistikuvaa, taisin joskus mennä kylläämään ihan vain kiinnostuksesta jotain
- Suomen taiteen tarina
- (14x)

14 Miksi käyt virtuaalisessa näyttelyssä?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Helppo käydä
- Sillä Koronan takia näyttelyjä ei järjestetä gallerioissa, joskus myös on mahdotonta matkustaa esim. Helsinkiin katsomaan taidetta
- Korona rajoitusten vuoksi
- Jos ei ole mahdollisuutta päästä paikan päälle katsomaan konkreettista näyttelyä, ja siitä on olemassa myös virtuaalinäyttely.
- Uutuus viehättää, kiinnostaa miten toimi. En käy säännöllisesti.
- Kun liveen ei päässyt
- Saattaisin käydä näyttelyssä jos sen aihe kiinnostaisi niin paljon että näyttely olisi pakko kokea.
- Näyttelyllä on kiinnostava aihe. Varsinainen näyttely sijaitsee kaukana, eikä siellä tulisi siksi käytyä.
- Jos en pääse muuten katsomaan
- Jos en pääse liveä paikalle.
- Koska tavallisiin ei ole juuri nyt kovin fiksua mennä. Tällä hetkellä opintoni kuitenkin edellyttävät näyttelykäyntejä, joten olen koettanut hyödyntää virtuaalisia lähteitä.
- Joskus välimatkat ovat liian pitkät. Nykyään tietty poikkeustilanne vaikuttaa myös, mutta ennen ihan myös uteliaisuudesta halusi nähdä kuinka erilainen virtuaalinen näyttely voi olla fyysisestä versiosta.
- (12x)
- Korona rajoitti fyysisissä näyttelyissä vierailua. Virtuaalisessa näyttelyssä on toisaalta helppo vieraila matkustamatta kauas, joten enemmänkin voisi käydä katsomassa museoiden virtuaalitarjontaa.
- Jos ei itse pääse paikan päälle, mutta yleensä tekninen toteutus on ollut kiinnostavampaa kuin itse näyttely

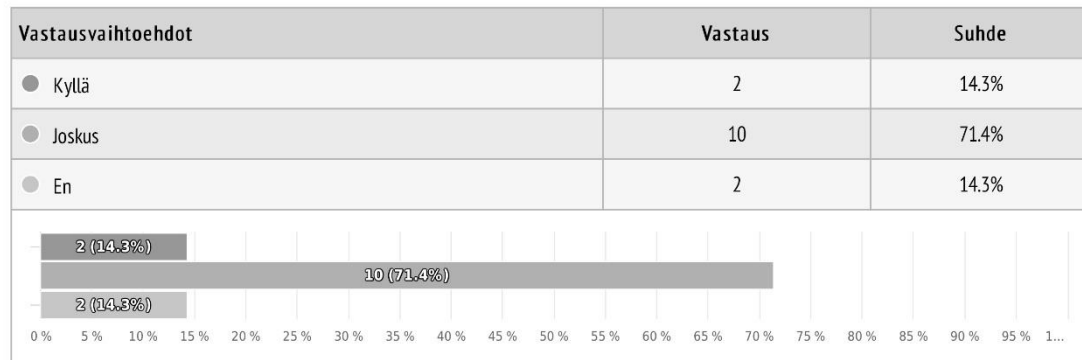
15 Mihin asioihin kiinnität huomiota virtuaalisessa näyttelyssä?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Teoksiin ja näyttelyn virtuaaliseen toimivuuteen.
- Löytyykö teoksista riittävästi infoa, pystyykö tarkastelemaan läheltä, onko tila mallinnettu hyvin/aidosti
- Laatuun, miten tarkat kuvat on ja erityisesti jos tuossa pystyy "kävelemään"
- Selkeys
- Sivustojen toimivuuteen, näyttelyn selkeyteen, ohjelman/sivuston käytön helppouteen ja ymmärrettävyyteen, kuinka monipuolisen kuvan teoksista saa (esim. yksi kuva vs. 360 asteen näkymä)
- teoksiin
- Onko "liikkuminen" helppoa, onko näyttelyn katsominen interaktiivista, miten teokset on kuvattu, pääseekö aiheeseen syventymään
- Toimivuus, selkeys. Jos selain ja netti tökkivät, myös näyttelykokemus kärsii.
- Ko.näyttelyssä opastuksen suorittajaan...
- Miten teokset on esitelty, plussaa siitä jos pääsee katsomaan niitä myös läheltä. Kävelykierrokset, joiden avulla saa hyvän käsityksen koko näyttelytilasta. Taiteilijoiden esittelyihin on kiva tutustua kun löytyy itseä kiinnostava teos.
- Huomioin ensimmäisenä, että miten teokset on esitelty (onko pelkkä valokuva teoksesta, onko videomateriaalia, VR:ää, 360-asteen kuvaa näyttelytilasta, äänimaisemaa tai esim. livestriimausta paikanpäältä) Huomioin myös, kuinka paljon informaatiota teoksesta on asetettu esille. Joskus voi olla liikaa ja joskus liian vähän.
- Siihen, että teknologia pelaa. Todentuntuisuuteen.
- (14x)

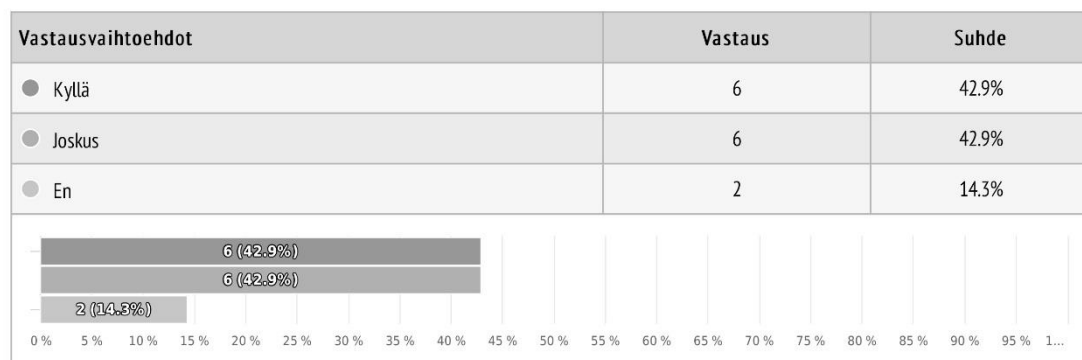
16 Otatko etukätein selvää taiteilijasta?

Yksi vastaus , vastauksia 14 x, vastaamatta 12 x

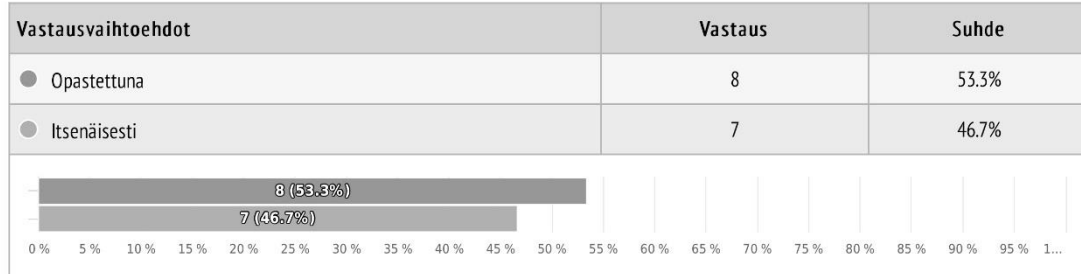
17 Otatko etukätein selvää näyttelystä muuten

Yksi vastaus , vastauksia 14 x, vastaamatta 12 x

18 Haluatko virtuaalinäyttelyn opastettuna vai katsoa teoksia itsenäisesti?

Yksi vastaus, vastauksia 15 x, vastaamatta 11 x

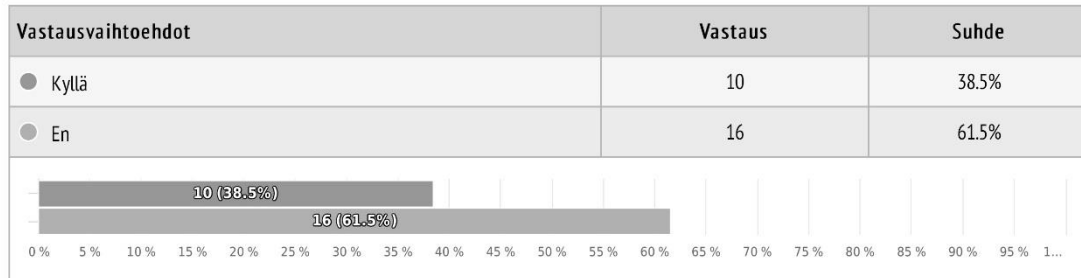
19 Mihin asioihin haluaisit että virtuaalinäyttelyissä kiinnitettäisiin huomiota?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Mittasuhteet, skaala, teokset esitettynä realistisessa koossa, virtuaalinäyttelyssä voisi hyödyntää opastusta yms ketterästi, näyttelytekstien helppolukuisuus ja mahdollisuus lukija niille...
- Teokset selkeästi esille, selostuksen kera.
- Kuvalaatuun, tekniikkaan
- Siihen ettei olisi pelkästään kuvat teoksista tyhjällä alustalla, vaan että jotain muita elementtejä olisi otettu mukaan.
- Toimivuus, helppous, teosten näkyvyys
- Erityisesti siihen, miten näyttely toimii (sivuston/ohjelman toimivuus ja helppokäyttöisyys). Toivoisin myös sellaisia tapoja teosten esittämiseen, että niitä on mahdollista tarkastella monesta eri kulmasta/suunnasta.
- Että ei ole muuta sisältöä, joka häiritsee. Mitä selkeämpi ja simppeimpi, sen parempi. En tykkää 360-kuvista tai videoista. Mielummin katselin vain teoksia valkoisella taustalla. Mediateokset toki sellaisenaan, koko näytöllä.
- Miten tuoda tilan tuntu näyttelyyn
- Toimivuus, selkeys
- Taideteoksen taustatietoihin.
- Siihen, ettei katsoja voi päättää itse kuvia, joten kaikki tulisi näyttää, että jokainen katsoja saisi nähdä niitä töitä joita tahtoo nähdä
- Kuvien laatu ja se onko käyttöliittymä helposti lähestyttävä
- Miten luoda virtuaalinäyttelystä kokemus
- Teosten tasapuolinen esittely. Teoksia mahdollisuus katsoa eri suunnista ja zoomata lähelle.
- Teosten esittelyn laatuun. Esim. jos on valokuva teoksesta virtuaalinäyttelyssä: olisi hyvä olla mahdollista suurentaa kuvaa todella paljon, jotta näkee mm. tekstuurit teoksessa. Silloin saa laajasti tietoa ja havaintoja teoksesta, vaikka sitä pääsee vain yhdestä kuvakulmasta tarkastelemaan (suoraan edestä).
- Esillepanoon ja teoksista kertomiseen
- (7x)
- Sivuston tai sovelluksen helppokäyttöisyyteen
- Toimivuuteen, audiovisuaaliseen laatuun.
- Lyhyteen ja ytimekkyyteen.

20 Seuraatko taidegallerioita sosiaalisessa mediassa?

Yksi vastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

21 Miksi seuraat/et seuraa?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- En ole somessa
- Saadakseni tietoa meneillään olevista näyttelyistä ja tapahtumista
- Esim. Ajankohtaiset tiedot näyttelyistä ja muista tapahtumista
- Seuraan, koska haluan tietää uusista näyttelyistä.
- Nähdäkseni mitä on tarjolla
- Olen kiinnostunut
- Pyrin käyttämään sosiaalista mediaa mahdollisimman vähän.
- Informaatiotulva on muutenkin valtava.
- En ole hyvä somen käyttäjä
- Seuraan sanomalehdistä ja televisiosta.
- Halun olla ajantasalla mitä on meneillään
- En ole kiinnostunut siitä
- Ei ole koskaan tullut mieleen.
- Joskus seurasin, mutta nykyään olen koettanut rauhoittaa sosiaalisen median käyttöäni ja karsin omasta mielestäni ylimääräiset asiat pois
- En halua täyttää arkeani taiteella liikaa. Haluan, että minulla on valittu hetki päivästä, jolloin siirryn taiteen ääreen.
- En koe luontevaksi kihdata gallerioita digitaalisesti. Minulle taidenäyttelyissä käymiseen liittyy vahvasti sosiaalinen puoli ja materiaalisuus, että mennään paikan päälle ja kohdataan myös ihmisiä. Voisin kuitenkin ajatella katselevani virtuaalisia näyttelyitä näin korona-aikaan.
- Ei kiinnosta niin paljon
- En ole tullut ajatelleeksi asiaa
- Vältän somea
- En seuraa, koska ei ole tullut mieleen moinen mahdollisuus.
- Pidän siitä että pystyn seuraamaan gallerioiden postauksia teoksista
- Saa tietoa uusista näyttelyistä ja avajaisista, myös mikä on pinnalla.
- Työn puolesta ja omaksi iloksi
- Ei ole käynyt edes mielessä, että niillä olisi sosiaalisen median toimintaa jota seurata.
- En seuraa. Seuraan yksittäisiä taiteilijoita jolloin omasta insta seinästäni tulee jo taidegalleria
- Mielenkiinnosta heidän taidettaan ja tapahtumiaan kohtaan

22 Millaista sisältöä taidegallerian sosiaaliseen mediaan toivoisit?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

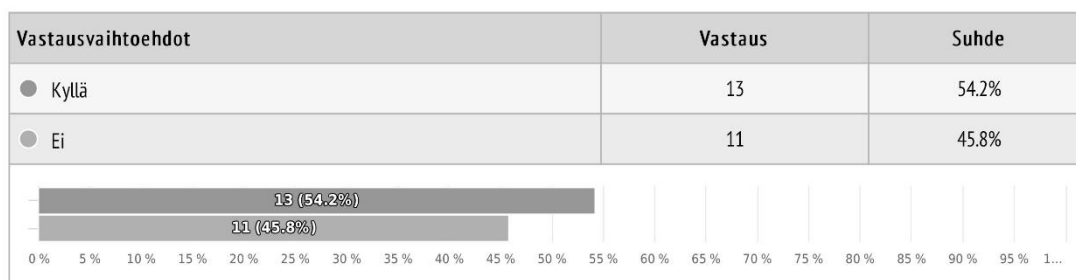
- Houkuttelevia näkökulmia ja keskustelunaloituksia taiteen esille tuomion aiheisiin liittyen
- Seuraisin ehkä jotain tuttua taiteilijaa.
- Enemmän yhtenäistä teosten kuvaamista ja esittelyä
- Tasaisesti päivittyvä tieto gallerian näyttelyistä, mutta myös sisältö jota näyttelyssä ei syystä tai toisesta ole nähtävillä.
- –
- Mainoksia näyttelyistä...?
- Ei mikään.
- Tietoa taiteilijoista, tulevista näyttelyistä
- Kuvia avajaisista ja ihmisistä. Taiteilijaesittelyjä ja uutisia taidemaailmasta.
- Tausta juttuja taiteilijoista, teoksista esim. niiden synnystä.
- Teosten esittely, osallistava mediaprensensi
- Some galleriassa pitäisi olla lisää tietoa taiteilijasta ja gallerian pitäisi pysyä yhden aiheen tai taiteilijan ympärillä usean postauksen ajan.

Väritermoittaminen auttaisi uusien aiheiden esittelyyn

- Jos olisi aktiivinen sosiaalisessa mediassa, varmaankin seuraisin taidegallerioita. Hyvät kuvat on se juttu.
- Esimerkiksi otokset taideteoksista ja nipelitieto teoksista myös saisi kiinnostumaan.
- (2x) En osaa sanoa
- Aukioloajat, taiteilija infoa lyhyesti ja ytimekkäästi, sneak peekkeja näyttelystä, jotain osallistavaa tai galluppeja yms
- Sisältöä joka on helppoa ja tavoittaa. Informatiivista, mutta sen vastapainona voi olla kevyttäkin sisältöä. Hyvälaatuista, kuvat, tekstit jne.
- Teos- ja taiteilijaesittelyitä, yksityiskohtia näyttelyiden teoksista
- Minut saisi seuraamaan taidegallerioita vaikka erilaisten tapahtumien, työpajojen ja näyttelyiden toiminnasta otetut kuvat/päivitykset (näitä varmasti on, en tiedä tarpeeksi taidegallerioiden someista, jotta voisin keksiä uutta mahtavaa intressiä).
- (2x) En osaa sanoa.
- Enemmän "behind the scenes" meininkiä
- Monipuolista, sopivan informatiivista ja idearikasta
- Olen ollut ihan tyytyväinen nykyiseen.
- Taiteilija esittelyitä, teosten analysointia, tapahtumia, laadukasta kuvanate4iaalia/videoita

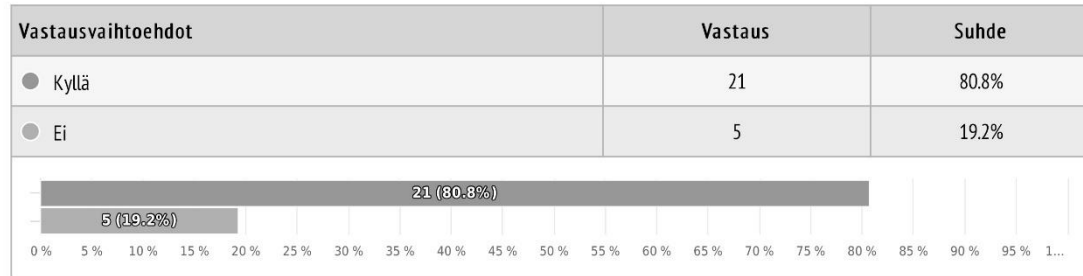
23 Onko sosiaalisen median sisältö mielestäsi osa näyttelykokemusta virtuaalinäyttelyssä?

Yksi vastaus, vastauksia 24 x, vastaamatta 2 x

24 Voisiko sosiaalisen median sisällöllä tuoda jotain lisää virtuaalinäyttelyihin?

Yksi vastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

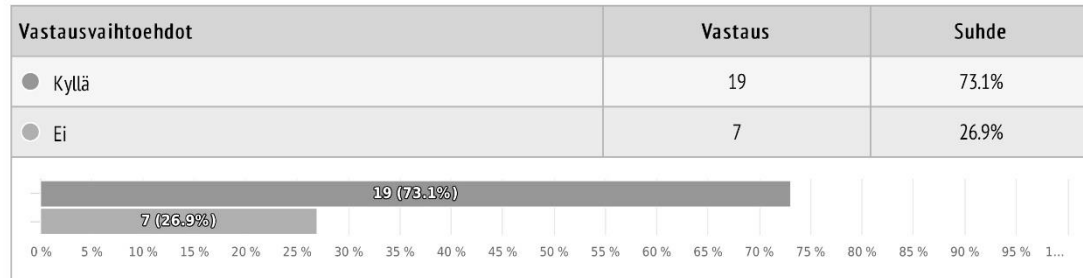
25 Mitä lisää sosiaalinen media voisi tuoda virtuaalinäyttelyihin?

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Ainakin innostaa vierailemaan näyttelyssä ja tarjoamaan lisätietoja teoksista ja tekijöistä. Ehkä tieto virtuaalisen näyttelyn rakentamisprosessista voisi myös sitouttaa tutustumaan virtuaalinäyttelyyn.
- Tietoa teoksista ja taiteilijasta
-
- Sosiaalinen media luo ensivaikutelman virtuaalinäyttelystä sen kävijälle, jos hän esim. seuraa kyseisen näyttelyn eri someja. Se vaikuttaa sitten itse virtuaalinäyttelyn kokemukseen. Some tuo myös vuorovaikutteisuutta virtuaalinäyttelyihin. Kävijä voi myöhemmin postata omaan someen käynneensä virtuaalinäyttelyssä ja tэгätä taidemuseon postaukseen tai jakaa tämän postauksen taidemuseon omalla hästägillä #.
-
- Sitä ajatustenvaihtoa teoksista ja niiden teemoista, jota ei tule, jos selaa näyttelyä yksin.
- Vuorovaikutteisuutta, kohtaamisia. Taiteilijoihin ja teemoihin porautuvaa syventävää sisältöä.
- Osallistumisen tunnetta
- Syvempää tietämystä, keskustelua
- Sosiaalinen media voisi antaa hauskoja faktoja teoksista ja antaisi vinkejä, mihin erityisesti kannattaa kiinnittää huomionsa.
- Kysymyksiä ja vastauksia näyttelystä, tekijöiden muuta materiaalia
- En osaa sanoa
- En usko että sosiaalisen mediaan alustat tuovat teoksia samalla tavalla esille, ellei kyseessä ole valokuva tai video.
- Kävijällä on mahdollisuus kommentoida ja olla aktiivinen osa näyttelyä.
- (4x)
- Olen aika varma, että sosiaalista mediaa voisi hyödyntää jollain tavalla, mutta en tiedä itse miten.
- Alustan, jolla ihmiset pystyvät reagoimaan tai jakamaan kokemuksia, herättämään kiinnostusta
- Lisätietoja, hauskoja faktoja tai vaikka kyselyitä
- Some voi tehdä asiasta kuin asiasta ilmiön. Somen avulla virtuaalinäyttelyihin voisi löytää helpommin kuka tahansa.
- Houkutella kierrokselle
- Sara hildenin taidemuseossa on nauhoitumahdollisuus - kuunnella siis nauhoire tekijästä ja teoksista. Somen avulla tällaisen nauhoitteen voisi kuunnella omalta puhelimelta näyttelyä kierrellessä. Nyt pitää jaksaa lukea ja infoa on aina paljon vähemmän kuin kuunneltavissa nauhoitteissa.
- En osaa sanoa, mutta varmasti jotain
- Sitä kautta on helppo ensin tutustua pääpiirteissään teemoihin ja näyttelynasettajiin ja taiteilijoihin

26 Voisiko sosiaalisen median sisällöllä tuoda jotain lisää fyysisiin taideäyttelyihin?

Yksi vastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

27 Mitä lisää sosiaalinen media voisi tuoda fyysisiin näyttelyihin?

Tekstivastaus , vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Sama kuin ylempänä
- Interaktiivisuutta kenties
- Somen kautta on helppo tuoda esiin esim taiteilijan omia tulkintoja teoksistaan ja kertomuksia teoksen luomisesta
- Sisällyttämällä näyttelyihin esim. jotain kuvahaasteita tai muuta sellaista. Kannustamaan kävijöitä jakamaan kokemuksiaan.
-
- Tietoa taideteoksista ja taiteilijoista, koska niitä ei jaksakaan lukea paikan päällä jappaperinen esite menee hukkaan
-
- Voisi olla kiinnostavaa lukea muiden vierailijoiden tulkintoja teoksista
- Osallistumisen tunnetta
- Esimerkiksi voisi kertoa hauskoja faktoja taiteilijasta.
- Houkutella myöskin kokemaan näyttely
- Juurikin tuon kuuntelun mahdollisuuden
- En tiedä
- Kysymyksiä ja vastauksia näyttelystä, tekijöiden muuta materiaalia
- Aktivoida kävijää ja tuoda myös taiteilijoita esille monipuolisemmin. Somen avulla voidaan tuoda esiin tarinoita teosten takana.
- En osaa sanoa
- (5x)
- Voisi etukäteen tutustua, kysyä kysymyksiä ja jälkikäteen palata näyttelyn tunnelmiin. Tietoa taiteilijoista ja teemoista.
- Keskustelua ja näkökulmia.
- Vuorovaikutusta kävijän ja näyttelyn välille (voi postata kokemuksestaan omaan someen ja lisätä taidenäyttelyn/museon omia hästägejä yms.)
- Sellaisia mahdollisuuksia joista norminäyttelyissä voi joutua maksamaan. Esim amanuenssi/taiteilija esittelee näyttelyä. Näyttelyyn voisi liittää ääntä ja liikkuvaa kuvaa eritavoin jne
- Sosiaalisen mediaan kautta voisi esimerkiksi esitellä teokset ensin ja sitä kautta houkutella katsomaan itse näyttely, mutta sitähän ne jo tekevät.

28 Tässä voit kertoa lisää ajatuksiasi taidenäyttelyistä, virtuaalinäyttelyistä tai muusta aiheeseen liittyvästä, jos haluat.

Tekstivastaus, vastauksia 26 x, vastaamatta 0 x

- Virtuaalinäyttelyitä pitäisi olla tarjolla enemmän, asiakkaat, jotka eivät helposti pääse itse näyttelyyn voisivat silti tutustua taiteeseen. Esim.vanhukset tai liikuntarajoitteiset.
- Huomaan että pidän fyysisessä tilassa tapahtuvaa taidenäyttelyä jotenkin "arvokkaampana" kuin virtuaalista, vaikka en ole virtuaalinäyttelyihin edes vielä tutustunut. Ehkä siksi että itselläni taidenäyttelyssä käymiseen liittyy toive arjesta irtautumisesta, ja se on helpompaa jos poistuu fyysisesti omasta kodista toiseen tilaan. Vierailu museossa tai galleriassa tuntuu eri lailla kokonaisvaltaiselta elämykseltä, siihen liittyy usein ehkä kahvilassa käymistä tai muuta matkustamista.
- Tosi hyvä ajankohtainen aihe!
- Virtuaalisessa näyttelyssä olisi mahdollista nivouttaa yhteen Taide ja tieto siitä mukavasti yhteen siten, että tietoa olisi miellyttävämpää lukea. Tiedon saamista voisi auttaa kuvat, videot tai jopa ääni
- Olen kiinnostunut miten virtuaalinen näyttely veisi näyttelyn kokemisen pidemmälle.. Olisikohan VR-laseilla mahdollista tuoda tilan tuntua.?
- Ei nyt tule mieleen...
- Rakastan taidetta on se sitten missä muodossa vain
- Näyttelyt ovat merkittävä osa arkea!:)
- Mieleen tuli, että jos jotain Amos Rexissä olleen teamLab näyttelyn tyylistä sisältöä pystyisi kokemaan kotoa, niin olisi kyllä pirun siistiä. Tai kun sehän oli melko interaktiivista kokemista, niin ehkä saman kaltaista pytsyisi simuloimaan vaikka hiirtä kliksuttelemalla tai omien kuvien/piirrosten/väritysten siirtämistä johonkin käyttöliittymään ja näin siirtämistä osaksi taidenäyttelyä. Olisi ihanaa päästä kokemaan muun maailman näyttelyitä vaikka itse asuisi niistä kaukana. Ajatus innostaa.
- Vastasin kohtaan 18 itsenäisesti, koska useimmiten tutustun näyttelyyn omatoimisesti. Opastetut kierrokset ovat kuitenkin mahtava tapa oppia uutta, myös virtuaalisissa näyttelyissä ja mielelläni katson niitäkin, jos kohdalle sattuu. Yksi huomionarvoinen seikka on eritellä virtuaalinäyttelyt, jotka on tehty fyysisen näyttelyn ohelle / fyysisestä näyttelystä ja täysin virtuaaliset näyttelyt. Pohdin myös sitä, ovatko kaikki verkkogalleriat virtuaalisia näyttelyitä?
- Taidetta on hyvä katsoa rauhassa ihan ajan kanssa, yksin. Siihen virtuaalinäyttely on hyvä.
- Virtuaalinäyttelyt ovat paikallaan nykytilanteessa sekä tulevaisuudessa.
- (13x)
- Virtuaalinäyttelyt ovat hauska lisä näyttelyiden kirjoon. Niitä pitäisi kuitenkin kehittää niin, että niiden katsominen olisi mielekkäämpää. Valitettavan moni käymistäni virtuaalinäyttelyistä muistutti hieman googlen kuvahaun tuloksia, tai sivusto toimi huonosti.

Liite 3

Gallerioille & Galleristeille kysymyksiä taidekokemusten tuottamisesta virtuaalisesti

Gallerioille & Galleristeille kysymyksiä taidekokemusten tuottamisesta virtuaalisesti

1 Nimesi ja työnkuvasi galleriassa

2 Edustamasi gallerian nimi

3 Kauanko galleria on ollut toiminnassa?

4 Näettekö mahdollisuutena, että taidekokemuksia aletaan hakea enemmän netistä ja virtuaaligalleria olisi pakollinen fyysisen gallerian rinnalle. entä voisiko virtuaaligalleria korvata fyysisen galleriatilan. mitä ajatuksia tämä herättää?

5 Milloin ja miksi olette alkaneet tehdä virtuaalinäyttelyitä?

6 Onko teidän virtuaalinäyttely väliaikainen vai pysyvä, miksi?

7 Millä periaatteella olette tehneet virtuaalinäyttelyn?

Vastaamisohje: esim. yrittääkö se imitoida fyysistä näyttelyä, tahdotaanko sillä tuoda jotain lisää taiteen kokemiseen. Onko se fyysistä näyttelyä kovaava vai korostava?

8 Onko galleriallanne sosiaalista mediaa? missä ja miksi?

9 Miten virtuaalinäyttelyt ovat muuttaneet gallerian/galleristin arkea?

10 Mikä vastaanotto virtuaalinäyttelyille on yleisöltä ja taiteilijoilta tullut?

11 Tähän voit kertoa myös vapaasti ajatuksiasi virtuaalinäyttelyihin, sosiaaliseen mediaan ja gallerian toimintaan liittyen.

12 Annat luvan käyttää nimeäsi julkaistavassa Pro gradu tutkielmassa

Vastaamisohje: *Jos nimeäsi ei saa käyttää, niin viittaaan tekstissäni sinuun kysymyksen 1 antamasi työkuvan perusteella*

Kyllä Ei

Liite 4

Gallerioille & Galleristeille kysymyksiä taidekokemuksien tuottamisesta virtuaalisesti

Tulokset

1 Nimesi ja työnkuvasi galleriassa

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Veera Pekinen, kuraattori
- suunnittelija

2 Edustamasi gallerian nimi

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Kitee Tourist Information - A Nightwish Story
- Galleria Kuvitus

3 Kauanko galleria on ollut toiminnassa?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- 3 vuotta 2 kuukautta
- elokuusta 2020

4 Näettekö mahdollisuutena, että taidekokemuksia aletaan hakea enemmän netistä ja virtuaaligalleria olisi pakollinen fyysisen gallerian rinnalle. entä voisiko virtuaaligalleria korvata fyysisen galleriatilan. mitä ajatuksia tämä herättää?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Kyllä näen. Kokemuksemme ja saamamme palaute virtuaalinäyttelyiden järjestämisestä on ollut ainoastaan positiivista. Virtuaalinäyttelymme koostuvat erilaisista osista: Tekstit, kuvagalleria, 360 asteen virtuaalikierros galleriatilassa ja podcast joka avaa näyttelyn ja taiteilijan taustoja.
- Kyllä. Rinnakkain toimivat hyvin; mutta hiukan eri sisällöillä - toisaalta tämä vaatii kahden kokonaisuuden hallintaa.

5 Milloin ja miksi olette alkaneet tehdä virtuaalinäyttelyitä?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Galleria Kuvituksen toiminta siirtyi verkkoon maaliskuussa 2020 kun pandemia alkoi. Palasimme normaaleihin aukioloaikoihin kesän jälkeen, mutta suljimme tilan uudelleen yleisöltä marraskuussa 2020.
- Korona, kiinnostavuus ja kansainvälisten fanien toiveet

6 Onko teidän virtuaalinäyttely väliaikainen vai pysyvä, miksi?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Järjestämme virtuaalisena kaikki ne näyttelyt, joita emme pysty avaamaan tilassa fyysisesti. Virtuaaliset näyttelyt jäävät sivuillemme verkkoon toistaiseksi. Katsomme niiden olemassaolon hyödyntävän taiteilijoita myös näyttelyajan päätyttyä.
- Pysyvä - asiakaskuntamme on maailmanlaajuinen

7 Millä periaatteella olette tehneet virtuaalinäyttelyn?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Sekä että
- Virtuaaliset näyttelymme ovat olleet sekä fyysistä näyttelyä korvaavia että uudenlaisiin näyttelykokemuksiin tähtääviä. Verkkonäyttelyn kuvamateriaali kuvataan galleriatilassa, eli näyttely ripustetaan tilaan ja siitä jaettava kuvamateriaali on näin ollen perinteistä. Toisaalta tähtäämme uudenlaisten näyttelykokemusten tuottamiseen esimerkiksi animaatioiden ja audiomateriaalin (podcast) kautta.

8 Onko galleriallanne sosiaalista mediaa? missä ja miksi?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Gallerialla on Instagram, Facebook, Spotify ja Acast-tilit.
- Kyllä, ja keskeisillä kanavilla.

9 Miten virtuaalinäyttelyt ovat muuttaneet gallerian/galleristin arkea?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Audiomateriaalin tuottaminen on tullut aikaisemman esittelytyön ohelle. Toimintamme sosiaalisessa mediassa on pitkälti etukäteen aikataulutettua ja järjestelmällistä.
- Enemmän työtä...mutta samalla myös parempi maailmanlaajuinen kattavuus

10 Mikä vastaanotto virtuaalinäyttelyille on yleisöltä ja taiteilijoilta tullut?

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Olemme saaneet yleisöltä positiivista palautetta. Näyttelyitä on kuvailtu mm. sanoilla "upea kokonaisuus", "mielenkiintoinen" ja "ehjä kokonaisuus". Lisäksi on kuvailtu: "Ihanaa, että näyttelyn järjestäminen onnistui myös digitaalisesti", "Voi todeta, että virtuaalinäyttely myös toimii", "Toteutus toimii mainiosti, kiitos että keksitte tavan saada työt esille kaikesta huolimatta.", "hieno, kokonaisvaltainen tapa toteuttaa virtuaaligalleria!", "Tämä oli ilo ja nautinto näin virtuaalisestikin" jne
- Erinomainen

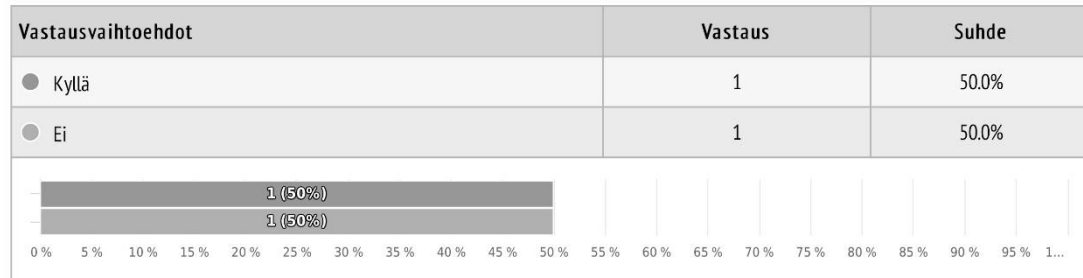
11 Tähän voit kertoa myös vapaasti ajatuksiasi virtuaalinäyttelyihin, sosiaaliseen mediaan ja gallerian toimintaan liittyen.

Tekstivastaus, vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

- Taiteilijat olivat aluksi jännittyneitä ja pettyneitä koska odotetun näyttelyajan korvasi verkkonäyttely. Jokaisen kanssa on keskusteluissa tullut esille, että pettymys koski erityisesti avajaisien pois jäämistä. Olemme yrittäneet korvata asian mm. Facebookin livestream-avajaisilla galleriasta, jolloin paikalla on ollut taiteilija ja kuraattori. Gallerian myynti on ollut virtuaalinäyttelyissä hyvä ja yllättänyt meidät sekä taiteilijat. Sen myötä hekin ovat olleet tyytyväisiä

12 Annat luvan käyttää nimeäsi julkaistavassa Pro gradu tutkielmassa

Yksi vastaus , vastauksia 2 x, vastaamatta 0 x

Liite 5

Colours Made Me Do It -Online gallerian ylläpitäjä GY > JM. Haastatellut Jenna Marttila.

haastattelu Instagam-sovelluksen kautta 5.4.2021. Haastattelijan muistiinpanot.

Lähtämäni kysymykset:

- Saanko käyttää tutkimuksessa etu- ja sukunimeäsi ja miten haluat tulla viitatuksi tekstissä (suunnittelija, galleristi, nimeltä, joku muu)?
1. Milloin ja miksi perustit virtuaaligallerian?
 2. Miten taiteilijat ja yleisö ovat suhtautuneet virtuaaligalleriaan?
 3. Oletko mukana myös jonkin fyysisen gallerian toiminnassa?
 4. Näetkö virtuaaligallerioiden yleistyvän tulevaisuudessa?
 5. Koetko virtuaaligallerioiden vaikuttavan fyysisten gallerioiden suosioon? Jos kyllä niin miten ja miksi?

Gallerian ylläpitäjän vastaukset:

- En mielellään omaa nimeä käytä. Minun mielestäni voit mainita minut: Colours Made Me Do It- Online gallerian ylläpitäjänä.
1. Huomasin ettei ilman taiteellisen alan tutkintoa kovin helposti saa näkyvyyttä töilleen. Joten perustin Instagram-sivun, joka ottaisi kaikki taiteilijat kokemuksesta riippuen mukaan. Perustin sivuston kesäkuussa 2020 positiivisella vastaanotolla.
 2. Mitä palautetta olen saanut vastaan tästä niin positiivista pelkästään - tottakai mielipidettä yhtä monta kun katsojaakin muttei minulle asti ole tullut muuta kuin kannustamista sivustolle.
 3. En ole ollut toiminnassa, ainoastaan omien näyttelyiden kokoamisissa.

4. No kyllä näen! Teknologia on jo niin kehittynyt, että on mahtavaa päästä kotoa käsin ihailee kuuluisien taiteilijoiden taideteoksia ja mahtavia gallerioita. Ei se toki kokemus ole samanlainen kun paikan päällä ollessa mutta matalan kynnyksen kulttuuria ehdottomasti lisää kaikille.

5. En usko. Virtuaaliset taidenäyttelyt ovat pintaraapasuja, mutta tärkeintä onkin taidetta jakaa mahdollisimman laajalle katsojakunnalle. Minusta on tärkeää tutustuttaa taiteilijoiden taidetta, näkökulmia ja ajatuksia taiteen harrastajille kuin uusille taiteesta innostuneille.